

Jaarverslag 2017

Inhoudsopgave

Inleiding..... 3

Beleidsverantwoording 6

Programmaverantwoording 7

1. Bestuur en Dienstverlening 9

2. Sociaal Domein 20

3. Veilig en Schoon..... 45

4. Wonen, Infrastructuur en Ontwikkeling 53

5. Financiën 67

Paragrafen 69

1. Lokale heffingen 70

2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 75

3. Bedrijfsvoering 88

4. Grondbeleid 90

5. Onderhoud kapitaalgoederen 95

6. Financiering 98

7. Verbonden partijen 101

8. Sociaal domein.....112

Financiële jaarrekening.....114

Overzicht baten en lasten.....115

Overzicht financiële positie 125

Begrippenlijst.....127

Bijlagen.....131

Bijlage verdeling programma taakveld 134

Bijlage beleidsindicatoren 136

Inleiding

Programmaverslag

Het jaarverslag 2017 is gelijk aan de opzet van de begroting 2017 en bestaat uit:

- *Programmaverantwoording*
Hierin wordt per programma verantwoording afgelegd over de in de begroting 2017 genoemde doelstellingen.
- *Paragrafen*
De paragrafen geven een "dwarsdoorsnede" van de jaarstukken, gezien vanuit een bepaald perspectief.
- *Financiële jaarrekening*
De financiële jaarrekening geeft een overzicht van de baten en lasten en de financiële positie.
- *Begrippenlijst*

Jaarrekening

In de jaarrekening wordt inzicht gegeven in de balans per 31 december 2017. Tevens wordt een toelichting gegeven op de balans.

1. Realisatie doelstellingen 2017

Uit het jaarverslag 2017 blijkt dat veel van de doelstellingen volgens plan zijn gerealiseerd of op schema liggen.

Een aantal onderwerpen wordt hier specifiek uitgelicht.

Sociaal domein 2017

In 2017 is er een fors tekort op het sociaal domein. Het tekort bedraagt € 1.026.265,=. Dit tekort komt grotendeels ten laste van het resultaat 2017. Er kan namelijk maar een deel van het tekort worden onttrokken uit de reserve sociaal domein. Het beschikbare saldo in de reserve sociaal domein bedraagt € 178.220,=. Het nadeel van het sociaal op het resultaat is dus in totaal bijna € 8,5 ton.

Het tekort wordt grotendeels veroorzaakt door hoge kosten voor jeugdhulp. De uitgaven Jeugd blijven in 2017 ten opzichte van 2016 en 2015 redelijk op hetzelfde niveau. Het budget dat de gemeente van het Rijk krijgt, kent echter jaarlijks een daling vanwege de toegepaste kortingen.

Bij het lokaal gebiedsteam is een nadeel door hogere kosten voor de toegangsfunctie.

De kosten voor Wmo begeleiding zijn in 2017 aanzienlijk gestegen ten opzichte van 2016. Dit komt met name door stijging van cliëntaantallen en indexering van tarieven.

Toekomst sociaal domein

De consequenties sociaal domein voor 2018 en verder zijn nog niet bekend. Feit is wel dat er risico's zijn binnen het sociaal domein. Vanaf 2018 zijn bezuinigingsmaatregelen doorgevoerd van totaal € 700.000,=. Op basis van het resultaat 2017 kan de vraag gesteld worden of de bezuinigingsmaatregelen voldoende zijn. Daarnaast zitten er risico's in de genoemde bezuinigingen, bijvoorbeeld de aanvullende integratie uitkering Wmo vanuit het Rijk. De financiële consequenties voor de toekomst zullen meegenomen worden bij de voorjaarsnota 2018.

Onderzoek medicijngebruik door Andersson Elffers Felix (AEF) en Cebeon

Als gevolg van het lage medicijngebruik in Asten ontvangt de gemeente minder inkomsten van het Rijk. Om deze onrechtvaardigheid te onderbouwen is onderzoek gedaan door Cebeon. Conclusie van dit onderzoek is dat het nadeel voor Asten op uitkering WMO € 250.000,= is, en voor Jeugd € 290.000,= in totaal € 540.000,= nadelig. Dit nadeel wordt veroorzaakt door het lage medicijngebruik.

Het onderzoek van Cebeon is aan betrokken ministeries verstrekt met het verzoek deze onrechtvaardige verdelingen te corrigeren. Tot op heden is er geen concrete toezegging ontvangen om het nadeel van Asten te compenseren.

In opdracht van het ministerie van BZK heeft AEF een aantal onvolkomenheden van het verdeelmodel onder de loep genomen (rapport Zoeken naar balans). Ook AEF concludeert een discrepantie in het gebruik van de maatstaf medicijngebruik. Bijstelling van verdeelmodel is volgens AEF dan ook noodzakelijk.

Ook in 2018 zijn door de gemeente Asten acties uitgezet om deze onrechtvaardige verdeling te corrigeren.

Afval

Er is een nadeel op afval door hogere kosten GR Blink (milieustraat) en lagere opbrengsten door minder ledigingen. In de voorziening is onvoldoende saldo om dit nadeel te dekken, daarom heeft afval een nadelig effect op het resultaat van ruim € 100.000,=. Omdat de kosten stijgen en de voorziening in 2019 nihil is zullen de tarieven voor afval vanaf 2019 stijgen. In de Voorjaarsnota 2018 wordt de consequenties toegelicht.

2. Resultaat 2017

Het resultaat 2017 bedraagt € 1.094.645,= negatief.

De grootste verschillen die het resultaat beïnvloeden zijn hieronder weergegeven. De afwijkingen die als structureel worden bestempeld, worden meegenomen bij de Voorjaarsnota 2018.

Resultaat		
Voorziening pensioenen wethouders	-70.418	nadeel
Automatisering	102.507	voordeel
Sociaal domein	-1.026.265	nadeel
Onttrekking uit reserve sociaal domein	178.220	voordeel
Veiligheidsregio (VRBZO)	50.149	voordeel
Afval	-105.739	nadeel
Grondbedrijf	-162.370	nadeel
Algemene uitkering	-150.854	nadeel
Belastingen	-59.230	nadeel
Toeristenbelasting	-54.637	nadeel
Apparaatskosten	239.777	voordeel
Overige verschillen	-35.785	nadeel
Resultaat	-1.094.645	nadeel

3. Overheveling budgetten naar 2018

Vanwege de uitvoering van het management development programma (management en teamleiders) en organisatiebrede opleidingen is het noodzakelijk om € 42.500,= van het restant budget over te hevelen naar 2018.

Resultaat	
Resultaat	-1.094.645
Overheveling opleidingsbudget naar 2018	- 42.500
Resultaat	-1.137.145

4. Bestemming resultaat

Voorgesteld wordt om het negatieve resultaat ten laste van de reserve eenmalige bestedingen te brengen. De stand van de reserve eenmalige bestedingen ziet er na de onttrekking van het resultaat 2017 als volgt uit:

Reserve eenmalige bestedingen	
Stand 31-12-2017	4.147.582
Resultaat 2017	- 1.137.145
Stand REB inclusief resultaat 2017	3.010.437

De reserve eenmalige bestedingen is hoger dan vermeld bij de begroting 2017. Dit komt voornamelijk doordat de kredieten die beschikbaar zijn gesteld voor investeringen nog niet volledig zijn uitgegeven.

5. Controleverklaring

Het onderzoek van de jaarstukken is, op grond van artikel 213 Gemeentewet, uitgevoerd door Baker Tilly Berk. Het rapport naar aanleiding van dit onderzoek ligt ter inzage.

6. Jaarverslag archief

In de archiefverordening is opgenomen dat er 1 keer per 2 jaar een jaarverslag archief wordt uitgebracht. Aangezien in 2016 een jaarverslag is uitgebracht, is een verslag over 2017 niet van toepassing.

Beleidsverantwoording

Programmaverantwoording

Het programmaplan van de gemeente Asten bestaat uit 5 programma's:

- 1] Bestuur en Dienstverlening
- 2] Sociaal Domein
- 3] Veilig en Schoon
- 4] Wonen, Infrastructuur en Ontwikkeling
- 5] Financiën

Bij ieder programma worden de belangrijkste doelstellingen genoemd.

Per doelstelling worden de volgende onderdelen in beeld gebracht:

- *Wat wilden we bereiken?*
Hieronder wordt de doelstelling opgenomen.
- *Wat hebben we hiervoor gedaan?*
Hieronder staan de activiteiten die in 2017 zijn uitgevoerd.
- *Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?*
Hier staat aan welke eisen moet worden voldaan om tot een goed resultaat te komen.
- *Zijn we tevreden?*
Hieronder wordt aangegeven of de prestatie-indicatoren gerealiseerd zijn.
- *Wie is verantwoordelijk?*
Hieronder wordt vermeld wie de bestuurlijke en ambtelijke verantwoordelijken zijn.
- *Wat heeft het gekost?*
Hieronder worden de beschikbare budgetten en de realisatie weergegeven.

Voor een leeswijzer van de tabellen "Wat heeft het gekost?" wordt verwezen naar de leeswijzer "Wat heeft het gekost" op de volgende pagina.

Leeswijzer "Wat heeft het gekost?"

Basis voor de financiële tabellen bij de doelstellingen zijn de budgetten die in de begroting 2017 opgenomen zijn.

1. Lasten worden met een "+" weergegeven en baten met een "-".
2. In de kolom I/S staat de I voor incidenteel en de S voor structureel budget.
3. In de tabel "Wat mag het kosten" wordt onderscheid gemaakt in regels zonder en met een *.

Kredieten

--> Regels met een * zijn kredieten die eenmalig beschikbaar worden gesteld en waarvan de uitgaven over meerdere jaren lopen.

In de kolom begroting 2017 staat het bij de begroting 2017 beschikbaar gestelde incidentele bedrag. In de kolom begroting 2017 na wijziging staat het totaal beschikbaar gestelde krediet tot en met 2017. In de kolom rekening 2017 staat vervolgens het werkelijk uitgegeven bedrag tot en met 2017.

Voorbeeld

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
1 t/m 13. Plattelandsontwikkelingsbudget *	40.000	1.946.250	1.429.460	I
Totaal	40.000	1.946.250	1.429.460	

In 2017 is € 40.000,= begroot voor plattelandsontwikkeling. Het totale krediet (inclusief begroting voorgaande jaren) is € 1.946.250,=. Hiervan is € 1.429.460,= uitgegeven.

Structurele budgetten

--> Regels zonder een * zijn bedragen die jaarlijks terug komen.

In de kolom begroting 2017 staat het bij de begroting 2017 beschikbaar gestelde incidentele bedrag. In de kolom begroting 2017 na wijziging staat beschikbaar gestelde budget inclusief wijzigingen gedurende 2017. In de kolom rekening 2017 staan de werkelijk uitgaven (en ontvangsten) in 2017.

Voorbeeld

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
Advertentiekosten	26.150	26.150	20.915	S
Overige kosten communicatie	14.975	14.975	8.057	S
Subsidie Siris	18.667	18.667	18.667	S
Totaal	59.792	59.792	47.639	

In 2017 was € 59.792,= beschikbaar voor communicatie. De begroting is gedurende 2017 niet gewijzigd. De werkelijke kosten 2017 zijn € 47.639,=. Dit betekent dat er een voordeel is van € 12.153,=.

1. Bestuur en Dienstverlening

Het programma Bestuur en Dienstverlening omvat de gemeenteraad, het college, de griffier, samenwerking, dienstverlening en bedrijfsvoering.

1. Dienstverlening

Wat wilden we bereiken?

De gemeente biedt klantgerichte, resultaatgerichte dienstverlening die duidelijk, betrouwbaar, tijdig, snel en transparant is. Producten en diensten worden afgestemd op de klantvraag en zo snel mogelijk tegen zo laag mogelijke kosten geleverd.

We leren van de feedback die we van onze stakeholders ontvangen en gebruiken de NPS-methode als hulpmiddel om de klantbeleving in kaart te brengen en onze dienstverlening te verbeteren.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. We monitoren en verbeteren continu de klantgerichtheid. Dat betekent niet alleen regie voeren op de individuele klantvraag (vraag uitzetten, voortgang bewaken, behandelaars aanspreken) maar ook de dienstverlening op product- en dienstenniveau verbeteren. Dit doen we door systematisch klanttevredenheidsgegevens te verzamelen en te analyseren op basis van de NPS-methode en hierover te rapporteren aan de organisatie en verbetermaatregelen voor te stellen. In 2017 hebben we via NPS-methode de processen telefonie, Wabo-vergunningen en MOR (Melding openbare ruimte) gevolgd.
2. We hebben aandacht voor het monitoren en verbeteren van klantgerichtheid als het gaat om online dienstverlening. We wijzen burgers op de mogelijkheden van de online dienstverlening. We monitoren, verbeteren en bevorderen het klantgebruik via www.asten.nl. Daarnaast doen we voorstellen over de wijze waarop de zaaksystemen en het klantcontactsysteem kunnen worden verbeterd ten gunste van de klant.
3. We blijven de dienstverlening van de gemeente Asten afstemmen op externe ontwikkelingen en de samenwerking met ketenpartners. We besteden extra aandacht aan communicatie richting onze burgers bijv. rondom de overgang per 1-1-2018 van de Belastingtaken naar de BSOB (Belastingsamenwerking Oost Brabant).
4. Het project BRP (modernisering GBA) is op Rijksniveau gestopt. We zijn doorgedaan met het project als het gaat om digitalisering van de producten en diensten van Burgerzaken. In 2018 zetten we hierin de laatste stap waarmee we onze online dienstverlening verder uitbreiden.
5. We waarborgen continuïteit en structuur m.b.t. de beveiliging van waardedocumenten.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Doorontwikkeling zaaksystemen als het KCS, inclusief MOR, en de NPS-cockpit.
- Voldoende middelen, uren en mandaat voor cluster Publiek om de dienstverlening te blijven verbeteren.
- De breedgedragen focus van de organisatie op het verbeteren van de dienstverlening.
- Middelen en ambitie met betrekking tot overheid 2017 zijn op elkaar afgestemd.
- Goede samenwerking met de ketenpartners.

Zijn we tevreden?

Deels,

1. We zijn tevreden over de NPS resultaten rondom het proces MOR omdat we daar een mooie, stabiele, stijgende lijn in klanttevredenheid zien. We zijn nog niet tevreden over de NPS resultaten rondom het proces Wabo-vergunningen en telefonie.
2. We zijn tevreden met de ontwikkeling van onze website en met het behalen van het waarmede *Drempelvrij niveau 2* in 2017.
3. We zijn tevreden over de ontwikkeling van de klantgerichtheid in onze organisatie maar zijn nog lang niet zover dat dit gemeengoed voor elke medewerker is.

4. We zijn ontevreden over het stopzetten van project BRP door de Rijksoverheid, maar zijn tevreden met het feit dat dit ons niet weerhoudt om de digitalisering van de Burgerzaken processen verder door te zetten.
5. We zijn tevreden met de voortgang in de invoering van het vastgestelde informatiebeveiligingsbeleid via implementatie van de BIG (Baseline informatiebeveiliging Gemeenten) en de rapportage hierover via ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit).

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos

Ambtelijk: R. van Malten

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
NPS methode*	0	3.000	0	I
Digitale dienstverlening*	0	9.000	2.382	I
Totaal	0	12.000	2.382	

2. Communicatie

Wat wilden we bereiken?

In december 2014 is de Communicatienota 2015 - 2018 aangenomen door de raad. Doelstellingen zijn: versterken (burger)participatie, verbeteren zichtbaarheid van het gemeentebestuur (Raad en college) en verbeteren informatievoorziening naar burgers.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Op 1-1-2017 zijn wij gestart met een digitale gemeentepagina. Deze sturen wij per e-mail toe aan abonnees.
2. Frequent brengt het college bezoeken aan bedrijven en instellingen.
3. Bijdrage in beleidsontwikkeling m.b.t. burgerparticipatie/burgerinitiatieven.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

Aangezien alle activiteiten binnen de reguliere tijd en budgetten gerealiseerd kunnen worden, verwachten wij geen problemen bij de uitvoering van het vastgestelde programma.

Zijn we tevreden?

Deels,

1. Door problemen met waarschijnlijk ons mailsysteem van de website wordt de nieuwsbrief niet goed weergegeven bij de ontvanger. Momenteel zoeken wij naar een oplossing.
2. Er zijn 6 college/themabezoeken afgelegd aan diverse bedrijven en instellingen. De themabezoeken betroffen het sociaal domein/werk en natuurcompensatie.
3. De verdere voorbereiding van beleid inzake Burgerparticipatie/burgerinitiatief wordt door Team Ruimte opgepakt.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
Advertentiekosten	26.150	26.150	20.915	S
Overige kosten communicatie	14.975	14.975	8.057	S
Subsidie Siris	18.667	18.667	18.667	S
Totaal	59.792	59.792	47.639	

3. Uitvoering bedrijfsplan 2015-2019 op onderdelen organisatiebrede verbeterlijnen en doorontwikkeling zaakgericht werken

Wat wilden we bereiken?

Organisatiebrede verbeteringen en ambities worden geborgd in een verbeterlijn zodat de verbeteringen in samenhang worden gerealiseerd. Verbeterlijnen zorgen ervoor dat de organisatie afgestemd blijft op *alle* rollen van de burger. Het doel is immers het creëren van publieke waarde. Er zijn criteria afgesproken voor het benoemen van een verbeterlijn: het onderwerp raakt de hele organisatie, is een bestuurlijk speerpunt of risico, raakt de gemeentelijke dienstverlening, vormt een financieel risico, of is een "categorie rood" risico uit de risico paragraaf van de begroting.

Op dit moment zijn er zes verschillende verbeterlijnen benoemd. De verantwoordelijkheid voor elke verbeterlijn is rechtstreeks gekoppeld aan de directie, ondersteund door Team Kwaliteit en Control.

De zes verbeterlijnen zijn:

1. Dienstverlening (bijvoorbeeld Klanthouding, NPS)
2. Invoering bedrijfsplan. Projecten organisatie breed.
3. Doorontwikkeling Projectmatig Werken
4. Maatschappelijke Ontwikkelingen (incl. vertaling daarvan naar de organisatie)
5. Verbonden partijen
6. Lerende organisatie. Hoe borgen we leren op individueel en collectief niveau?

In deze begroting wordt speciaal aandacht gevraagd voor het realiseren van de verbeterlijnen *Dienstverlening*, *Organisatiebrede projecten* en *Lerende organisatie*.

Om te kunnen blijven koersen op eigen kracht in netwerken, is een doorontwikkeling van zaakgericht en digitaal werken nodig. Hiertoe is het organisatiebrede project *Doorontwikkeling zaakgericht werken* gestart. In deze begroting worden de middelen gevraagd die nodig zijn om zaakgericht werken op een klantgerichte en efficiënte manier in te kunnen richten.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

In de loop van 2017 is het inzicht ontstaan dat de Verbeterlijnen geen goed instrument waren voor de doelstellingen die we willen bereiken met ons Bedrijfsplan. Het is een hulpstructuur die we in het leven hebben geroepen om verbeteringen dwars door de organisatie tot stand te brengen. Inmiddels zijn we zover met onze organisatieontwikkeling, dat we de overtuiging hebben dat een dergelijke hulpstructuur niet nodig is. Integendeel, door de verantwoordelijkheid voor de verbeterlijnen bij de directie te beleggen, werd de verantwoordelijkheid voor het primaire proces zoals

Dienstverlening, eerder diffuus. De Verbeterlijnen dreigden een op zichzelf staand instrumentarium te worden, terwijl we als organisatie juist minder in systemen willen denken en terug willen gaan naar De Bedoeling. Daarom zijn we in 2017 afgestapt van het werken met Verbeterlijnen.

Wel gaan we gewoon door met het realiseren van verbeteringen zoals die onderwerp waren in de voormalige verbeterlijnen, alleen dus op een andere manier, meer rechtstreeks via een project, overleg of ander geschikt instrument.

Het project Doorontwikkelen Zaakgericht Werken is in 2017 opgeleverd en de beoogde doelstellingen zijn behaald. Wat betreft dienstverlening is intern verder invulling gegeven aan het begrip Klantgerichtheid. Extern is vooral het gebruik van de NPS methode verder inhoud gegeven.

Ook doorontwikkeling Projectmatig werken was een afzonderlijk project en is afgerond. Wij zijn als lerende organisatie gegroeid door het volgen van een opleidingstraject voor MT en teamleiders.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Voldoende middelen (tijd, geld en kwaliteit) om de noodzakelijke verbeteringen daadwerkelijk door te voeren.
- Organisatie breed commitment en betrokkenheid (bestuurlijk en ambtelijk) bij het zaakgericht en digitaal werken.

Zijn we tevreden?

Ja, we zijn tevreden met de resultaten die we bereikt hebben. Er zijn daadwerkelijk verbeteringen gerealiseerd. En we hebben de moed gehad om een te instrumenteel gekozen insteek via Verbeterlijnen, bij te stellen.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos

Ambtelijk: T. Sprangers

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
Verbeterlijnen bedrijfsplan*	25.000	25.000	0	I
Doorontwikkeling zaakgericht werken*	25.000	50.599	19.452	I
Totaal	50.000	75.599	19.452	

4. Samenwerking

Wat wilden we bereiken?

Gemeente Asten wil ook in 2017 een klant- en procesgerichte organisatie zijn met een flexibele structuur die het mogelijk maakt de snelle en grote veranderingen in de maatschappij gemakkelijk te vertalen naar een effectieve en (kosten)efficiënte rol en taken voor onze organisatie. Daarvoor is het noodzakelijk om op thema's samen te werken met andere gemeenten.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

We voeren het raadsbesluit "Asten koerst op eigen kracht in netwerken" uit. Dit maken we waar door binnen het sociaal domein en binnen de reguliere portefeuillehoudersoverleggen op het gebied van Ruimte, Economie, Recreatie en Toerisme en Wonen samen te werken binnen de Peel én daarnaast op thema's actief de samenwerking te zoeken met:

1. De Peelgemeenten Deurne, Gemert-Bakel, Laarbeek en Someren op het gebied van WMO, Jeugd en BMS.
2. Belastingssamenwerking met de GR Belastingssamenwerking Oost-Brabant.
3. Someren (buitendiensten OW, Veiligheid, Sport, Leerplicht, Leerlingenvervoer, (voorlopig) I&A en Belastingen).
4. Metropoolregio Eindhoven.
5. Burgers, bedrijven en instellingen (acties o.g.v. onderzoek lokale democratie).
6. Veiligheidsregio.
7. Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant.

Maar ook samen met de partners van onze gemeenschap de Toekomstagenda Asten 2030 opgezet, wat zich richt op het gezamenlijk vaststellen van de maatschappelijke opgaven en het (gezamenlijk) oppakken daarvan.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Samenwerking is gericht op win-win.
- Goede en betrouwbare partners.
- In business cases moeten de voordelen vast te stellen zijn op het gebied van financiën, dienstverlening, kwaliteit, kwetsbaarheid en/of (strategische) positie van Asten.

Zijn we tevreden?

Ja, we zijn genuanceerd tevreden.

1. De uitvoering van het sociale domein door de GR Peelgemeenten en door GR het Werkbedrijf Senzer is goed opgepakt. De Uitvoeringsorganisatie Peelgemeenten bestaat uiteraard nog maar net en is met stoom en heet water op gang gebracht. Senzer is ontstaan uit een fusie tussen 3 organisaties. Als we dan kijken waar we nu staan en hoe tevreden klanten zijn, mogen we ook tevreden en zelfs trots zijn. Een factor die extra druk veroorzaakt is uiteraard het feit dat Asten aanzienlijk minder inkomsten van het Rijk krijgt dan andere gemeenten. Daardoor werken we met een aanzienlijk budgettekort.
2. De samenwerkingsmogelijkheden met andere partners worden benut. Voorbeeld is de samenwerking die voorbereid en inmiddels gestart is op het gebied van de Belastingen (BSOB).
3. De samenwerking met Someren verloopt prima afgezet tegen de gewijzigde doelstellingen (geen 'samen over de brug' maar een zakelijke win-win situatie), in het bijzonder op het gebied van de buitendienst.
4. Het proces van de totstandkoming van de toekomstagenda 2030 laat twee dingen zien: a. het toepassen van het uitgangspunt van de 'terugtrekkende overheid' en b. het daadwerkelijk in staat zijn om samen met onze maatschappelijke partners maatschappelijke opgaven in beeld brengen. Nu gaat het erom het proces zodanig voort te zetten dat verantwoordelijkheden blijven waar ze zijn en de gemeente faciliteert in het gezamenlijke realiseren van de maatschappelijke opgaven.
5. De samenwerking met het MRE is volop in discussie geweest en moet leiden tot een gezamenlijke hernieuwde aanpak waarin gemeenschappelijk geloof bestaat. Dat zal zich nog moeten bewijzen. De samenwerking binnen en met de Veiligheidsregio verloopt goed.
6. We hebben nu duidelijkheid over de mogelijke en gewenste afbakening van taken binnen ODZOB in relatie tot de mogelijke Peelsamenwerking. We richten ons op de samenwerking binnen en met de ODZOB, mede als gevolg van nieuwe wetgeving. Dat wil zeggen dat op dit terrein niet verder wordt gestreefd naar een vorm van

Peelsamenwerking, anders dan binnen de ODZOB zelf. De Omgevingswet verandert hier niets aan.

Zeer tevreden zijn we op het resultaat van de Toekomstagenda Asten 2030, zowel qua proces als de inhoud. Er ligt een behoorlijke uitdaging hiermee samen aan de gang te gaan!

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos

Ambtelijk: W. Verberkt

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
Besparing samenwerking	-100.000	-100.000	0	S
Efficiencybesparing en samenvoeging werven Asten-Someren	-33.499	-33.499	-33.499	S
Ontwikkelbudget "Asten koerst op eigen kracht in netwerken"	50.000	338.181	243.451	I
Totaal	-83.499	-128.256	-33.472	

5. Uitbreiding Griffie-functie

Wat wilden we bereiken?

Adequate ondersteuning van de gemeenteraad en commissies.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

De raad heeft de structurele inzet van de griffier bepaald op 0,89 fte.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

De vaste formatie voor de griffier is in 2012 teruggebracht van 36 naar 28 uur (0,78 fte). In Asten is naast de functie van de griffier ca. 0,5 fte ambtelijke griffieondersteuning beschikbaar.

In 2014 is in het organisatiebrede formatie-onderzoek (BMC) aangegeven dat in vergelijkbare gemeenten gemiddeld voor ondersteuning van de raad een omvang van 1,5-2 fte wordt ingezet. Op basis van nadere afweging heeft de raad in 2014 ingestemd met een tijdelijke urenuitbreiding: de griffier is van medio 2014 tot medio 2016 gemiddeld 32 uur per week (0,88 fte) beschikbaar geweest.

De werkgeverscommissie stelt vast dat deze invulling past bij de gewenste reguliere en incidentele ondersteuning voor de raad en commissies. Zij adviseert een structurele invulling nu de Wet werk en zekerheid de mogelijkheid van incidentele uitbreiding beperkt.

Zijn we tevreden?

Ja, de tijdbesteding past beter bij de bestaande praktijk.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: Raad

Ambtelijk: --

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
Uitbreiding formatie griffier	9.900	9.900	9.900	S
Totaal	9.900	9.900	9.900	

6. ICT (Informatie- en communicatietechnologie)

Wat wilden we bereiken?

Dat ICT wordt ingezet om de externe dienstverlening te verbeteren, de interne kwaliteit en efficiency te verbeteren en te voldoen aan (wettelijke) verplichtingen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Binnen de beschikbare middelen is invulling gegeven aan de actiepunten voortvloeiende uit het informatiebeleid en het informatiebeveiligingsbeleid.
2. De informatiehuishouding is verder ingericht op basis van de vastgestelde architectuur.
3. In februari 2017 is het projectplan I&A 2016-2017 vastgesteld door de raad. Verdere kosten/baten voor de toekomstige jaren zijn afhankelijk van de toekomstvisie I&A, die nog verder uitgewerkt moet worden.
4. In januari 2017 is het zaakstelsel ter ondersteuning van het zaak- en procesgericht werken geüpgraded.
5. De eerste fase van het project GIVAS is afgerond.
6. De wettelijk verplichte basisregistratie Topografie (BGT) is geïmplementeerd en wordt nader geborgd in de organisatie.
7. Investerings zijn gedaan om de continuïteit van de dienstverlening te kunnen waarborgen en om geen informatiebeveiligingsrisico's te lopen. Andere investeringen worden meegenomen bij de vervanging van de technische infrastructuur in 2019 en verder.
8. De toekomstvisie I&A is opgesteld door Telengy. De uitvoering daarvan wordt in 2018 en 2019 doorgezet.
9. Het periodiek beoordelen en indien nodig aanpassen van licenties van software behoort tot de regulier taken binnen I&A.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Voldoende personele capaciteit en financiële middelen.
- Voldoende afstemming tussen Asten en Someren om de dienstverlening optimaal aan te laten sluiten op de vraag.

Zijn we tevreden?

Ja, de ICT wordt ingezet om de dienstverlening te verbeteren, de interne kwaliteit en efficiency te verbeteren en te voldoen aan (wettelijke) verplichtingen.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos
Ambtelijk: T. Sprangers

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
Hardware	40.000	40.000	35.479	S
Onderhoudsplan ICT	54.000	0	0	S
Overige kosten ICT	592.190	572.435	477.813	S
Software	524.397	606.844	597.920	S
Totaal	1.210.587	1.219.279	1.111.211	

7. Formatie I&A

Wat wilden we bereiken?

Een functieverdeling binnen team I&A die past bij de organisatieverandering en ontwikkelingen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Asten en Someren hebben gezamenlijk een functionaris als CIO benoemd. Deze functionaris voert voor Asten ook de CISO taken uit.
2. De functie van teamleider I&A is tijdelijk ingevuld tot 1 januari 2019 vanwege de te bepalen koers voor de toekomst van I&A.
3. De taken van systeem-, netwerk-, en webbeheer binnen het team I&A zijn herverdeeld en onder andere door inzet van een BBL-er op de servicedesk is deze bezetting ook geborgd.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Beschikbare formatie en middelen.

Zijn we tevreden?

Ja, de functieverdeling sluit aan bij de organisatieverandering en ontwikkelingen.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos

Ambtelijk: T. Sprangers

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
Formatie I&A	24.000	24.000	24.000	S
Totaal	24.000	24.000	24.000	

8. Informatieplan

Wat wilden we bereiken?

Informatievoorziening draagt in hoge mate bij aan de dienstverlening aan burgers, bedrijven en instellingen. Een adequate informatievoorziening maakt het mogelijk dat onze klanten waaronder ook begrepen de interne klanten (onze medewerkers en bestuursorganen) één ingang hebben bij de overheid en snelle en betrouwbare antwoorden en informatie kunnen krijgen. De dienstverlening wordt daardoor maximaal en transparant, digitaal en klantgericht. In 2016 is reeds een actueel informatiebeleid en -uitvoering 2015-2017 vastgesteld en is gestart met de uitvoering.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. De informatiemanager is aangesteld en er is een start gemaakt met het uitvoeringsplan 2017 en verder.
2. Maatschappelijke en wettelijke ontwikkelingen zijn vertaald in actiepunten.
3. De informatiebeveiliging wordt uitgevoerd door de CISO functionaris.
4. De informatievoorziening is zodanig ingericht dat de klantvraag digitaal kan worden afgehandeld.
5. In de informatievoorziening heeft zo vroeg mogelijk in het proces kanaalbundeling plaatsgevonden.
6. De vernieuwing en vervanging van de ICT infrastructuur wordt zoveel mogelijk afgestemd.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- De gemeente Someren en de overige Peelgemeenten zijn de strategische partners op het gebied van de informatievoorziening.
- De applicatielandschappen van Asten en Someren zijn zoveel mogelijk gelijk.
- Het informatiebeleid wordt over meerdere jaren uitgevoerd.

Zijn we tevreden?

1. Ja, de informatiemanager is aangesteld en er is een start gemaakt met het uitvoeringsplan 2017 en verder.
2. Ja, maatschappelijke en wettelijke ontwikkelingen zijn vertaald in actiepunten.
3. Ja, de informatiebeveiliging wordt uitgevoerd door de CISO functionaris.
4. Deels, er zijn nog een aantal klantvragen die we willen digitaliseren.
5. Ja, kanaalbundeling van de informatievoorziening heeft zoveel mogelijk plaatsgevonden.
6. Nee, er is nog geen duidelijkheid over de vernieuwing en vervanging van de ICT infrastructuur.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos

Ambtelijk: T. Sprangers

Wat heeft het gekost?

Realisatie heeft plaatsgevonden binnen bestaande budgetten.

9. Informatiebeveiliging

Wat wilden we bereiken?

Bescherming van de informatie die de gemeente gebruikt en beheert is een actueel thema. Niet alleen de bescherming van de privacy van burgers maar het voorhanden hebben van de juiste en volledige informatie voor het uitvoeren van allerlei

gemeentelijke taken noodzaken tot een adequaat informatiebeveiligingsbeleid. Dit draagt bij om controle te zijn en daarover op professionele wijze verantwoording af te leggen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. In 2017 hebben we de acties uitgevoerd die voortvloeien uit het Actieplan Informatiebeveiliging.
2. De werkgroep Informatiebeveiliging is opgestart en het Actieplan is gedurende het jaar geactualiseerd.
3. In het 4e kwartaal zijn de acties van 2017 geëvalueerd en is het Actieplan 2018 vastgesteld.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Het informatiebeveiligingsbeleid is in lijn met het informatiebeleid "Asten goed geïnformeerd" en de relevante landelijke en Europese wet- en regelgeving.
- Het beleid is gebaseerd op en in lijn met Code voor Informatiebeveiliging (NEN/ISO 27002) en de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG). Hiermee voldoen we tevens aan het besluit dat de gemeente Asten werkt volgens landelijke standaarden.
- Voldoende formatie en middelen.

Zijn we tevreden?

1. Deels, de nulmeting informatiebeveiliging is uitgevoerd en vervolgstappen moeten worden opgepakt samen met het Privacy-project.
2. Deels, organisatiebreed is voortdurend aandacht voor actuele zaken en meer bewustwording wordt opgepakt samen met het Privacy-project.
3. Ja, in het 4^e kwartaal zijn de Verklaring van Toepasselijkheid en het informatiebeveiligingsplan vastgesteld. De VvT is de eerste evaluatie en het informatiebeveiligingsplan is het Actieplan 2018.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos

Ambtelijk: T. Sprangers

Wat heeft het gekost?

Realisatie heeft plaatsgevonden binnen de bestaande budgetten.

10. Informatievoorziening

Wat wilden we bereiken?

Geordende en toegankelijke informatie conform de eisen zoals gesteld in de geldende wet- en regelgeving.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Tijdelijk extra formatie voor een archiefmedewerker ingezet.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Financiële middelen.
- Ter zake kundig personeel.

Zijn we tevreden?

Gedeeltelijk, het project analogo archief is eind 2017 nog niet volledig afgerond. Van de 223 strekkende meter te archiveren dossiers die er in 2015 waren is per 31 december 2017 nog 30 meter te verwerken.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos

Ambtelijk: R. van Malten

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
Informatievoorziening	150.000	450.000	268.329	I
Totaal	150.000	450.000	268.329	

2. Sociaal Domein

Het programma Sociaal Domein omvat Jeugd, Onderwijs en Kinderopvang, Leerplicht, Werk en Inkomen (Participatiewet, Bijzondere bijstand, Minimaregelingen en Schulddienstverlening), Inburgering en huisvesting statushouders, Gezondheidsbeleid, Maatschappelijke ondersteuning (Wet maatschappelijke ondersteuning en Sociaal Netwerk Asten), Sport, Cultuur, Subsidiebeleid (Subsidieprogramma Welzijn en Participatie) en Maatschappelijke accommodaties. Gemeenschappelijke Regelingen in het programma zijn: GR Peelgemeenten, GR Senzer en GGD.

1. Integraal gebiedsteam Asten; ondersteuning en facilitering nuldelijn (lokaal)

Wat wilden we bereiken?

Een krachtig lokaal sociaal netwerk, waarbinnen samenwerking plaatsvindt tussen diverse partners (zowel professioneel als informeel) die actief zijn op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, jeugdhulp, jeugdbeleid, participatie, re-integratie, tegenprestatie, veiligheidsbeleid, cliëntondersteuning en gezondheidsbeleid.

Een integrale benadering van de hulpvraag, met als doel de Astense burger met een hulpvraag zo goed mogelijk te ondersteunen, uitgaande van zijn of haar eigen kracht.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Sturing en regie gevoerd over het lokaal sociaal netwerk Asten, ontwikkeltafels georganiseerd zodat partners met elkaar in gesprek gingen over een bepaald thema.
2. Samen met de sleutelpartners het steunpunt Guidoasten, het dorpssteunpunt Heusden, het wijksteunpunt de Stip en burgerinitiatieven zoals bijvoorbeeld dagbesteding in Heusden en Ommel gefaciliteerd.
3. Gezorgd voor een sterke positionering van het lokaal sociaal netwerk.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Een efficiënte en doelmatige werkwijze voor wat betreft maatwerkvoorzieningen in afstemming met de Peelgemeenten.
- Prioritering van uitvoering van taken van het sociaal netwerk in het subsidieprogramma Welzijn.
- Een stimulerend subsidiebeleid.

Zijn we tevreden?

Gedeeltelijk.

1. De vragen van burgers worden zoveel mogelijk lokaal, dicht bij de vrager, opgepakt.
2. Een betere afstemming waarbij multiprobleemsituaties integraal benaderd en opgelost worden, is in ontwikkeling. Afstemming tussen de professionals van wmo, jeugd, veiligheid en participatie met vrijwilligers en de sociale omgeving komt steeds beter van de grond.
3. Een doortastende aanpak van knelpunten middels centrale regie en doorzettingsbevoegdheid komt ook steeds beter van de grond. In 2018 wordt de AVE-methode (Aanpak Voorkoming Escalatie) geïmplementeerd. Hierdoor wordt duidelijk wie casusregie en procesregie heeft.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Spoor

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
Lokaal gebiedsteam; algemene behoeften	1.000	1.000	6.939	S
Lokaal gebiedsteam; huren	31.341	31.341	31.209	S
Lokaal gebiedsteam; ICT facilitering	12.000	12.000	13.820	S
Lokaal gebiedsteam; opleidingskosten	2.537	2.537	150	S
Lokaal gebiedsteam; personeelskosten	609.486	501.291	653.133	S
Lokaal gebiedsteam; personeelskosten coördinatie	64.805	0	0	S
Totaal	721.169	548.169	705.251	

Het lokaal gebiedsteam is in de begroting na wijziging zonder Wmo consultants weergegeven. De Wmo consultants zijn opgenomen bij uitvoeringskosten Peelgemeenten Sociaal Domein.

De personeelskosten van het lokaalgebiedsteam zijn in totaliteit weergegeven. Dit is inclusief coördinatie.

Er is een nadeel door hogere kosten voor opvoedondersteuners. Doordat relatief veel jongeren gebruik maken van jeugdhulp zijn extra opvoedondersteuners nodig.

2. Integraal gebiedsteam Asten; Centrum voor Jeugd en Gezin

Wat wilden we bereiken?

We blijven werken aan de doorontwikkeling van het Centrum voor Jeugd en Gezin Asten-Someren. De nadruk ligt hierbij op aansluiting van het CJG Asten-Someren met het Sociaal Netwerk Asten (steunpunt Guido Asten), de opvoedondersteuners, jeugd- en gezinswerkers en de jeugdhulp (Peelsamenwerking en Helmond), maar ook de Wmo, BMS en Participatie.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Aansturing van de opvoedondersteuners (OO-ers) door de CJG coördinator, waarbij de nadruk lag op zoveel mogelijk zelfsturing van het team.
2. Aandacht gehad voor preventie bij alle partners van het CJG (denk hierbij o.a. aan bijeenkomsten over social media, (v)echtscheiding, alcohol en drugs).
3. Een goede aansluiting gecreëerd tussen preventieve opvoed- en opgroei ondersteuning en de jeugdhulp.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

Samenwerking en afstemming met de kernpartners van het CJG Asten-Someren (LEVgroep, GGD, Onis, Zorgboog), de managers van de opvoedondersteuners, de gemeente Someren en eventuele andere partners rondom de jeugdhulp (Peelsamenwerking, Helmond en Eindhoven).

Zijn we tevreden?

Ja.

De naam CJG Asten-Someren is er niet meer. In Asten zijn de opvoedondersteuners (vanaf 1 jan. 2018 gezins- en jongerencoaches) onderdeel geworden van het gebiedsteam Asten (ook de website CJG is geïntegreerd in de website <https://guido.asten.nl>).

Hierdoor is er meer samenwerking en zijn er kortere lijnen tussen de verschillende domeinen (Wmo, Jeugd, Participatie en Veiligheid). De opvoedondersteuners zijn behoorlijk zelfsturend. Er is 1 coördinator voor het totale gebiedsteam. Het onderdeel preventie behoeft wel nog aandacht in 2018.

Voor wat betreft cliëntondersteuning en de betrokkenheid van de jeugdige is een aanzet gegeven voor een projectmatige aanpak met ONIS en MEE.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Spoor

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
Centrum jeugd en gezin / jeugdbeleid	73.362	73.362	44.267	S
Zorg voor jeugd	6.066	6.066	1.667	S
Totaal	79.428	79.428	45.935	

3. Integraal gebiedsteam Asten; Maatschappelijke participatie en re-integratie

Wat wilden we bereiken?

Het borgen van lokale (re-integratie)trajecten voor Astense burgers met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, zodat zij een actievere rol in de maatschappij verwerven (maatschappelijke participatie) en waar mogelijk kunnen doorstromen naar een vorm van participatie richting werk.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Astense burgers met een bijstandsuitkering en een grote afstand tot de arbeidsmarkt werden met name geplaatst op bestaande lokale trajecten. Hierbij is samenwerking gezocht met lokale partners, zoals Onis Welzijn.
2. Pas wanneer bestaande activiteiten niet geschikt waren, is naar nieuwe activiteiten gekeken. Maatwerk heeft hierbij voorop gestaan.
3. Het project Basisvoorziening Asten – Someren is verder uitgebouwd. De participatiecoaches die lokaal werkzaam zijn, zijn verder uitgebreid.
4. Het lokale project van Senzer, waarbij iedere inwoner van Asten - indien nodig - begeleiding kan krijgen op het gebied van inkomen en werk, is in 2017 succesvol voortgezet. Vanuit dit project zijn met name jongeren die tussen wal en schip dreigden te geraken intensief begeleid richting school en/of werk.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Correcte managementinformatie vanuit het Werkbedrijf Atlant-De Peel (Senzer).
- Gebiedsgericht werken binnen Werkbedrijf (Senzer) op het gebied van participatie verder vormgeven en optimaliseren, zodat voldoende capaciteit lokaal kan worden ingezet.
- Goede samenwerking met lokale instellingen en bedrijven bij het vormgeven van lokale re-integratietrajecten.
- Slimme samenwerking met andere partijen zodat de kosten gedrukt kunnen worden. Een voorbeeld is samenwerking met dagbestedingspartners zoals Stichting ORO in het delen van ruimtes.

- Beschikbaarheid van financiële middelen, aangezien het project Basisvoorziening Asten-Someren niet volledig zelfvoorzienend is.

Zijn we tevreden?

Ja, want:

1. Het gebiedsgericht werken is door Senzer verder uitgebouwd en volledig ondergebracht binnen hun bedrijfsvoering. Het gevolg hiervan is dat alle participatiecoaches lokaal zijn gaan werken, waardoor voldoende capaciteit lokaal aanwezig is. Daarbij zijn de participatiecoaches door hun fysieke aanwezigheid beter zichtbaar, waardoor gemakkelijker verbindingen kunnen worden gelegd met lokale partijen. Ook is een betere samenwerking met het gebiedsteam Asten tot stand gekomen.
2. Een groot deel van alle bijstandsgerechtigden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt die actief kunnen zijn, nemen deel aan een voor hen geschikt bevonden re-integratieactiviteit. Getracht wordt dit aantal uit te breiden door middel van herscreening van het 'granieten' bestand waarmee in 2017 van start is gegaan.
3. In 2017 waren er voldoende middelen om het project Basisvoorziening Asten-Someren in stand te houden. De verwachting is dat het project ook de komende jaren betaalbaar blijft, mede gezien het terugverdieneffect dat we willen bereiken.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Spoor

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
Basisvoorziening Asten-Someren *	0	339.196	65.459	I
Totaal	0	339.196	65.459	

4. Integraal gebiedsteam Asten: Veilig Thuis

Wat wilden we bereiken?

Alle inwoners, volwassenen en kinderen hebben het recht om in veiligheid te leven en op te groeien. Een sluitende aanpak op huiselijk geweld en kindermishandeling is nodig om ervoor te zorgen dat:

- huiselijk geweld en kindermishandeling wordt voorkomen;
- het geweld stopt;
- recidive van zowel slachtofferschap én daderschap wordt voorkomen.

De volgende doelen streven we na met Veilig Thuis:

1. Veiligheid voorop. Het duurzaam borgen van de veiligheid van alle betrokkenen bij huiselijk geweld en kindermishandeling.
2. Inzet van eigen kracht en het gebruik van het sociale netwerk. In de aanpak wordt gekeken naar de eigen mogelijkheden van de direct betrokkenen om de problemen van geweld en onveiligheid te helpen opvangen.
3. Het intact houden van de sociale omgeving. Voor zover de veiligheid dat toe staat en het voor het herstel geen beletsel vormt, wordt er op gestuurd dat betrokkenen na incidenten met huiselijk geweld en/of kindermishandeling zoveel mogelijk binnen hun sociale omgeving kunnen blijven functioneren.

4. Kinderen gaan voor. Niet alleen in situaties van fysieke mishandeling en van fysieke of psychische verwaarlozing van kinderen, maar ook als er sprake is van huiselijk geweld tussen volwassenen, staat de veiligheid van kinderen en het veiligstellen van hun ontwikkelingsmogelijkheden voorop.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Veilig Thuis Helmond voert in het kader van haar wettelijke taken onderzoeken uit naar vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling. Onderdeel van het onderzoek is een advies over de in te zetten vervolghulp. Soms zal dat zijn ondersteuning van een generalist, maar vaak ook specialistische hulp voor jeugdigen en/of volwassenen. Het is daarbij belangrijk voor zowel de cliënt als voor Veilig Thuis dat deze vervolghulp voorhanden is in de gemeente en dat deze hulp ook snel zal starten.

Die snelheid is zeer zeker geboden als er sprake is van een tijdelijk huisverbod, dit is een bijzondere maatregel opgelegd door de burgemeester, waarbij na 10 kalenderdagen helder moet zijn welke hulp kan starten en wanneer deze wordt ingezet.

Wij hebben helder gemaakt hoe deze vervolghulp in Asten te realiseren is. Het gaat hierbij dus om specialistische hulp, die na tussenkomst van het lokale gebiedsteam, in casu de gezins- en jongerencoaches geboden wordt op basis van een indicering van de door de GR Peelgemeenten ingekochte maatwerkvoorzieningen.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

Goede samenwerking en afstemming van Veilig Thuis met betrokken partners, waaronder ook lokale partners op het gebied van Jeugd en WMO, zoals het steunpunt Guido Asten.

Zijn we tevreden?

Ja, de route voor het aanvragen van vervolghulp na een advies van Veilig Thuis is helder. De afhandeling van verzoeken door het lokaal gebiedsteam heeft prioriteit in verband met de vereiste snelheid van handelen

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Spoor

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
Meldpunt huiselijk geweld - Veilig Thuis	12.000	12.000	12.000	S
Totaal	12.000	12.000	12.000	

5. Gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie Wmo, jeugd, BMS Peelgemeenten

Wat wilden we bereiken?

De colleges van de vijf Peelgemeenten Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Laarbeek en Someren hebben op 23-2-2016 het principebesluit genomen om samen te werken om de volgende taken per 1-1-2017 gezamenlijk uit te voeren:

- Uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning;
- Uitvoering van de Jeugdwet;

- Uitvoering BMS:
  - Bijzondere bijstand;
  - Minimaregelingen;
  - Schuldhulpverlening.

De missie luidt als volgt:

Wij werken vanaf 1-1-2017 samen bij het uitvoeren van de taken voor Wmo, Jeugdwet en BMS.

Wij stimuleren zelfredzaamheid van onze inwoners en ondersteunen hen wanneer de zelfredzaamheid in het geding komt.

Wij zetten een Peelorganisatie op die ons versterkt en faciliteert bij het uitvoeren van deze taak.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

De ontvlechting met de gemeente Helmond en het bouwen aan een nieuwe organisatie Peelgemeenten is intensief geweest. Het jaar 2017 moet gezien worden als een doorontwikkelingsjaar. Op verschillende terreinen moeten nog ontwikkelingen plaatsvinden om een goede beheersituatie te creëren.

In de vijf gemeenten zijn lokale gebiedsteams ingericht die in verbinding met de lokale netwerkstructuren inwoners ondersteunen met zorgvragen. De missie, visie en de leidende principes voor de dienstverlening, vastgelegd in het bedrijfsplan, zijn gevolgd tijdens de ontwikkeling van de lokale gebiedsteams. De toegang en de dienstverlening is lokaal georganiseerd en de professionals hebben het mandaat om snel de noodzakelijke voorzieningen in te zetten. In alle gebieden wordt gewerkt met een frontofficesysteem waarin vragen en voorzieningen van inwoners worden vastgelegd.

De backoffice van de uitvoeringsorganisatie is gehuisvest in Deurne. De Peelorganisatie bestaat uit twee teams. Een team dienstverlening en een team organisatie en ontwikkeling. De consultants van het team dienstverlening werken op locatie in de gebiedsteams.

De medewerkers van het team organisatie en ontwikkeling zijn verantwoordelijk voor beleidsontwikkeling, inkoop, kwaliteitsbeheer, applicatiebeheer, financiële administratie en procesondersteuning. De backoffice van de uitvoeringsorganisatie staat ten dienste van de lokale gebiedsteams en ondersteunt de lokale gebiedsteams actief.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

Wij sturen de inrichting van de dienstverlening en de bedrijfsvoering op basis van de volgende leidende principes:

- Dienstverlening is dichtbij de inwoners georganiseerd.
- Lokale gebiedsteams leggen de focus op bevordering van zelfredzaamheid en eigen kracht van de inwoners.
- De Peelorganisatie staat ten dienste van de lokale gebiedsteams en de gemeenten.
- Individuele gemeenten zijn verantwoordelijk voor de inrichting en doorontwikkeling van hun lokale gebiedsteam(s) in aansluiting op de algemene voorzieningen en organisatie van de nulde lijn in de eigen gemeente.
- Individuele gemeenten zijn verantwoordelijk voor de regie en coördinatie van hun lokale gebiedsteam(s).
- Waarborgen integraliteit van de dienstverlening op alle gebieden van het sociaal domein.
- Afstemming borgen met externe partijen zoals Werkbedrijf Atlant de Peel (Senzer), gemeente Helmond (m.b.t. beleid en inkoop), instellingen en zorgaanbieders, regio Zuidoost-Brabant (m.b.t. Jeugd) om integraliteit dienstverlening op alle gebieden van het sociaal domein mogelijk te maken.
- Zo weinig mogelijk overdrachtsmomenten in het proces, 'aanraken is afmaken'.

- Resultaat- en oplossingsgericht werken.
- Verantwoordelijkheden laag in de organisatie, elke medewerker is een professional op zijn of haar eigen werkgebied.
- Gebruik maken van elkaars expertise.
- Ruimte en slagkracht voor innovatie gericht op een klantgerichte dienstverlening.
- Individuele gemeenten hebben de vrijheid te experimenteren. Dit mag echter de afgesproken processen in de Peelorganisatie niet verstoren. Extra kosten zijn voor rekening van de betreffende gemeente.
- Dienstverlening Wmo, Jeugd en BMS is ontvlochten uit Zorg&Ondersteuning Helmond per 1-1-2017.
- Peelorganisatie is ingericht per 1-1-2017.
- ICT is operationeel.
- Er zijn voldoende medewerkers in dienst.
- De doorontwikkeling van het lokale gebiedsteam Guidoasten is conform planning uitgevoerd, zodat de toegang lokaal is georganiseerd.

Zijn we tevreden?

Deels. We hebben de inrichting en de doorontwikkeling van het lokaal gebiedsteam voortvarend opgepakt en hebben de voorwaarden voor een integrale aanpak en een intensivering van de samenwerking met het lokaal sociaal netwerk en de cliëntondersteuners ingevuld. Op het gebied van het gezamenlijk frontofficesysteem C2GO is de aansluiting van de jeugdprofessionals einde 2017 nog niet gerealiseerd, waardoor de integrale werkwijze wordt belemmerd. Overigens is de inrichting van het systeem en de opleiding van de jeugdprofessionals wel in 2017 gestart (pilot Asten).

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Spoor

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
Uitvoeringskosten Peelgemeenten Sociaal domein	751.000	751.000	807.200	S
Totaal	751.000	751.000	807.200	

Naast bovenstaande structurele bijdrage is in 2017 ook een bijdrage voor incidentele opstartkosten Peelgemeenten betaald van € 257.900,=.

6. Gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie Peelgemeenten; maatwerkvoorzieningen Wmo

Wat wilden we bereiken?

Een zorgzame samenleving met zelfredzame burgers waarbij er een goede balans is, ook in financiële zin, tussen eigen verantwoordelijkheid van burgers (waaronder ook vrijwillige inzet van burgers) en de inzet van professionele maatwerkvoorzieningen Wmo. Bij maatwerkvoorzieningen gaat het om een op maat van de persoon afgestemd geheel van maatregelen (een arrangement).

We stellen hiervoor de volgende doelen:

1. De kosten van de inzet van maatwerkvoorzieningen Wmo dalen op termijn als gevolg van de inzet van en nadruk op eigen kracht, het eigen netwerk, preventieve en algemene (lokale) voorzieningen.
2. Burgers zijn in voldoende mate zelfredzaam en zijn tevreden over de wijze waarop zij hierin ondersteund worden.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

We hebben de transformatie Wmo ingaande 1 januari 2017 voortgezet onder een nieuw samenwerkingsverband, de GR Peelgemeenten. Hierbij is een werkwijze opgestart met een lokaal gebiedsteam dat dicht bij de burger en met goede verbindingen met het lokaal sociaal netwerk de maatschappelijke ondersteuning is gaan uitvoeren. In het team wordt een integrale samenwerking op alle domeinen (Wmo, Jeugd, Participatie en Veiligheid) verder ontwikkeld.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

1. Uniform uitvoeringsbeleid Wmo door de 5 peelmunicipaliteiten, waardoor een efficiënte uitvoering door de Peelsamenwerking mogelijk is.
2. Een goede afstemming tussen de lokale nulde lijn, het gebiedsgericht team en de organisatie van de Peelsamenwerking.
3. Een continu ontwikkelproces (innovatie) met alle partijen die ondersteuning bieden aan de burger (o.a. welzijnsorganisaties, zorgaanbieders).
4. Een goed monitoringsysteem.

Zijn we tevreden?

Deels. Het uniform uitvoeringsbeleid is gestoeld op een gezamenlijke verordening Wmo en bijbehorende beleidsregels. Deze zijn tijdig, vóór 1 januari 2018 geactualiseerd. De afstemming tussen het lokaal sociaal netwerk, het gebiedsteam Guido Asten en de Peelsamenwerking is nog in ontwikkeling en behoeft intensivering, bijvoorbeeld als het gaat om samenwerking met de huisartsen. Het monitoringsysteem blijft achter in ontwikkeling. Prioriteiten in het bestrijden van wachtlijsten zijn hier mede oorzaak van. We verwachten dat de monitoring medio 2018 op niveau zal komen.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Spoor
Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
A. Huishoudelijke ondersteuning	846.764	950.579	791.965	S
B. Vervoer	281.294	281.294	269.900	S
C. Rolstoelen	60.000	60.000	98.953	S
D. Woningaanpassingen	42.000	42.000	103.371	S
E. Advieskosten Wmo voorzieningen	2.500	2.500	13.610	S
F. Eigen bijdragen Wmo	-230.000	-230.000	-171.818	S
G. Integratie-uitkering Wmo	-1.064.805	-1.168.620	-1.168.620	S
H. Wmo begeleiding ZIN (Zorg In Natura)	764.084	827.407	1.118.994	S
I. Wmo begeleiding PGB (Persoonsgebonden budget)	343.200	343.200	165.662	S
J. Cliëntondersteuning Wmo	55.975	55.975	66.766	S
K. Mantelzorgcompliment	65.300	65.300	29.677	S

K. Overige lokale taken Wmo	88.400	97.314	68.424	S
L. Integratie uitkering sociaal domein Wmo	-1.804.199	-1.867.522	-1.867.522	S
M. Leges gehandicapten parkeerkaarten	0	0	-2.385	S
Totaal	-549.487	-540.574	-483.023	

K. Overige taken nieuwe Wmo is gesplitst in Mantelzorgcompliment en Overige lokale taken Wmo. Daarnaast zijn er lokale taken toegevoegd zoals pilot logeervoorziening en ondersteunende begeleiding.

7. Gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie Peelgemeenten; Ontwikkelingen jeugdhulp

Wat wilden we bereiken?

Gemeenten zijn vanaf 1 januari 2015 bestuurlijk en financieel verantwoordelijk voor alle vormen van jeugdhulp, het Algemeen Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AMHK), jeugdbescherming en jeugdreclassering.

Het beleidsplan Jeugdhulp Peelgemeenten is een plan van de 5 Peelgemeenten en gaat over de wijze waarop de Peelgemeenten gezamenlijk vorm en inhoud geven aan de verantwoordelijkheden die ons met de Jeugdwet zijn toebedeeld.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Er is volop gebruik gemaakt van een voorziening op het gebied van jeugdhulp, als jeugdigen en hun ouders het niet op eigen kracht konden redden.
2. Er is uitvoering gegeven aan de kindbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering.
3. Er is geïnvesteerd in steeds meer regie voeren over de gehele jeugdketen en de afstemming met overige diensten op het gebied van zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning, werk en inkomen, sport en veiligheid.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Regierol van de 5 Peelgemeenten binnen het samenwerkingsverband (MRE, landelijk).
- Goede samenwerking met de gemeente Helmond.
- Financieel moet het met minder.
- Er moet aandacht blijven voor transformatie.
- Het nabij organiseren en uitvoeren van jeugdhulp, waarbij de Peelregio expertise, budget, oplossingen en besluitvorming zo laag mogelijk belegt.
- Het verminderen van de totale kosten voor jeugdhulp ten gunste van lokaal, preventief jeugd beleid.

Zijn we tevreden?

Ja, maar er is nog genoeg aan te pakken c.q. te verbeteren.

Binnen de gemeente Asten maken veel gezinnen (jongeren) gebruik van jeugdhulp (meer dan in veel andere gemeenten).

Regie voeren over de totale jeugdhulp blijft lastig omdat we maar beperkt grip hebben op de instroom via de wettelijke verwijzers. In 2018 wordt de AVE-methode (Aanpak Voorkoming Escalatie) geïmplementeerd waardoor er betere casusregie en procesregie moet komen.

Inzicht in cijfers (aantallen/budgetten) komt langzaam op gang.

Ook de transformatie heeft tijd nodig. Dit blijft een belangrijk aandachtspunt in 2018.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Spoor

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
A. Specialistische jeugdhulp (landelijk)	103.000	0	9.528	S
B. Jeugdzorg plus	0	0	163.000	S
C. JB/JR/VT/SEZ	179.600	179.600	264.570	S
D. Tweedelijns specialistische jeugdhulp	1.259.600	0	0	S
E. Uitvoeringskosten Eindhoven	40.652	40.652	27.421	S
F. Specialistische ondersteuning PGB / Zorg aan jeugd zonder verblijf PGB (Persoonsgebonden budget)	596.800	596.800	82.303	S
F. Zorg aan jeugd met verblijf PGB	0	0	0	S
G. Specialistische ondersteuning ZIN / Zorg aan jeugd zonder verblijf ZIN (Zorg In Natura)	138.800	987.700	1.199.974	S
G. Zorg aan jeugd met verblijf ZIN	0	411.000	232.221	S
H. Jeugd- en gezinswerkers	115.300	115.300	82.765	S
I. Jeugdhulp - TAJ	0	0	959.422	S
J. Eigen bijdragen jeugdhulp	0	0	-2.006	S
K. Integratie uitkering sociaal domein jeugd	-2.304.322	-2.367.176	-2.367.176	S
J&O hulp ambulante	0	0	87.586	
Pleegzorg	0	102.700	14.888	S
Te realiseren bezuiniging jeugdzorg op nieuwe taken jeugdzorg	-381.774	-318.920	28.556	S
Totaal	-252.344	-252.344	783.052	

JB/JR/VT/SEZ: Jeugdbescherming, Jeugdreclassering, Veilig Thuis, Spoed Eisende Zorg

De uitvoeringskosten voor Jeugd zijn opgenomen bij uitvoeringskosten Peelgemeenten Sociaal Domein.

De begrote verdeling tussen de budgetten jeugd blijkt in werkelijkheid anders te zijn. De uitgaven Jeugd blijven in 2017 ten opzichte van 2016 en 2015 redelijk op hetzelfde niveau. Het budget dat de gemeente van het Rijk krijgt, kent echter een daling vanwege de toegepaste kortingen.

Ook bij jeugd is een verschuiving van PGB (persoonsgebonden budget) naar ZIN (Zorg In Natura).

Op basis van de werkelijke cijfers van de afgelopen jaren zal voor 2018, 2019 en verder een betere inschatting gemaakt kunnen worden van de verwachte kosten naar soort zorg.

8. Gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie Peelgemeenten; Bijzondere bijstand, Minimabeleid en Schulddienstverlening

Wat wilden we bereiken?

1. Astense burgers met een minimum inkomen en met bijzonder noodzakelijke kosten van bestaan die niet kunnen worden voldaan uit het maandinkomen, financieel ondersteunen.

2. Voorkomen dat Astense burgers in een problematische schuldsituatie komen.
3. Een efficiënte en optimaal functionerende Peelsamenwerking met 5 gemeenten waarbinnen verschillende uitvoeringstaken worden verbonden en intensief wordt samengewerkt met het lokale gebiedsteam, voor Asten Steunpunt Guido Asten.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. We hebben samen met de Peelgemeenten een concept uitvoeringsplan BMS opgesteld. Dit is voor wensen en bedenkingen aan de gemeenteraden voorgelegd en gaat via de adviescommissie van de Peelgemeenten naar de afzonderlijke colleges voor besluitvorming.
2. Op diverse onderwerpen zijn beleidsregels geharmoniseerd en worden via de Adviescommissie aan de afzonderlijke college van de Peelgemeenten voorgelegd voor besluitvorming.
3. Er is een bestuursopdracht gemaakt voor samenwerking tussen welzijn en schulddienstverlening voor de vijf Peelgemeenten. Er vindt vanaf begin 2017 maandelijks overleg plaats tussen de betrokken welzijnsinstellingen en de Peelgemeenten. Een nieuw minimabeleid is opgesteld waarin extra regelingen zijn opgenomen voor kinderen en ouderen.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

Regionaal:

- Uniform beleid bijzondere bijstand en minimaregelingen.
- Goede procesafspraken waarbinnen gebiedsgericht werken wordt gewaarborgd.
- Correcte managementinformatie vanuit de Peelsamenwerking (5 gemeenten).
- Ambtelijke en bestuurlijke sturing op basis van bovengenoemde managementinformatie en prestatieafspraken.

Lokaal:

- Herijking beleidsnota Inkomensondersteuning gemeente Asten.
- Steunpunt Guido Asten bemannen vanuit verschillende disciplines, waarbij ook expertise op het gebied van bijzondere bijstand, minimaregelingen en schulddienstverlening aanwezig is.

Zijn we tevreden?

Deels, want er zijn stappen gezet en in 2018 zal communicatie en bekendheid van de (financiële) ondersteuningsmogelijkheden een van de speerpunten zijn waarop we gaan inzetten. Met name de harmonisatie van het beleid en de verstrekking van managementinformatie zijn activiteiten die nog niet zijn afgerond en ook in 2018 blijven doorlopen.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Spoor

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
* Lokale budgetten BMS	37.781	100.781	14.152	S
Aanvullende ziektekostenverzekering	238.800	238.800	106.957	S
Bestaanskosten bijzondere bijstand	86.250	86.250	213.803	S
Langdurigheidstoeslag	23.000	23.000	40.656	S

Sportvouchers	0	6.000	3.027	S
Stelpost bijzondere bijstand	20.496	14.496	467	S
Verstrekkings minimabeleid	39.511	39.511	55.660	S
Totaal	445.838	508.838	434.721	

De lokale budgetten BMS zijn aan de tabel toegevoegd.
Het begrote bedrag na wijziging is toegenomen door extra budget voor armoedebestrijding bij de decembercirculaire 2016.

Voordeel met name doordat het budget armoede bestrijding Jeugd in 2017 nog niet is benut.

9. Werkbedrijf Atlant de Peel (Senzer); Maatschappelijke participatie, re-integratie en inkomensvoorzieningen

Wat wilden we bereiken?

1. Astense burgers die (tijdelijk) een inkomen beneden het bestaansniveau hebben voorzien van een bijstandsuitkering in de kosten van levensonderhoud.
2. Astense burgers met een bijstandsuitkering en met arbeidspotentieel toeleiden naar betaald werk.
3. Astense burgers met een bijstandsuitkering zonder arbeidspotentieel verrichten een passende tegenprestatie. Zij verwerven hiermee een actievere rol in de maatschappij.
4. Aan Astense inwoners met een indicatie Beschut Werk een geschikte en aangepaste werkomgeving bieden.
5. Voldoende (extra) banen binnen de marktsector voor mensen met een arbeidsbeperking en daarmee een grote afstand tot de arbeidsmarkt (Banenafpraak).
6. Zelf verantwoordelijkheid nemen voor wat betreft het creëren van extra banen binnen de eigen organisatie. Daarmee een bijdrage leveren aan de banenafpraak geldend voor de overheidssector.
7. Astense burgers beheersen Nederlandse taal in voldoende mate zodat zij kunnen participeren in de maatschappij.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Het Werkbedrijf Atlant-De Peel/Senzer heeft op correcte wijze uitvoering gegeven aan de Participatiewet (PW) en Re-integratie. Zowel ten aanzien van uitkeringsverstrekking als op het gebied van re-integratie.
2. Senzer heeft voldoende werkplekken gecreëerd voor mensen met een indicatie beschut werk. Omdat het aantal indicatiestellingen binnen de gehele arbeidsmarktregio Helmond-De Peel sterk is achtergebleven op de wettelijke taakstelling, zijn niet alle werkplekken ingevuld.
3. Vanuit steunpunt Guido Asten zijn vragen dan wel probleemsituaties met betrekking tot werk en inkomen gesignaleerd en doorgeleid naar de lokale participatiecoach van Senzer.
4. Werkbedrijf Atlant-De Peel/Senzer heeft bedrijven ondersteund en begeleid bij de invulling van garantiebanen.
5. De mogelijkheden om mensen met een arbeidsbeperking binnen de eigen gemeente te plaatsen zijn onderzocht. Voor een deel is hier ook invulling aan gegeven binnen het schoonmaakwerk en bij facilitaire ondersteuning. Verdere mogelijkheden, met name binnen Groenonderhoud, zijn in onderzoek.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

Met betrekking tot Participatiewet en re-integratie:

- Optimale bedrijfsvoering Werkbedrijf (Senzer).
- Correcte managementinformatie vanuit het Werkbedrijf Atlant-De Peel (Senzer) (kwartaalverslagen en maandoverzichten) en uitvoering binnen de vastgestelde prestatieafspraken.
- Ambtelijke en bestuurlijke sturing op basis van bovengenoemde managementinformatie en prestatieafspraken.
- Steunpunt Guido Asten bemannen vanuit verschillende disciplines, waarbij ook expertise op het gebied van Werk en Inkomen aanwezig is.

Met betrekking tot de Banenafpraak:

- Werkbedrijf Atlant-De Peel (Senzer) vormt feitelijk de schakel tussen werkgever, publieke partijen en mensen met een arbeidsbeperking.
- Binnen eigen organisatie:
  - Afdelingsoverstijgend onderzoek waarbij expertise vanuit Atlant Groep / Werkbedrijf (Senzer) wordt ingezet.
  - Creëren van draagvlak om de realisatie van garantiebanen feitelijk mogelijk te maken.

Met betrekking tot Educatie:

- Constructief periodiek overleg met de centrumgemeente Helmond en de overige regiogemeenten.

Zijn we tevreden?

Ja, want:

1. Het Werkbedrijf Atlant-De Peel/Senzer is bezig met een verbeterslag, waarbij de focus ligt op maatwerk, deregulering en doelmatigheid. Het streven hierbij is om te komen tot een optimale en efficiënte bedrijfsvoering.
2. Wij hebben pro-actief regie kunnen voeren door de maandoverzichten (factsheets) te interpreteren en door bij te sturen tijdens kwartaaloverleggen.
3. Expertise op het terrein van werk en inkomen is binnen Steunpunt Guido Asten aanwezig.
4. Binnen de eigen organisatie ontstaat meer draagkracht om garantiebanen binnen de eigen organisatie te creëren. Sprake is van een steeds betere samenwerking tussen verschillende afdelingen op dit punt.
5. Er vindt periodiek overleg met de centrumgemeente Helmond plaats over de inrichting van de volwasseneneducatie en de besteding van WEB-middelen.

Deels, want:

6. De verkregen managementinformatie is nog niet optimaal en kan verbeterd worden. Om dit te bewerkstelligen is in 2017 een werkgroep gestart, bestaande uit zowel medewerkers van Senzer als van gemeenten.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Spoor

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
A. Uitgaven BUIG (uitkeringen)	2.400.039	2.628.579	2.758.676	S
B. Uitvoeringskosten Werkbedrijf Senzer	634.570	663.654	663.654	S
C. Rijksbijdrage BUIG	-2.400.039	-2.628.579	-2.758.676	S
D. Uitgaven re-integratie	162.231	155.492	90.840	S
E. Restant taakstelling Werkbedrijf	-67.271	-67.271	0	I
Integratie uitkering sociaal domein participatiewet	-152.888	-158.442	-158.442	S
Overdracht debiteuren aan Senzer	0	0	-46.757	I
Totaal	576.643	593.433	549.295	

De ontvangen Rijksbijdrage BUIG is € 2.758.676,=.

Dit betreft € 2.664.836,= regulier budget. Daarnaast is € 92.489,= ontvangen als voorschot i.v.m. instroom asielzoekers.

Dit voorschot is niet nodig gebleken (Senzer breed) en wordt door Senzer gereserveerd voor toekomstige jaren.

De volledige Rijksbijdrage wordt doorbetaald aan uitvoeringsorganisatie Senzer.

De werkelijke uitgaven voor uitkeringen liggen echter fors hoger. Deze zijn namelijk € 3.081.523,=.

Voor een deel van het tekort (naar verwachting € 182.000,=) kan een aanvullende uitkering aangevraagd worden.

Op grond van het solidariteitsprincipe wordt het nadeel op uitkeringen meegenomen in de jaarrekening van Senzer.

Overdracht debiteuren

De debiteurenpositie is overgedragen aan Senzer. Van de terugontvangsten op leningen hoeft minder aan het Rijk worden terug betaald dan gedacht. Hierdoor ontstaat een voordeel.

10. Werkbedrijf Atlant de Peel (Senzer); Beschermd Werken

Wat wilden we bereiken?

1. Aan Astense inwoners die een indicatie vanuit de oude Wet sociale werkvoorziening (Wsw) hebben en niet in staat zijn bij een reguliere werkgever te werken, passende arbeid aan te bieden.
2. Aan Astense inwoners met een indicatie Beschut Werk een geschikte en aangepaste werkomgeving bieden.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Senzer heeft voor de gemeente Asten de "oude" Wsw integraal uitgevoerd. Bestaande Wsw-dienstverbanden zijn hierbij in tact gelaten, voor zover de werknemer geen mogelijkheden had om door te stromen naar een reguliere baan.
2. Senzer heeft voldoende werkplekken gerealiseerd om personen met een indicatie Beschut Werk te plaatsen.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Optimale bedrijfsvoering Werkbedrijf (Senzer).
- Een helder ondernemingsplan en jaarverslag van het Werkbedrijf (Senzer), waarin aandacht is voor de Wsw.
- Structurele overlegmomenten.

Zijn we tevreden?

1. Ja, want Astense Wsw geïndiceerden ("oude" Wsw-ers) die niet doorgeleid konden worden naar een reguliere werkplek, konden binnen een beschermde werkomgeving blijven werken.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Spoor

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
Integratie uitkering sociaal domein participatiewet	-2.154.077	-2.022.386	-2.022.386	S
Uitgaven Wet Sociale Werkvoorziening	2.154.077	2.022.386	2.022.386	S
Totaal	0	0	0	

11. Voorzieningen en accommodaties; Onderwijs

Wat wilden we bereiken?

1. Een strategisch plan om te komen tot optimale huisvesting van primair onderwijs, peuterspeelzaalwerk en kinderopvang (SHP) binnen de gewijzigde en aangescherpte financiële kaders van de gemeente, het rijk en de schoolbesturen.
2. Uitvoering door het Varendonck College van de Doordecentralisatieovereenkomst voortgezet onderwijs gemeente Asten d.d. 15 juli 2015.
3. Inzicht in de gebouwen: bouwkundige- en functionele staat, herontwikkelmogelijkheden.
4. Draagvlak bij de gemeente en schoolbesturen, ouders en inwoners.
5. Duidelijkheid welke voorzieningen het belangrijkste zijn voor de leefbaarheid.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

We hebben, op basis van intensief overleg met de schoolbesturen onder begeleiding van Team Sygma een SHP opgesteld. In het SHP is de kernboodschap 4 scholen in Asten kern en behoud van de scholen in Ommel en Heusden vastgelegd, en zijn er voorstellen gedaan over de locatiekeuze, de financiële haalbaarheid en de verkeersveiligheid, uitgaande van (tijdens de realisatiefase nog te actualiseren) leerlingenprognoses van Pronexus. Einde 2017 verkeerde het voorstel in de besluitvormende fase. Bij het voorstel voor de locatie Varendonck is het voortgezet onderwijs betrokken.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Voldoende draagvlak bij de schoolbesturen om het SHP een strategische insteek te geven en leidende principes vast te leggen.
- In de te ontwikkelen huisvestingsvisie dienen de capaciteitsvraag (ontwikkeling leerlingenaantallen, krimp, leegstand, overcapaciteit), de levensduurverwachting (leeftijd, houdbaarheidsdatum, einddatum gebouwonderhoud) en het beoogde kwaliteitsniveau van de schoolgebouwen aan de orde te komen.
- Voldoende acceptatie en bereidheid van de betrokken organisaties.
- Geen of weinig juridische belemmeringen in wetgeving, verordeningen en contracten.
- Geen of weinig verzet tegen maatregelen bij burgers en organisaties.
- Nakoming van de Doordecentralisatieovereenkomst door het Varendonck College.

Zijn we tevreden?

Ja, het SHP is op 30 januari 2018 vastgesteld. De raad bood de schoolbesturen in een motie nog ruimte om de locatiekeuze aan te passen.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
1. Maatschappelijke voorzieningen en accommodaties	-6.333	-6.333	0	S
Renovatie Varendonck college	450.877	450.877	450.877	S
Totaal	444.544	444.544	450.877	

De taakstelling Maatschappelijke voorzieningen en accommodaties is in 2018 gerealiseerd.

Renovatie Varendonck college betreft de jaarlijkse doordecentralisatie bijdrage aan het Varendonck college.

12. Voorzieningen en accommodaties; Sport

Wat wilden we bereiken?

1. We willen bereiken dat de clubgebouwen van HCAS en Klimop uiterlijk medio 2017 zijn geprivatiseerd (in eigendom overgedragen middels recht van opstal).
2. We willen bereiken dat het natuurgras hoofdveld van NWC wordt vervangen door een kunstgrasveld zodat de bespelingscapaciteit op het normniveau wordt gebracht. Als gevolg van de gestage toename van het aantal leden, en daarmee het aantal teams, is het aantal velden (1 kunstgras- en 4 natuurgrasvelden) niet meer voldoende. Uitbreiding van het aantal velden is ter plaatse niet mogelijk en met de ombouw wordt de capaciteit op het normniveau gebracht.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

In 2017 heeft er intensief overleg plaatsgevonden met HCAS en Klimop over het privatiseren van hun sportaccommodaties middels een recht van opstal. Met HCAS is overeenstemming bereikt over de financiële bijdrage van de renovatie van het clubgebouw. Het clubgebouw zal begin 2018 in eigendom worden overgedragen waarna de renovatie door HCAS ter hand kan worden genomen.

Met Klimop is eind 2017 eveneens overeenstemming bereikt over de financiële bijdrage. In 2018 zal een concept overeenkomst Recht van Opstal worden opgesteld en besproken met het bestuur van Klimop. Naar verwachting zal het gebouw in 2018 worden overgedragen.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Overeenstemming met HCAS en Klimop over de renovatie en het bijbehorende budget en voldoende budget beschikbaar voor de renovatie van beide accommodaties.
- De velden worden met een gemeentelijke bijdrage aangelegd en gefinancierd door NWC. De kunstgrasvelden worden volledig geprivatiseerd, hetgeen inhoudt dat NWC de volledige exploitatie (onderhoud) vanaf aanleg voor haar rekening neemt.

Zijn we tevreden?

1. Deels. Met HCAS en Klimop is in 2017 overeenstemming bereikt over de (financiële) voorwaarden voor de privatisering van hun sportgebouw. De eigendomsoverdracht vindt in 2018 plaats.
2. De overeenkomst voor renovatie van de top laag van het bestaande kunstgras veld is getekend. De renovatie van de top laag is afgerond door NWC. Onduidelijk is wanneer NWC gaat starten met de aanleg van het 2e kunstgrasveld.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Spoor

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
1. Renovatie accommodatie HCAS *	0	170.000	0	I
1. Renovatie gebouw Klimop *	0	125.000	0	I
2. Vervanging natuurgrasveld door kunstgrasveld en vervanging huidig kunstgrasveld	58.161	58.161	0	I
2. Vervangen top laag kunstgrasveld	214.000	214.000	175.000	I
Totaal	272.161	567.161	175.000	

Oorspronkelijk is € 85.000,= beschikbaar gesteld voor renovatie gebouw Klimop en € 95.750,= voor HCAS.

Eind 2016 is het bedrag voor HCAS verhoogd naar € 170.000,=.

In 2017 is voor Klimop een extra bijdrage beschikbaar gesteld van € 29.250,=. De totale bijdrage Klimop komt hiermee op € 125.000,=.

De vervanging van de velden van NWC is nog niet helemaal afgerond. Het afwaarderen van de restant boekwaarde van het oude kunstgrasveld gebeurt daarom in 2018.

13. Voorzieningen en accommodaties; Gemeenschapshuizen

Wat wilden we bereiken?

Overeenstemming over de haalbaarheidsberekening en het verstrekken van een krediet voor de investering ten behoeve van de renovatie van het jeugdgebouw Heusden.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Op basis van een door beide partijen goedgekeurde programma van eisen is er financiële haalbaarheidsberekening gemaakt. En is er met beide gebruikers intensief overleg gepleegd over de (huur) voorwaarden. Hier is overeenstemming over bereikt.

Een extra financiële bijdrage van de gemeente Asten is noodzakelijk gebleken om de renovatie mogelijk te maken.

De commissie en gemeenteraad hebben hiermee ingestemd en het krediet beschikbaar gesteld.

De omgevingsvergunning voor het (ver)bouwen van het rijksmonument is aangevraagd. De rijksdienst heeft na overleg ingestemd met verbouwplannen.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

Belangrijke overwegingen die bij het formuleren van de overeenkomst zijn gemaakt zijn:

- dat partijen een bijdrage leveren aan een duurzame en leefbare woonomgeving in de dorpskern Heusden middels het organiseren van activiteiten voor jongeren;
- dat het jeugdgebouw jeugdleden een sociaal veilig klimaat biedt;
- dat het jeugdgebouw binnen het lokaal sociaal domein een vindplaats is en een nadrukkelijke rol speelt bij sociale binding van mensen in Heusden;
- dat het verbinden van mensen (jongeren, ouders, kinderen) bijdraagt aan de leefbaarheid van het dorp;
- dat, naast ouders en onderwijs, kinderen ook veel leren van elkaar en van andere 'informele' opvoeders, zoals groepsleiders en trainers bij verenigingen;
- dat de partijen binnen het jeugdgebouw een signalerende rol hebben en deze rol ook actief oppakken;
- dat partijen, mochten er bepaalde signalen bij kinderen te zien zijn, waar nodig contact opnemen met een opvoedondersteuner;
- dat partijen ernaar streven om de functionaliteit van de Mariaschool aan het Vorstermansplein te Heusden en de aanwezige voorzieningen te optimaliseren voor het gebruik en de activiteiten van Jonosh en Jong Nederland;
- dat partijen hiertoe de haalbaarheid van een grondige renovatie en exploitatie van het pand wensen te onderzoeken;
- dat de gemeente als beoogd bruikleengever als doel heeft om voor een periode van 20 jaar een jongerencentrum te handhaven in de kern Heusden;
- dat Jonosh en Jong Nederland als beoogd bruikleenemers voor 20 jaar activiteiten voor jongeren van - Jong Nederland van 7 tot 18 jaar en Jonosh van 16 tot 30 jaar - aan willen bieden in Heusden in de huidige accommodatie;
- dat de realisatie vanuit een bottom-up benadering zal plaatsvinden teneinde maximale participatie van partijen te kunnen garanderen.

Zijn we tevreden?

Ja, naar verwachting starten de werkzaamheden in de 2e helft van 2018.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Spoor

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
1. Renovatie jeugdgebouw Heusden	0	552.000	0	I
Totaal	0	552.000	0	

14. Gezondheidsbeleid

Wat wilden we bereiken?

Doel van het regionale gezondheidsbeleid is dat het aantal mensen, dat de gezondheid ervaart als 'gaat wel' tot 'slecht', afneemt.

De lokale uitvoering van de jeugdgezondheidszorg door GGD en Zorgboog sluit aan bij de jeugdhulp en de Wet publieke gezondheid.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Aandacht voor een dementievriendelijk Asten door het organiseren van cursussen en ondersteuning van het Alzheimer Café Peelland wat gestart is in april 2017. Samen met de GGD hebben de Peelgemeenten, inclusief Helmond, "dementie light" koffers samengesteld met informatie voor mensen die meer willen weten over dementie in de beginfase.

Ondersteuning van mantelzorgers door een waarderingsactie en het mantelzorgcompliment. Wij hebben mede geïnvesteerd in een logeerhuis voor mensen met dementie in Lieshout om mantelzorgers te ontlasten.

In het kader van bewustwording van ouders over het omgaan met hun kinderen als het gaat om alcohol en drugs heeft in februari 2017 een ouderavond plaatsgevonden in Heusden. Deze werd georganiseerd door de dorpsraad en de gemeente Asten.

Vorbereidingen zijn gestart voor twee avonden voor Asten-Ommel in 2018.

Om bewegen te bevorderen worden jaarlijks boekjes uitgegeven aan alle basisschoolkinderen waarmee zij vrijblijvend aan enkele trainingen kunnen deelnemen in de hoop dat zij gestimuleerd worden om lid te worden van een sport - of cultuurclub.

Op 21 januari 2017 hebben we samen met de GGD een Meet Weet Beweegdag georganiseerd. We hadden 60 deelnemers die een gezondheid- en fitheidstest kregen. Fysiotherapeuten, een huisarts, praktijkondersteuner, de apotheker en een sportschool verleenden hieraan vrijwillig hun medewerking.

Op verzoek van Heartsafe Regio hebben we twee van onze AED's van binnen naar buiten verplaatst. Op deze manier zijn de AED's 24/7 bereikbaar voor iedereen.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Een integrale benadering is van groot belang. Hierbij moet er naar meerdere leefdoelgebieden worden gekeken, zoals dagbesteding, lichamelijke en geestelijke gezondheid en maatschappelijke participatie.
- Organisaties die door de gemeente gefinancierd dan wel gesubsidieerd worden hebben oog voor de gezondheidssituatie van onze burgers.
- Samenwerking en afstemming met o.a. de GGD en de Zorgboog.
- Uitvoering van de jeugdgezondheidszorg vindt plaats binnen de kaders van de Wet publieke gezondheid en de Jeugdwet.

Zijn we tevreden?

Ja, we zijn tevreden met de ontwikkelingen die er gaande zijn. Aandacht en verdere inzet vanuit de gemeente samen met de GGD blijft heel belangrijk.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Spoor

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
Lokaal Gezondheidsbeleid	12.670	12.670	8.243	S
Subsidie GGD	262.720	262.720	262.730	S
Subsidie Zorgboog	151.364	151.365	155.401	S
Totaal	426.754	426.755	426.374	

15. Jeugdbeleid; Integraal jeugdbeleid

Wat wilden we bereiken?

Met het integraal jeugdbeleid wil de gemeente Asten bereiken dat Asten voor ouders en jongeren een aantrekkelijk dorp is om op te groeien. Waar het veilig is, waar jongeren volop kansen krijgen om hun talenten te ontwikkelen en waar ouders op een passende manier ondersteund worden om hun kinderen goed en plezierig op te voeden.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Uitvoering gegeven aan de speerpunten die benoemd zijn in het uitvoeringsprogramma integraal jeugdbeleid gemeente Asten 2014-2017.
2. De uitgangspunten voor het nieuwe jeugdbeleid zijn opgenomen in het beleidsplan sociaal domein 2018-2021. Er is dus geen aparte nota integraal jeugdbeleid meer.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Sterke regievoering door de gemeente.
- Optimale samenwerking binnen de gemeente, tussen gemeenten en met ketenpartners.
- Samenhang in het aanbod van voorzieningen gebaseerd op de vraag van jongeren en ouders.

Zijn we tevreden?

Ja.

De speerpunten benoemd in de nota zijn uitgevoerd.

De uitgangspunten voor het nieuwe jeugdbeleid zijn opgenomen in het beleidsplan sociaal domein 2018-2021.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Spoor

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
Lokaal verstrekte jeugdhulp	0	0	6.524	S
Transformatieruimte RTA	129.700	129.700	2.083	S
Uitvoeringskosten (lokaal)	29.000	29.000	27.751	S
Vervoer jeugdhulp	0	0	6.814	S
Totaal	158.700	158.700	43.171	

RTA staat voor Regionale Transitie Arrangement. Het RTA is door 21 gemeenten uit de regio Zuidoost-Brabant gezamenlijk een RTA opgesteld. Het RTA schetst een aantal kaders die mede zorgen voor behoud van de zorginfrastructuur. Daarbij is ingezet op behoud van de mogelijkheden om de jeugdzorg vanaf 2015 te transformeren.

16. Jeugdbeleid; Voor- en Vroegschoolse Educatie

Wat wilden we bereiken?

1. Het aanbod van voor- en vroegschoolse educatie (VVE) in de voor- en vroegschoolse voorzieningen in de gemeente Asten is van hoge en goede kwaliteit.
2. De kinderen in Asten gaan goed voorbereid naar de basisschool.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. In 2017 is de VVE-monitor 2015-2016 uitgevoerd.
2. In 2017 is subsidie beschikbaar gesteld aan de voorschoolse voorzieningen uit de specifieke uitkeringen gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- De gemeente ontvangt jaarlijks een uitkering van het Rijk op grond van de specifieke uitkeringen gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid.
- Een goede en gelijkwaardige samenwerking tussen de voor- en vroegschoolse voorzieningen.
- Afstemming in de stuurgroep Lokaal Educatieve agenda.

Zijn we tevreden?

1. Ja. Er is een nieuwe notitie VVE 2018-2021 opgesteld; deze wordt in het eerste kwartaal 2018 vastgesteld.
2. Ja. Uit de VVE-monitor 2015-2016 en de rapporten van de Onderwijsinspectie blijkt dat de kwaliteit VVE goed op orde is.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Spoor

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
Lokaal onderwijsbeleid	98.574	128.676	101.218	S
Totaal	98.574	128.676	101.218	

17. Jeugdbeleid; Peuterspeelzaalwerk

Wat wilden we bereiken?

Vanuit de kabinetsvisie 'Een betere basis voor peuters' zijn er diverse veranderingen in gang gezet in de kinderopvang- en peuterspeelzaalbranche. Het doel is harmonisatie: verschillen tussen peuterspeelzalen en kinderopvang wegnemen en zorgen voor een betere afstemming met onderwijs. De harmonisatie berust op één kwaliteitskader en op één financieringsstructuur. De harmonisatie van kinderopvang en peuterspeelzaalwerk moet per 1 januari 2018 een feit zijn.

In Asten is de harmonisatie van één kwaliteitskader reeds afgerond. De harmonisatie van één financieringsstructuur bij Stichting Peuterspeelzaal Pinkeltje dient nog plaats te vinden. We willen bereiken dat Stichting Peuterspeelzaal Pinkeltje per 1 augustus 2017 de nieuwe financieringsstructuur heeft ingevoerd.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Samen met Stichting Peuterspeelzaal Pinkeltje heeft de gemeente de financiële consequenties van de invoering van de nieuwe financieringsstructuur op de hoogte van de jaarlijkse subsidie en de ouderbijdragen doorberekend.
2. Deze doorberekening is verwerkt in de notitie 'Van peuterspeelzaalwerk naar peuteropvang in de gemeente Asten'. Deze notitie is op 14 maart 2017 door de raad vastgesteld.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Goede samenwerking en afstemming met Stichting Peuterspeelzaal Pinkeltje.

Zijn we tevreden?

1. Ja, op 1 augustus 2017 heeft Stichting Peuterspeelzaal Pinkeltje de nieuwe financieringsstructuur ingevoerd.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Spoor

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
Subsidie peuterspeelzaal Pinkeltje	146.529	175.475	175.475	S
Totaal	146.529	175.475	175.475	

18. Cultuurplein; Cultuurparticipatie onderwijs

Wat wilden we bereiken?

Alle leerlingen in het basis- en voortgezet onderwijs in Asten op een structurele manier in contact brengen met cultuur d.m.v. het stimuleren van cultuurparticipatie in het onderwijs in samenwerking met lokale, regionale en landelijke aanbieders.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. De gemeente participeerde in de landelijke vervolgregeling Cultuureducatie met Kwaliteit. Hiertoe heeft de gemeente een participatieovereenkomst ondertekend.
2. De gemeente heeft een subsidie beschikbaar gesteld ter hoogte van € 9.000,- per jaar.
3. Het Cultuurplein Asten-Someren is voortgezet.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- De vervolgregeling Cultuureducatie met Kwaliteit is een matchingsregeling; financiering door provincie en gemeente is vereist;
- Deelname van de scholen en aanwijzen van cultuurcoördinatoren op de scholen;
- Schoolbesturen betalen mee aan de instandhouding van het Cultuurplein Asten-Someren;
- Inzet van een lokale coördinator.

Zijn we tevreden?

Ja, alle scholen in Asten hebben meegedaan aan het stimuleren van cultuurparticipatie.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Spoor

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
Cultuurplein 2017-2020	9.000	9.000	9.000	I
Totaal	9.000	9.000	9.000	

19. Huisvesting statushouders

Wat wilden we bereiken?

Naast het invullen van de reguliere wettelijke taakstelling t.a.v. de huisvesting van statushouders een (substantiële) extra huisvestingstaakstelling realiseren. Dit met gepaste aandacht voor integratie en effect op de woningmarkt, inkomen en uitkeringen, welzijn en zorg en onderwijsvoorzieningen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Samen met onze lokale partners zijn we er in geslaagd om in ieder geval te voldoen aan onze wettelijke taakstelling. Voldoende passende woningen zijn beschikbaar gesteld. Het is niet mogelijk gebleken daarnaast een extra huisvestingstaak te realiseren. Gezien de sterk afgenomen migratiestroom was hiertoe, ook landelijk gezien, geen reden meer toe.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Samenwerking met diverse relevante betrokken partijen (subregio de Peel, woningbouwvereniging Bergopwaarts en woCom, Onis Welzijn, etc.).
- Heldere en eenduidige communicatie.
- Het betrekken van inwoners, organisaties en vrijwilligers om draagvlak te creëren en te behouden en daarmee het integratieproces te ondersteunen.

Zijn we tevreden?

Ja, want de taakstelling over 2017 is gehaald. Daarnaast is de samenwerking met alle betrokken partijen in 2017 goed verlopen. Ook draagvlak lijkt in principe voldoende aanwezig te zijn.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Spoor

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
Verhoogde asielinstroom *	0	292.398	66.499	I
Totaal		292.398	66.499	

Het betreft een krediet wat over meerdere jaren loopt.

20. Gemeenschapshuis Asten

Wat wilden we bereiken?

In samenwerking met Stichting Gemeenschapshuis Asten en Stichting Beheer de Beiaard een nieuw gemeenschapshuis voor de kern Asten realiseren. De stichtingsbesturen hebben, na een gebruikersenquête in 2014, geconcludeerd dat het beter is als één overkoepelende organisatie verder te gaan in één gebouw. Het college juicht dit initiatief om diverse redenen toe en wil een bijdrage leveren. Ook de gemeenteraad acht de komst van een nieuw gemeenschapshuis wenselijk.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

In 2017 zijn de volgende werkzaamheden verricht:

- Gestart is met de uitvoering van de in december 2016 gesloten intentieovereenkomst (doel: komen tot een go/no go besluit voor vestiging van een nieuw gemeenschapshuis op locatie klooster, waarbij het traject gezien werd als particulier initiatief/stichtingsbesturen eindverantwoordelijk);
- Er is divers onderzoek uitgevoerd door de initiatiefnemers, deels met een door de gemeente verstrekt voorbereidingskrediet;
- De ruimtelijke haalbaarheid van vestiging van een nieuw gemeenschapshuis is verder in beeld gebracht (stedenbouwkundig plan, ruimtetoedelingsplan) en de exploitatieopzet is verder uitgewerkt;
- Er is een risicoanalyse opgesteld;
- Tussentijds zijn verenigingen geraadpleegd en is de directe omgeving van het klooster geïnformeerd over het lopende traject.
- In juni 2017 is de raad gevraagd om op basis van deze stukken een principebesluit te nemen over de locatie en een gemeentelijke bijdrage. De raad heeft aangegeven nadere informatie nodig te hebben, met name op het gebied van alternatieve locaties voor een nieuw gemeenschapshuis, en stelde hier onderzoekskrediet voor beschikbaar. De raad heeft aangegeven in principe bereid te zijn mee te betalen aan een nieuw gemeenschapshuis en stelde een principebijdrage beschikbaar. Dit bedrag is nadien verwerkt in de begroting; echter er is nadere besluitvorming over exacte hoogte en vorm nodig. Tot slot besloot de raad nauwer betrokken te willen worden in het traject. Dit leidde tot een processchema en een aangepaste intentieovereenkomst voor de 2e helft van 2017;
- Onderdeel van het processchema was start van de voorontwerp bestemmingsplanprocedure voor vestiging van een nieuw gemeenschapshuis in het klooster, onder voorbehoud van nadere besluitvorming door de raad. Deze procedure is in september 2017 gestart.
- In de periode juli-oktober 2017 is het gewenste alternatievenonderzoek uitgevoerd. Ook is de risicoanalyse nader aangevuld m.b.v. nadere onderzoeken en adviezen. De exploitatieopzet is verder uitgewerkt en getoetst door een extern adviseur.
- Op basis van deze stukken heeft de raad in december 2017 beslist dat er een nieuw gemeenschapshuis voor Asten moet komen en dat zij hier ook haar financiële bijdrage voor wil leveren. Verder heeft de raad beslist (vooralsnog) een no-go-besluit voor vestiging van een nieuw gemeenschapshuis op locatie klooster te nemen: er is eerst meer onderzoek nodig naar de passendheid van zowel locatie klooster, als locatie klepel voor vestiging van een nieuw gemeenschapshuis. De regie moet voortaan bij de gemeente liggen en er dient gewerkt te worden met een nieuwe organisatiestructuur o.l.v. een extern projectleider. De raad wil hiervoor budget beschikbaar stellen. Het college moet hiervoor in het 1e kwartaal van 2018 een bestuursopdracht aan de raad voorleggen.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

Het project bevond zich nog in de initiatieffase. Doel van deze fase was te komen tot een go/no-go-besluit over vestiging van een nieuw gemeenschapshuis. Eerder benoemde randvoorwaarden voor deze fase:

- De structurele bijdrage van de gemeente aan het nieuwe gemeenschapshuis mag de huidige bijdragen aan de gemeenschapsvoorzieningen Klepel en Beiaard niet overschrijden. In de loop van 2017 is gebleken dat deze randvoorwaarde niet reëel is: er is een bijdrage van de gemeente nodig en de raad is beraad deze te geven. Over de hoogte en vorm moeten nog nadere besluiten genomen worden. Er is een voorlopig bedrag in de begroting opgenomen.
- Het is een particulier initiatief. Dat betekent dat de regie van het project bij de initiatiefnemers ligt. De gemeente heeft een kaderstellende (bijvoorbeeld ruimtelijk beleid), toetsende en faciliterende rol. Deze randvoorwaarde is in december 2017 herroepen, toen de raad besloot dat de regie over het project bij de gemeente moet komen te liggen.
- Om tot een go-besluit te komen is een sluitende exploitatie nodig. Deze randvoorwaarde heeft er mede toe geleid dat er in 2017 niet de door de initiatiefnemers (stichtingsbesturen) gewenste keuze voor locatie klooster gekomen kon worden.

Zijn we tevreden?

Het traject is anders verlopen dan in de intentieovereenkomst van december 2016 was voorzien. Het project heeft tot veel discussie geleid, zowel binnen als buiten het gemeentehuis. Er is veel geïnvesteerd in bijsturing van het project en in het leveren van alle door de raad benodigde informatie. Dit heeft uiteindelijk in december 2017 geleid tot een (voorlopig) no go besluit voor locatie klooster. Hiermee is feitelijk de doelstelling bereikt om in 2017 tot een go/no go besluit over deze locatie te komen, echter het geeft nog niet het gewenste resultaat. In 2018 zal gestart worden met een vervolgtraject (bestuursopdracht om locaties klooster en klepel nader te onderzoeken en uiteindelijk tot realisatie van een nieuw gemeenschapshuis op één van deze locaties te komen).

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Spoor

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

De kosten van de projectleider worden in 2017 gedekt uit speerpunt 4.5.

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
Vorbereidingskosten gemeenschapshuis *	0	59.605	43.431	I
Kosten projectleider*	0	43.585	43.585	I
Totaal	0	103.190	87.016	

3. Veilig en Schoon

Het programma Veilig en Schoon omvat: veiligheid, vergunningverlening, handhaving, beheer openbare ruimte (groen, riolering en water), afval en milieu.

1. Integrale Veiligheid

Wat wilden we bereiken?

Een solide en effectief veiligheidsbeleid, waarbij wordt samengewerkt tussen de Peelgemeenten, partners en inwoners daar waar dat meer veiligheid oplevert.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Samen met de 6 Peelgemeenten, de edities februari 2017 en oktober 2017 van het dynamisch uitvoeringsprogramma Integrale Veiligheid Peelland gemaakt en gecoördineerd;
2. De actiepunten uit de halfjaarlijkse uitvoeringsprogramma's Integrale Veiligheid Peelland 2017 uitgevoerd.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Kadernota Integrale Veiligheid Peelland 2015-2018 is leidend.
- Samenwerking met interne en externe ketenpartners.
- Bestuurlijk commitment (lokaal en regionaal).

Zijn we tevreden?

1. Ja, het college heeft op 7-3-2017 en op 24-10-2017 de edities van februari 2017 en oktober 2017 van het uitvoeringsprogramma's Integrale Veiligheid Peelland 2017 vastgesteld.
2. Ja, alle actiepunten uit uitvoeringsprogramma Integrale Veiligheid Peelland 2017 zijn gerealiseerd voor 31 december 2017 of lopen door in 2018 en zijn opgenomen in het uitvoeringsprogramma Integrale Veiligheid Peelland 2018.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
Integrale veiligheid	34.176	31.176	32.566	S
Integrale veiligheid	0	7.000	5.735	I
Totaal	34.176	38.176	38.301	

2. Aanstellen programmaleider Integrale aanpak georganiseerde ondermijnende criminaliteit Peelland

Wat wilden we bereiken?

Een steeds steviger rol van het lokaal bestuur in de aanpak van ondermijnende criminele activiteiten.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Een programmaleider in Peelland is aangesteld voor 3 jaar (2016-2018).
2. De programmaleider coördineert en stimuleert de integrale aanpak georganiseerde ondermijnende criminaliteit door:
  - a. Aanpak basisteam-casuïstiek;
  - b. Doorontwikkelen interventiestrategieën;
  - c. Weerbaar en bewust maken deelnemende organisaties;
  - d. Maatschappelijke weerbaarheid vergroten.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Beschikbaarheid van budget.
- Positieve evaluatie op resultaatgerichtheid programmaleider (begin 2017).
- Voldoende draagvlak en capaciteit in de gemeente om aanpak te implementeren.

Zijn we tevreden?

1. Ja, de structuur die dient om de samenwerking tussen alle overheden te bewerkstelligen is zodanig dat samen wordt opgetreden tegen de ondermijnende criminaliteit. Echter, de aanpak van ondermijnende criminaliteit blijft de komende jaren prioriteit behouden en er zijn nog verbeterlagen te maken. De projectperiode voor de functie van programmaleider loopt begin 2019 af; er zal een voorstel komen om deze te continueren.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
Projectleider integrale aanpak georganiseerde ondermijnende criminaliteit Peelland	8.000	8.000	8.000	I
Totaal	8.000	8.000	8.000	

3. Brandweer

Wat wilden we bereiken?

Minimaal borging -maar waar mogelijk verhoging- van vakbekwaamheid en kwaliteit op het gebied van crisisbeheersing, rampenbestrijding en brandweezorg door samenwerking binnen de VRBZO (Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost).

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. De implementatie van de Toekomstvisie is afgerond en de Veiligheidsregio werkt nu aan een nieuwe visie.
2. In het kader van Brandveilig Leven zijn diverse projecten gestart zoals de woningchecks en voorlichtingsbijeenkomsten.
3. De analyse van het bluswater bedrijventerrein en gebied is opgestart maar nog niet afgerond omdat dit veel zoekwerk vereist. De afstemming gemeente en Veiligheidsregio vraagt blijvend aandacht.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Kadernota Integrale Veiligheid Peelland 2015-2018 is leidend.
- Beleidsplan Veiligheidsregio Brabant Zuidoost 2015-2019 is leidend.
- Bestuurlijk commitment (lokaal en regionaal).
- Een goede samenwerking met interne en externe ketenpartners.
- Blijvende verbondenheid van de brandweervrijwilliger zodat er geen tekort ontstaat bij de vrijwillige brandweer.
- Realisatie binnen bestaande budgetten.

Zijn we tevreden?

De Veiligheidsregio adviseert integraal, op basis van het basistakenpakket, bij vergunningen over brandveiligheid, gezondheid, externe veiligheid en crisisbeheersing. Op basis van een evaluatie die in 2018 wordt gehouden zullen we bezien of uitbreiding van het basistakenpakket gewenst is.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
Bijdrage veiligheidsregio	841.803	841.803	791.942	S
Totaal	841.803	841.803	791.942	

4. Rampenbestrijding

Wat wilden we bereiken?

Mocht de gemeente Asten door een ramp getroffen worden dan kan de burger rekenen op een adequate rampenbestrijding waarin op een gecoördineerde wijze, volgens de regionale planvorming, wordt samengewerkt tussen politie, brandweer, GHOR (geneeskundige hulpverlening) en gemeente.

Op basis van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) is het Algemeen Bestuur van Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost verantwoordelijk voor het organiseren van een doelmatige en slagvaardige crisisbeheersing en rampenbestrijding.

De regio stelt daarvoor drie plannen op: een risicoprofiel, een beleidsplan en een crisisplan. De drie plannen geven antwoord op de volgende vragen:

1. Wat bedreigt de regio Zuidoost-Brabant en hoe erg is dat?
2. Wat moet Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost zelf kunnen en wie en wat hebben we daarvoor nodig?
3. Wie doet wat en wie informeert wie in de regio Zuidoost-Brabant?

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Ontwikkelen van de bestuurlijke visie op crisisbeheersing.
2. Doorontwikkeling voor bevolkingszorg.
3. Ontwikkeling van het regionaal Risicoprofiel Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost 2017, inclusief capaciteiteninventarisatie.
4. Samenwerking op schaal Peelland en Brabant-Zuidoost.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Bestuurlijk committent (lokaal en regionaal).
- Een goede samenwerking met interne en externe ketenpartners.
- Draagvlak en samenwerking binnen de gemeentelijke organisatie.
- Evenredige bijdrage van alle gemeenten binnen de regionale rampenbestrijding.

Zijn we tevreden?

Ja, de bestuurlijke visie is in concept klaar en wordt in het eerste kwartaal van 2018 vastgesteld. Parallel hieraan wordt de doorontwikkeling van bevolkingszorg doorgevoerd. Het Risicoprofiel 2017 (inclusief capaciteitanalyse) is op 14 februari 2017 ter kennisgeving aangenomen door het college en vervolgens ter kennisgeving aangenomen door de gemeenteraad op 18 april 2017. Voorgaande punten zijn allen (mede) tot stand gekomen door goede samenwerking op sectoraal niveau (Peelland) en op regionaal niveau (Brabant-Zuidoost).

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
Rampenbestrijding	4.940	4.940	2.472	S
Totaal	4.940	4.940	2.472	

5. Handhaving

Wat wilden we bereiken?

Stringente, integrale en professionele handhaving aan de hand van een eenduidig en vastgesteld handhavingsbeleid en uitvoeringsprogramma.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Uitvoering gegeven aan het Integraal Toezicht- en Handhavingsprogramma 2015-2018 en het Uitvoeringsprogramma Handhaving 2017.
2. De gemeenteraad geïnformeerd over de voortgang van prioriteiten, grote projecten, uitkomsten van provinciale audits en handhavingsthema's.
3. Jaarverslag Handhaving 2016 vastgesteld.
4. Uitvoeringsprogramma Handhaving 2018 opgesteld.
5. Onderzocht op welke wijze er efficiënter en doelgerichter gehandhaafd kan worden. De uitkomsten zijn direct toegepast en verwerkt in de verschillende beleidsprogramma's.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Voldoende capaciteit voor handhaving.
- Efficiënte samenwerking tussen de clusters Publiek en Regie & Ontwikkeling.
- Duidelijke werkafspraken met de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant, de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost en de Politie, eenheid Oost-Brabant.

Zijn we tevreden?

Ja,

1. Handhaving verliep grotendeels volgens planning, welke is vastgelegd in het Uitvoeringsprogramma Handhaving 2017.
2. Er was voldoende ruimte om te reageren op incidenten die te maken hebben met veiligheid en volksgezondheid.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

Realisatie binnen bestaande budgetten. Dit betreft met name interne uren.

6. Update hondenbeleid en -voorzieningen

Wat wilden we bereiken?

Kostendekkend (via hondenbelasting) hondenbeleid en -voorzieningen die aansluiten bij de wensen van hondenbezitters en niet-hondenbezitters zodat zo min mogelijk overlast bestaat.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Geinventariseerd:
  - hondendichtheid per wijk,
  - (niet-)hondenbezitters over hun bevindingen en behoeften bevroegd,
  - nut, naleving, handhaving van de huidige regels,
  - staat en gebruik van de huidige voorzieningen.
2. Geëvalueerd:
  - of de voorzieningen nog geschikt zijn, voldoende aanwezig zijn en onderhouden zijn?
  - of de regelgeving nog nuttig is, nageleefd wordt en handhaafbaar is?
  - of de kosten in evenwicht zijn met de 'opbrengsten'?
3. Afgewogen:
  - aanpassen (onderhoud van) voorzieningen,
  - aanpassen (handhaving op) regelgeving,
  - aanpassen hondenbelasting
4. Besloten beleid niet aan te passen, besloten voorzieningen wel aan te passen.
5. Zowel bij de inventarisatie, de afweging als de uitvoering zijn bewoners betrokken.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Actuele en accurate gegevens over hondenbezit.

Zijn we tevreden?

Ja, het beleid is nog passend, voorzieningen zijn weer kostendekkend.

De voorzieningen worden in de komende jaren geleidelijk aangepast aan de nieuwe wensen conform enquête en beleid.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
Update hondenbeleid en -voorzieningen*	20.000	20.000	1.800	I
Totaal	20.000	20.000	1.800	

7. Uitvoeren Wet Natuurbescherming

Wat wilden we bereiken?

Voldoen aan de wet natuurbescherming bij het uitvoeren van het groenbeheer en het toetsen van ruimtelijke plannen en aanvragen voor vergunningen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

We hebben bij alle ruimtelijke plannen waarvoor aanpassing van het bestemmingsplan nodig is standaard intern getoetst op de wet natuurbescherming.

We hebben bij alle aanvragen milieuvergunning standaard intern getoetst op risico op overtreding van de wet.

Afhankelijk van de uitkomst zijn extra waarborgen gevraagd aan initiatiefnemers.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Plan van aanpak voor uitvoering van de wet Natuurbescherming klaar op 1 januari 2017.
- Voldoende financiële middelen voor het uitvoeren van de taak. Onbekend is nog wat de kosten zijn omdat de consequenties van de wet nog niet inzichtelijk zijn.

Zijn we tevreden?

Deels,

- De belangrijkste risico's die ontstaan bij ruimtelijke plannen zijn ondervangen en kansen worden benut met geringe inspanning.
- Bij reguliere bouwvergunningen en bouw- en sloopvergunningvrije werken wordt nog niet getoetst.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

Realisatie heeft plaatsgevonden binnen de bestaande budgetten.

8. Riolering en Water

Wat wilden we bereiken?

Op een doelmatige wijze zorgen voor een duurzame inzameling en verwerking van afvalwater, hemelwater en (overtollig) grondwater en een duurzaam beheer van het gemeentelijk rioolstelsel.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Aanleg riolering Margrietstraat (vanaf Floralaan tot Lotusstraat). Uit nader onderzoek is gebleken dat de benodigde investeringen niet opwegen tegen het resultaat. Hiermee beschouwen we de maatregel als niet doelmatig. Om meer praktijkinzicht te krijgen wordt deze locatie opgenomen in het programma 'Metten en monitoren (afval)waterketen'.
2. Rioolvervangning Hoogstraat. De riolering is vervangen. Ook is een infiltratieriool aangelegd, waarmee het hemelwater is afgekoppeld van de gemengde riolering.
3. Rioolvervangning Heerbaan (Sommerscamp – fietstunnel). De riolering is vergroot en verdiept, waarmee de afvoercapaciteit vanuit het doodlopende gedeelte Heerbaan is vergroot. Ook is een infiltratieriool aangelegd, waarmee hemelwater is afgekoppeld van de gemengde riolering.
4. Herinrichting Logtenstraat (Floraplein - Prins Bernhardstraat). Project is uitgesteld, omdat andere projecten prioriteit hebben gekregen, waaronder Florapark.
5. Relining van het riool onder de Heesakkerweg door. Project is uitgesteld. In het kader van wateroverlast, wordt eerst bepaald of de diameter van de buis niet vergroot moet worden, alvorens tot relining wordt overgegaan.
6. Creëren afvoer van "water op straat" naar oppervlaktewater bij Wolfsberg (voor rotonde Heesakkerweg). Het project is in voorbereiding. Berekeningen voor het bepalen van de diameter van de buis worden gemaakt.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Breed draagvlak omwonenden en belanghebbenden (bij afkoppeling hemelwater).
- Tijdig en voldoende beschikbaar gesteld budget.

Zijn we tevreden?

1. Aanleg riolering Margrietstraat,
  - Gedeeltelijk, want de kans op wateroverlast is weliswaar niet verminderd, maar de locatie is wel opgenomen bij het meet- en monitoringsprogramma, zodat er meer inzicht komt in het knelpunt.
2. Rioolvervangning Hoogstraat,
  - Ja, want 80% van de pandeigenaren heeft meegewerkt met het afkoppelen van regenwater.
3. Rioolvervangning Heerbaan,
  - Gedeeltelijk, want minder dan 80% (73%) van de pandeigenaren heeft meegewerkt met het afkoppelen van regenwater.
  - Ja, want door de vergroting en verdieping van het gemengde riool is de kans op wateroverlast dan wel water op straat in het doodlopende gedeelte van de Heerbaan afgenomen.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
1. Aanleg riolering Margrietstraat*	0	4.341	4.341	I
2. Rioolvervangning Hoogstraat*	0	335.000	297.768	I
3. Rioolvervangning Heerbaan*	0	615.000	365.000	I
6. "Water op straat" Wolfsberg*	100.000	100.000	1.225	I
Totaal	100.000	1.054.341	668.334	

9. Uitvoering gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant

Wat wilden we bereiken?

Een verdere verbetering in de dienstverlening bij de uitvoering van de vergunningverlening, toezicht- en handhavingstaken en in de kwaliteit en veiligheid van de werk- en leefomgeving.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. We brengen de landelijke basistaken die van de rijksoverheid overgedragen moeten worden onder bij de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB).
2. We maken afspraken met de ODZOB om de integrale handhaving te waarborgen met een zo hoog mogelijke kwaliteit, tegen zo laag mogelijke kosten.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- De gemeenschappelijke regeling moet ervoor zorgen dat de kwaliteit tenminste hetzelfde blijft.
- De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant voldoet aan de Landelijke Kwaliteitscriteria.
- De uitvoering van de gemeenschappelijke regeling wordt tegen de laagst mogelijke kosten gerealiseerd.
- De integrale handhaving komt niet in het gedrang.

Zijn we tevreden?

Ja, we zijn tevreden. De ODZOB heeft het werkprogramma 2017 uitgevoerd en op verzoek van de gemeente Asten nog meer taken opgepakt. De extra taken betroffen diverse milieu taken. Hierbij ook vooruitlopend op de verwerking van de wijziging Bor per 1 juli 2017. De ODZOB heeft extra advies verstrekt in enkele lastige milieu dossiers, heeft meer dan 20 meldingen activiteitenbesluit opgepakt, het project controles glastuinbouw tot een goed eind gebracht.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens

Ambtelijk: R. van Malten

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
Bijdrage omgevingsdienst	195.338	195.338	227.025	S
Totaal	195.338	195.338	227.025	

In totaal heeft de ODZOB € 31.687,- meer gekost dan was begroot. Dat is 16% meer. De overschrijding is grotendeels ontstaan door incidentele (eenmalige) kosten.

4. Wonen, Infrastructuur en Ontwikkeling

Het programma Wonen, Infrastructuur en Ontwikkeling omvat grondexploitaties (grondbedrijf), economische ontwikkeling, infrastructuur en ruimtelijke ordening.

1. Verkeer en Vervoer

Wat wilden we bereiken?

Een doelmatig, veilig, mensgericht en duurzaam functionerend verkeer- en vervoerssysteem door middel van het uitvoeren van het meerjarig uitvoeringsprogramma van het Gemeentelijk Verkeer en Vervoer Plan (GVVP). Een goede bereikbaarheid van Asten binnen de regio.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. In 2017 zijn de VOP's (zebrapaden) uniform ingericht en beter zichtbaar gemaakt. Met de Verkeerswerkgroep Asten zijn diverse kleine infrastructurale knelpunten aangepakt. De basisscholen hebben allemaal een actieprogramma Verkeer opgesteld waardoor het BVL label (Brabants VerkeersveiligheidsLabel) bij alle scholen is gecontinueerd. Het Varendonck College heeft verkeerseducatie geborgd met het project Totally Traffic.
2. Er is geparticipeerd in regionale overleggen over de bereikbaarheid van de regio (Bereikbaarheidsagenda, N279, A67). Voor de uitvoering van de bereikbaarheidsagenda en N279 is een intentieovereenkomst gesloten.
3. De Hoogstraat is opnieuw ingericht.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- In 2016 vastgesteld geactualiseerd GVVP incl. uitvoeringsprogramma.
- Beschikbaar stellen van voldoende middelen.
- Beschikbaar stellen van voldoende uren.
- Actief betrekken van burgers en het maatschappelijke middenveld o.a. middels de verkeerswerkgroep en educatie via onder meer basisscholen.

Zijn we tevreden?

Gedeeltelijk; een aantal projecten is uitgevoerd, waaronder de herinrichting van de Hoogstraat. De voorbereidende werkzaamheden aan de Logtenstraat zijn uitgesteld. Het wijzigen van de wegcategory en het snelheidsregime op de centrumring is doorgeschoven naar 2018.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
1. Infrastructurale projecten verkeersveiligheid*	20.000	110.000	90.226	I
2. Herinrichting Hoogstraat*	0	150.000	130.354	I
3. Bereikbaarheidsagenda regio	0	8.350	7.146	I
Totaal	20.000	268.350	227.726	

Het rioleringsgedeelte van de Herinrichting Hoogstraat (€ 335.000,=) staat bij programma 3.8 Riolering en Water. De kosten die hier staan betreft openbare verlichting en wegen.

2. Wegen, Straten en Pleinen

Wat wilden we bereiken?

Een goede, veilige verantwoorde inrichting van de openbare ruimte.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. De Beatrixlaan, Heerbaan en Schoolstraat zijn heringericht.
2. In overleg met de buurtbewoners is een herinrichtingsplan gemaakt voor een gedeelte van de Emmastraat en Wolfsberg. De aanbestedingsprocedure voor het werk is gestart.
3. In overleg met de bewoners van de Palmstraat, Lotusstraat, Jasmijnstraat en Klimopstraat is een ontwerp voor de herinrichting opgesteld.
4. Het ontwerp voor de rotonde op het kruispunt Heesakkerweg - Beatrixlaan is nader uitgewerkt.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Voldoende beschikbaar gesteld budget en voldoende interne uren.
- M.b.t. kruising Heesakkerweg: uit het onderzoek moet blijken dat de kruising aangepast moet worden.

Zijn we tevreden?

Gedeeltelijk, een aantal projecten is naar tevredenheid afgewerkt en ligt op planning. De voorbereiding van de Wolfsberg heeft wat langer geduurd dan ingeschat. Het overleg met de buurtbewoners kost wat meer tijd. Op zich is dit geen probleem. We hebben er straks bij de uitvoering alleen maar profijt van dat er een gedragen ontwerp ligt. De voorbereidende werkzaamheden in de Logtenstraat zijn uitgesteld.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens
Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
1. Onderhoud Beatrixlaan, Heerbaan, Schoolstraat*	0	1.147.857	765.878	I
2. Herinrichting Emmastraat/Wolfsberg*		800.000	28.199	I
3. Reconstructie Palmstraat e.o.*	750.000	750.000	29.147	I
4. Rotonde Heesakkerweg - Beatrixlaan*	600.000	600.000	26.588	I
Storting voorziening wegen	818.004	818.004	818.004	S
Totaal	2.168.004	4.115.861	1.667.816	

Het rioleringsgedeelte van project onderhoud Beatrixlaan, Heerbaan, Schoolstraat (€ 615.000,=) staat bij programma 3.8 Riolering en Water. De kosten die hier staan betreft openbare verlichting en wegen.

3. Parkeervoorziening Beatrixlaan - Ostaderstraat

Wat wilden we bereiken?

Een goede, veilige verantwoorde inrichting van de openbare ruimte.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Door een vrijwilliger van het museum is een inventarisatie opgesteld met betrekking tot de huidige parkeerdruk in het gebied Beatrixlaan - Rootweg - Ostaderstraat. Tevens zijn de wensen die er bij de diverse verenigingen en instanties liggen in beeld gebracht. De gemeente heeft een parkeeronderzoek laten uitvoeren. Op basis van de inventarisatie en de resultaten uit het parkeeronderzoek is een eerste schets gemaakt. Deze is besproken met de betrokkenen. De schetsen leverden voldoende discussie op. Een aantal verenigingen willen een tegenvoorstel doen en zijn zelf gestart met het opstellen van inrichtingsschetsen.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Een gedragen inrichtingsplan
- Voldoende budget

Zijn we tevreden?

Ja, de discussies zijn gestart, we zijn in goed overleg om te kijken of we tot de juiste inrichtingsplannen kunnen komen.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

In 2019 wordt € 200.000,= beschikbaar gesteld voor dit project.

4. Ruimtelijke Ordening

Wat wilden we bereiken?

Zorgen voor actuele digitale bestemmingsplannen en andere juridische randvoorwaarden voor het ruimtelijk beheer en ontwikkeling van het hele grondgebied van Asten.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

De volgende bestemmingsplannen zijn vastgesteld:

- Asten veegplan 2016-2 op 18 april 2017
- Buitengebied Asten 2016 op 18 april 2017
- Asten veegplan 2017-1 op 31 oktober 2017
- Ommel recreatiepark Prinsenmeer 2017 op 12 december 2017

De volgende plannen zijn in procedure gebracht:

- Asten veegplan 2017-2
- Asten Industrielaan Prins Bernhardstraat 2017
- Asten Loverbosch fase 2 2017
- Asten verzamelplan 2018-1
- Buitengebied Asten 2016, wijziging Voordeldonk

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Voldoen aan Wet ruimtelijke ordening (Wro) en aan digitale verplichtingen van de Wro.
- Gunstige uitslag van eventuele inspraak-/zienswijzen- en beroepsprocedures.

- Voldoende budget voor actualisering bestemmingsplan buitengebied.
- Voldoende inzet/inspanningen ontwikkelende partijen.

Zijn we tevreden?

Ja. Er is een flink aantal bestemmingsplannen vastgesteld en in procedure gebracht die nieuwe ruimtelijke mogelijkheden voor burgers en bedrijven met zich meebrengen.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Spoor / H. van Moorsel

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
1. Actualiseren bestemmingsplan buitengebied	0	80.000	63.147	I
Totaal	0	80.000	63.147	

5. Implementatie nieuwe Omgevingswet

Wat wilden we bereiken?

De gemeente Asten tijdig voorbereiden op de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

In het 1e en 2e kwartaal van 2017 zijn diverse werkzaamheden gestart: informeren van diverse teams via presentaties, informeren Commissie Ruimte, voortzetting Peeloverleg Omgevingswet en startbijeenkomst beleidsinventarisatie. Medio 2017 werd echter uitstel van de implementatie van de Omgevingswet aangekondigd (nieuwe invoeringsdatum 1 januari 2021). De werkzaamheden voor de Omgevingswet zijn hierna on hold gezet (met uitzondering van het Peeloverleg en het bijhouden van de actualiteiten).

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Binnen de bestaande middelen is de uitvoering van dit omvangrijke project niet mogelijk; aanvullende middelen, in personele capaciteit en budget zijn noodzakelijk in de jaren voorafgaand aan de inwerkingtreding.
- Burgers en bedrijven van Asten, ketenpartners, adviesinstanties en andere partners dienen betrokken te worden bij de ontwikkeling van de Omgevingsvisie.

Zijn we tevreden?

Ja, weliswaar zijn er weinig concrete werkzaamheden op het gebied van de Omgevingswet verricht, maar dit heeft geen consequenties in verband met het verdere uitstel. Wel is het zaak vinger aan de pols te houden over de verdere implementatie om te voorkomen dat de gemeente straks "te laat" is met haar voorbereiding. Dit wordt afdoende bewaakt (intern en via het Peeloverleg). Ook is er budget binnen de gemeente gereserveerd, zodat tijdig een doorstart gemaakt kan worden.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

In 2017 zijn, behoudens ambtelijke uren, geen kosten gemaakt voor de Omgevingswet. Er is geen aanspraak gemaakt op het budget voor bijvoorbeeld voorbereiding Omgevingsvisie.

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
1. Implementatie nieuwe Omgevingswet*	152.000	108.415	10.896	I
Totaal	152.000	108.415	10.896	

6. Volkshuisvesting

Wat wilden we bereiken?

1. Behouden en versterken van de vitaliteit in de drie kernen.
2. Laten bouwen naar behoefte, herijken bouwplannen op kwaliteit.
3. Kwaliteitsslag: aandacht voor jongeren, senioren en zorgvragers.
4. Ruimte voor differentiatie en participatie.
5. Stimuleren lang zelfstandig blijven wonen.
6. Gemeente en haar partners maken afspraken.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Met de woningbouwverenigingen Bergopwaarts en Wocom zijn prestatieafspraken gemaakt en vastgelegd, gebaseerd op de actuele woonvisie.
2. Er is uitvoering gegeven aan het gemeentelijk woningbouwprogramma 2016-2024.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Overeenstemming binnen regio in kader van regionale woningbouwafspraken.
- Instemming van de provincie in kader van duurzame verstedelijkingsafspraken.
- Gunstige uitslag van eventuele bezwaar-/beroepsprocedures.
- Het aanbod van woningen sluit aan op de vraag in de markt.
- Voldoende ambtelijke capaciteit.
- Voldoende inzet/inspanningen door ontwikkelende partijen.

Zijn we tevreden?

Deels, want er zijn prestatieafspraken gemaakt met de woningbouwverenigingen Bergopwaarts en Wocom. Tevens zijn er in 2017 33 nieuwbouwwoningen toegevoegd aan de woningvoorraad conform het gemeentelijke woningbouwprogramma 2016-2024. Helaas zijn er in 2017 geen huurwoningen gerealiseerd. In de gemaakte prestatieafspraken zijn hierover voor 2018 wel afspraken gemaakt.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens / J. Spoor

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
Resultaat grondbedrijf	60.000	60.000	9.944	I
Resultaat Loverbosch fase 1	-349.410	-349.410	-349.410	I
Totaal	-289.410	-289.410	-339.466	

7. Plattelandsontwikkeling

Wat wilden we bereiken?

Door middel van een ruimtelijk beleid voor het buitengebied zorgen voor een prettige en gezonde leefomgeving voor de inwoners van Asten, een goed en duurzaam ondernemersklimaat, een duurzame veehouderij, een recreatief aantrekkelijke gemeente met robuuste natuur en een aantrekkelijk landschap.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Geparticipeerd in het Intergemeentelijk Afstemmingsoverleg (IGA) met de Peelgemeenten met betrekking tot het afstemmen van ruimtelijk beleid voor het buitengebied/plattelandsontwikkeling.
2. Geparticipeerd in de projecten van de Werkgroep Groote Peel.
3. Geparticipeerd in het overlegorgaan Nationaal Park.
4. Dialooggesprekken gestimuleerd tussen boer - burger.
5. Stappen gezet om bestaande (agrarische) knellocaties op te lossen en getracht nieuwe knellocaties te voorkomen en het verbeteren van leefomgeving door o.a. het terugdringen van bestaande fijn stof- en geuroverschrijdingen.
6. Beleid ontwikkeld voor vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing en verwerkt in het bestemmingsplan buitengebied. Daarnaast is een pilot gestart voor een gebiedsgerichte aanpak van de VAB-problematiek in het gebied direct grenzend aan de kom van Heusden.
7. Beleid ontwikkeld voor mestverwerking en geparticipeerd in de ontwikkeling van provinciaal beleid voor mestverwerking en verwerkt in het bestemmingsplan.
8. Geparticipeerd in planvorming EVZ Astense Aa resterende gedeelte (4-5 km).
9. Geparticipeerd in planvorming natuurvriendelijke oevers Aa.
10. Geparticipeerd in STIKA regeling Stimuleringskader Groen/blauwe diensten) voor aanleg en onderhoud nieuwe natuur.
11. Subsidiebedragen beschikbaar gesteld voor projecten gericht op kwaliteitsverbetering in het buitengebied uit het Fonds kwaliteitsverbetering buitengebied.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Overeenstemming met wet-, regelgeving en ruimtelijk beleid.
- Toereikend budget en ambtelijke capaciteit.
- Maatschappelijke betrokkenheid.
- Zorgvuldige communicatietrajecten en indien nodig mediationtrajecten ten behoeve van de relatie boer-burger-overheid.

Zijn we tevreden?

Deels, de recreatieve fietsroute Rondje Groote Peel is wel in voorbereiding, maar nog niet aangelegd. Er wordt gewerkt aan het oplossen van de knelpunten in het overschrijdingsgebied ten zuiden van de kern Heusden, maar ze zijn nog niet opgelost. Er zijn wel maatregelen getroffen in het vastgestelde bestemmingsplan Buitengebied om nieuwe knelpunten zoveel als mogelijk te voorkomen.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
1 t/m 13. Plattelandsontwikkelingsbudget *	40.000	1.946.250	1.429.460	I
Totaal	40.000	1.946.250	1.429.460	

8. Oplossen knelpunt/geuroverlast Antoniusstraat 45 Heusden

Wat wilden we bereiken?

Het wegnemen van de ernstige geuroverlast van het vleeskuikenbedrijf aan de Antoniusstraat 45 voor de direct omwonenden en de bewoners in de kom van Heusden. Uit de dialooggesprekken in Heusden over de overlast van intensieve veehouderij is deze locatie als meest urgent knelpunt benoemd. Uit berekeningen van de landbouwuniversiteit Wageningen blijkt dat de geuroverlast in de twee laatste weken van de levenscyclus van de kuikens telkens zeven maal zo hoog is als geur waarvan uit is gegaan bij de vergunningverlening. Door de mate van overlast is door alle partijen (omwonenden, dorpsraad Heusden en ZLTO) aangedrongen op het oplossen van dit knelpunt.

We willen een verbetering van het woon- en leefklimaat voor de bewoners van Antoniusstraat en de bewoners in de kom van Heusden.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Er zijn onderhandelingen gestart voor de aankoop van het bedrijf omdat gebleken is dat het meest effectief is om dit bedrijf het verplaatsen naar elders in het buitengebied. Uit onderzoek is gebleken dat technische maatregelen de overlast onvoldoende terug kunnen dringen.

Er is een subsidieaanvraag bij de provincie Noord-Brabant ingediend die moet bijdragen aan de mogelijkheid om het bedrijf daadwerkelijk te kunnen verplaatsen.

We zijn gestart met het faciliteren van het zoeken naar een alternatieve locatie.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Medewerking van de eigenaar van Antoniusstraat 45 aan de verplaatsing van zijn bedrijf naar elders;
- Voldoen aan de subsidievoorwaarden van de provincie Noord-Brabant, ter verkrijging van de maximale financiële bijdrage voor het verplaatsen van het vleeskuikenbedrijf. De maximale financiële bijdrage is € 750.000,=;
- Verkoop van Antoniusstraat 45, gesaneerd. Deze verkoopopbrengst wordt in mindering gebracht op de totale verplaatsingskosten;
- Het faciliteren van de bestemmingsplanwijziging Antoniusstraat 45;
- Het faciliteren van het zoeken naar een toekomstbestendige inplaatsingslocatie;
- Het beschikbaar stellen van een aanvullende gemeentelijke bijdrage p.m. waarvan:
  - € 200.000,= te dekken uit het fonds kwaliteitsverbetering buitengebied (beschikbaar krediet);
  - Het restant te dekken uit reserve eenmalige bestedingen.

Zijn we tevreden?

Deels, de onderhandelingen lopen en er is nog geen uitsluitsel ten aanzien van de subsidieaanvraag.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
Oplossen knelpunt/geuroverlast Antoniusstraat 45 Heusden*		p.m.	0	I
Totaal	0	0	0	

9. Duurzaamheidsbeleid

Wat wilden we bereiken?

Het verankeren van de uitvoering van duurzaamheidsbeleid in de clusterplannen van alle betrokken clusters, waardoor een structurele organisatiebrede uitvoering wordt geborgd.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Onder andere:

- Duurzaamheidsbeleid Asten 2017 en het Plan van Aanpak duurzaamheid Asten 2017-2020 vastgesteld.
- Manifest Duurzaam Inkopen ondertekend.
- Beleidsregels vastgesteld voor het plaatsen van laadpalen voor het opladen van elektrische auto's in de openbare ruimte.
- Besloten deel te nemen aan het zonnepanelenproject in MRE-verband waarbij burgers geld kunnen lenen voor aanschaf van zonnepanelen en ontzorgd worden bij de inkoop en het onderhoud van de panelen.
- Financiële bijdrage geleverd aan een onderzoeksrapport naar de mogelijkheden om het museum verder te verduurzamen.
- Aafgeschreven gereedschap van UDAS vervangen door elektrisch gereedschap.
- Duurzaamheid vanaf de ontwerpfase vast onderdeel gemaakt van het project nieuwbouwwijk Loverbosch fase II voor alle betrokken disciplines.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Minimaal 0,25 fte voor duurzaamheid vanaf 2017.
- Een budget om duurzaamheidsbeleid te realiseren; € 10.000,= per jaar incidenteel tot en met 2020.
- Medewerking van andere partijen zoals bijv. ZLTO, particuliere huiseigenaren, bedrijven etc. want de gemeente kan het niet alleen.

Zijn we tevreden?

Ja, het duurzaamheidsbeleid is vastgesteld. In alle clusters binnen de gemeente zijn initiatieven (groot en klein) om te verduurzamen.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
- Capaciteit duurzaamheid	15.000	15.000	15.000	S
- Duurzaamheidsbeleid	10.000	10.000	9.767	I
Totaal	25.000	25.000	24.767	

10. Deelname aan een regionaal migranten informatiepunt

Wat wilden we bereiken?

Bieden van een regionaal informatiepunt voor migranten waar kwalitatief hoogwaardige manier van informatie en advies te voorzien. Een goed geïnformeerde migrant komt minder gauw in de problemen en voelt zich eerder thuis in de Nederlandse samenleving.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. We hebben geparticipeerd in het Regionaal Migrant Informatiepunt dat sinds 2014 in Eindhoven functioneert en het delen van de kosten onder alle gemeenten in de regio. Hiermee kunnen alle migranten in de regio bij het informatiepunt terecht.
2. We hebben een spreekuur binnen de gemeente ingezet, waardoor ook de migranten worden bereikt die niet de weg naar het huidige Migrant Informatiepunt in Eindhoven weten te vinden.
3. We hebben de kosten gedeeld. De kosten van het informatiepunt werden door de gemeente Eindhoven gedragen. Door alle gemeente te laten participeren in dit informatiepunt kunnen alle EU migranten in en buiten Eindhoven geholpen worden met vragen.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Een bijdrage in de kosten, bestaande uit een éénmalig startbedrag van € 2.600,= + een jaarlijkse bijdrage van € 7.845,=, mits alle 21 gemeenten deelnemen. Indien niet alle gemeenten meedoen, stijgen de kosten per deelnemende gemeente;
- Bijdrage van de provincie van € 90.000,=;
- Bekendheid of vindbaarheid van het spreekuur in de eigen gemeente;
- Beschikbaar stellen van een sociale kaart van de gemeente;
- Een vast aanspreekpunt in de gemeente voor het Regionaal Informatiepunt.

Zijn we tevreden?

Ja, de migrant heeft op een kwalitatief hoogwaardige manier informatie verkregen; dat heeft bijgedragen aan de inburgering.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Spoor
Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
- Eenmalig startbedrag	0	2.600	2.600	I
- Jaarlijkse bijdrage	10.445	7.845	0	S
Totaal	10.445	10.445	2.600	

11. Vrijetijdssector

Wat wilden we bereiken?

De vrijetijdssector (toerisme en recreatie) is een belangrijke economische pijler van Asten. Het stimuleren van de sector moet zorgen voor een economische impuls door onder meer een verbreding van het aanbod en door de verbetering van de synergie binnen de sector.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Met de Peelgemeenten en verbonden Partijen is in 2017 toegewerkt naar een plan van aanpak voor het tot stand komen van een gezamenlijke uitvoeringsagenda. Er heeft structureel overleg plaatsgevonden in het sub-regionaal overleg Economie De Peel. De gemeente Asten participeert o.a. in de werkgroep 'Vrijetijdseconomie De Peel'.
2. In 2017 is het nieuwe subsidieprogramma Toerisme en Recreatie 2018-2020 tot stand gekomen en door de raad vastgesteld. Het subsidieprogramma voorziet in een subsidiebijdrage in de exploitatie- en huisvestingskosten van professionele organisaties zoals het Klok en Peel Museum en de VVV Asten. Samen met deze professionele partijen zijn nieuwe afspraken gemaakt over de invulling van het subsidieprogramma 2018-2020.
3. Samen met het Klok en Peel Museum zijn diverse projecten opgepakt, zoals;
  - Project 0 op de meter;
  - Verbouwing en verduurzamen van de afdeling Paleontologie.
4. Samen met de VVV Asten zijn nieuwe afspraken gemaakt over de rol en taken van de VVV. De VVV heeft een beleidsnotitie / toekomstvisie opgesteld inclusief een werkplan 2018.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Goede samenwerking met Peelgemeenten en betrokken toeristische partijen als de Stichting Peelpromotie;
- Goede samenwerking met het Klok & Peel Museum, VVV Asten en ondernemers in de vrijetijdssector;
- Voldoende financiële middelen en capaciteit bij Peelgemeenten en verbonden partijen om de uitvoeringsagenda uit te voeren.

Zijn we tevreden?

Gedeeltelijk; in 2017 is nog geen gezamenlijke uitvoeringsagenda Vrijetijdseconomie De Peel opgesteld. Binnen de 6 Peelgemeenten is nog geen besluit genomen over de invulling van taken en verantwoordelijkheden.

Er is in 2017 geen nieuwe bewegwijzeringssystematiek tot stand gekomen. Dit is doorgeschoven naar 2018 o.a. vanwege ondercapaciteit bij de VVV Asten.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. van Moorsel
Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
1. Toerisme en recreatie	15.000	14.675	37.235	S
2. Subsidie museum	229.561	229.561	229.561	S
3. Subsidie VVV Asten	59.537	59.537	59.537	S
Totaal	304.098	303.773	326.334	

Toerisme en recreatie is een krediet waaraan in 2017 € 14.675,= is toegevoegd en € 37.235,= werkelijk is uitgegeven. Het restant krediet Toerisme en recreatie op 31-12-2017 is € 28.998,=.

12. Detailhandel en Horeca

Wat wilden we bereiken?

Een attractief, 'schoon, heel en veilig' centrum waar zowel bewoners, ondernemers, gebruikers en de gemeente in samenwerking de aantrekkingskracht van het centrum versterken. Daarnaast dienen evenementen als de kermis een aanzuigende werking te hebben voor het centrum. Centrummanagement Asten speelt daarin een belangrijke rol. Centrummanagement verbindt deze partijen en levert een grote bijdrage aan deze doelstelling door onder meer de gemeenschappelijke deelname aan het Keurmerk Veilig Ondernemen traject en de coördinatie van koopzondagen en andere evenementen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Deelgenomen als adviseur in het Algemeen Bestuur van Centrummanagement Asten.
2. Subsidie verleend aan Centrummanagement Asten op basis van reclamebelasting.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Met de opbrengsten uit de reclamebelasting wordt het ondernemersfonds van Centrummanagement Asten gevoed. Deze belastingheffing dekt de nieuwe uitgaven.

Zijn we tevreden?

Ja, Centrummanagement Asten heeft een verbindende rol gespeeld tussen partijen (horeca, detailhandel, vastgoedeigenaren, gemeente) in het centrum van Asten en is een aanjager geweest van economische ontwikkelingen.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. van Moorsel
Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
Kosten centrummanagement	31.000	31.000	30.281	S
Reclamebelasting	-31.000	-31.000	-32.865	S
Totaal	0	0	-2.584	

13. Industrie, Handel en Dienstverlening

Wat wilden we bereiken?

Een bedrijventerreinenaanbod van een hoge kwaliteit met een modern, dynamisch en duurzaam imago. Bedrijventerreinen met voldoende ruimte en een gevarieerd aanbod van geschikte vestigingsmogelijkheden voor bedrijven in diverse ontwikkelingsstadia. Actieve samenwerking in het Peelgebied met gemeenten, bedrijfsleven, vrijetijdsector en onderwijs om verdere economische en toeristische ontwikkeling te stimuleren.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Gesprekken aangegaan met ondernemers op bestaande bedrijventerreinen om parallel aan de herstructurering van de openbare ruimte ook verbeteringen aan te brengen aan de private kavels (continu proces).
2. Meegewerkt aan ruimtelijke plannen van ondernemers die een bijdrage hebben geleverd aan de herstructurering van kavels op de bestaande bedrijventerreinen (continu proces).
3. Het bedrijventerrein Florapark is bouwrijp gemaakt.
4. We hebben de gesloten reserveringsovereenkomsten met bedrijven die zich wilden vestigen op Florapark omgezet in koopovereenkomsten.
5. We hebben de uitgifte van kavels op Florapark zorgvuldig gemonitord en zijn in Peelverband in gesprek om de mogelijkheden te onderzoeken om te komen tot ontwikkeling van nieuwe industriegrond.
6. Een nieuw bestemmingsplan voor bedrijventerrein Kanaalweg is vastgesteld.
7. We hebben samen partners in de Peel Innovatiehuis De Peel opgericht.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Uitvoering conform de Visie Bedrijventerreinen, de Structuurvisie Bedrijventerreinen, de bestemmingsplannen voor bestaande bedrijventerreinen en het bestemmingsplan Florapark;
- Voldoende draagvlak bij ondernemers;
- Beroepsprocedures tegen het bestemmingsplan Florapark bij de Raad van State moeten een voor de gemeente positieve afloop hebben en om in 2017 bouwrijp te zijn en te kunnen starten met de verkoop, dient de gerechtelijke uitspraak uiterlijk eerste kwartaal 2017 te zijn gedaan;
- Er ligt een relatie tussen het opstarten van potentiële herstructureringsprojecten en de uitgifte van kavels op Florapark. Uitgifte van nieuwe bedrijfsgrond dient ook als doel om herstructureringskansen op de achterblijvende kavels te vergroten;
- Op 31 december 2017 moet het NIMBY-project bedrijventerrein Kanaalweg zijn afgerond;
- Bereidheid Peelgemeenten en verbonden partijen om in het kader van de EZ-samenwerking Peelgemeenten / Brainport-Oost de samenwerking met elkaar te intensiveren en te bekrachtigen via formele besluiten door de gemeenten. Voldoende financiële middelen en capaciteit om de uitvoeringsagenda uit te voeren.

Zijn we tevreden?

Ja, bijna 50% van bedrijventerrein Florapark (ruim 4 ha) is in 2017 verkocht. Er is een begin gemaakt met het onderzoek naar de mogelijkheden van het ontwikkelen van een nieuw bedrijventerrein. Daarnaast is in 2017 het Innovatiehuis De Peel gestart. De basis hiervoor vormt de Economische Agenda De Peel. De ruimtelijke agenda en de leefbaarheidsagenda zijn in 2017 ook aangehaakt.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. van Moorsel

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
Algemeen budget EZ	10.000	10.000	6.375	S
Totaal	10.000	10.000	6.375	

Kosten en opbrengsten van het project Florapark zijn in het grondbedrijf verwerkt. Zie paragraaf 4 Grondbeleid.

14. Bijdrage brainport development/metropoolregio Eindhoven

Wat wilden we bereiken?

Het bestuur van Stichting Brainport heeft een nieuwe strategische koers uitgezet; een koers gericht op het verder vergroten van de economische veerkracht van de regio. Deze koers is verwoord in het rapport 'Brainport Next Generation'. Voor de periode 2017-2020 wil men deze economische veerkracht voortzetten.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

De gemeente Asten heeft in 2017 een bijdrage gedaan aan Brainport Development van € 42.072,=.

De bijdrage voor Brainport Development maakt onderdeel uit van de inwonerbijdrage voor de Metropoolregio Eindhoven onder 'Verbonden partijen'.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Instemming van een gekwalificeerde meerderheid van het algemeen bestuur van de Metropoolregio Eindhoven met de voorgestelde begrotingswijziging.
- Een positieve zienswijze van de gemeenteraad op de begrotingswijziging die thans aan alle 21 gemeenten is toegezonden. Nu reeds is bekend dat er gemeenten zijn die kanttekeningen maken bij deze verhoging van de inwonersbijdrage.

Zijn we tevreden?

Ja. Zo heeft Brainport Development onder meer succesvol gelobbyd voor meer rijks gelden richting deze regio.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. van Moorsel

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
Bijdrage brainport development MRE	33.701	33.701	42.072	S
Totaal	33.701	33.701	42.072	

5. Financiën

Het programma Financiën omvat de sluitende (meerjaren)begroting, jaarrekening, algemene uitkering gemeentefonds, belastingopbrengsten en de algemene baten en lasten.

1. Sluitende Meerjarenbegroting

Wat wilden we bereiken?

Het doel is om te komen tot een sluitende begroting 2017 en deze tijdens de uitvoering te handhaven en te bewaken gedurende 2017. En daarnaast te komen tot een sluitende begroting 2018 -2021.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Het verstrekken van financieel advies (evt. begrotingswijzigingen).
2. Het vaststellen van de Tussentijdse rapportages voor- en najaar 2017.
3. Het opstellen van de Voorjaarsnota 2017.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Richtinggevende uitspraken van de raad over te maken keuzes.
- De maatregelen uit de vernieuwing van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn geïmplementeerd.
- Iedere afdeling moet zijn bezuinigingstaakstellingen realiseren.

Zijn we tevreden?

Ja, in november 2016 heeft de raad een sluitende begroting 2017 vastgesteld.

Ja, in juli 2017 heeft de raad inzicht gekregen in de meerjarenbegroting 2018 - 2021 en de Voorjaarsnota 2017.

Deels, het nadelig jaarrekeningresultaat 2017 wordt met name veroorzaakt door het sociaal domein de andere onderdelen van de begroting zijn voor het grootste deel binnen de begroting gerealiseerd.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. van Moorsel

Ambtelijk: T. Sprangers

Wat heeft het gekost?

- = nadeel + = voordeel	Begroting 2017	Begroting 2017 na wijziging	Rekening 2017
Resultaat	89.899	0	-1.094.645

2. Algemene uitkering

Wat wilden we bereiken?

De effecten van de algemene uitkering vertalen in de meerjarenbegroting.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. De circulaire van het Rijk vertalen in de begroting van de gemeente Asten.
2. Financiële effecten van aangekondigde maatregelen die nog niet zijn opgenomen in circulaire van het Rijk zichtbaar maken.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Voldoende informatie om de financiële effecten te kunnen berekenen.
- Informatie op tijd beschikbaar om meerjarig bij te kunnen sturen.

Zijn we tevreden?

Ja, de financiële consequenties van de ontvangen circulaires zijn verwerkt in de meerjarenbegroting 2017-2020. Deze stand van zaken is ook verwerkt in de jaarrekening 2017.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. van Moorsel

Ambtelijk: T. Sprangers

Wat heeft het gekost?

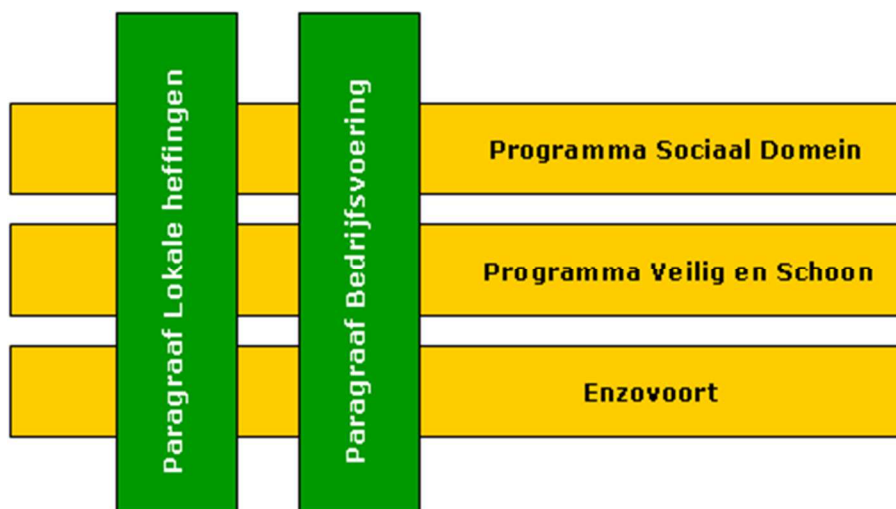
De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens de normeringssystematiek (trap op trap af) hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van de algemene uitkering.

Het nadeel van € 150.854,= wordt veroorzaakt door een lagere accres in september en decembercirculaire welke niet zijn vertaald in de begroting.

	begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017	I/S
Algemene uitkering meerjarig	-12.226.872	-12.797.434	-12.646.580	S
Totaal	-12.226.872	-12.797.434	-12.646.580	

Paragrafen

De paragrafen geven een 'dwarsdoorsnede' van het programmaplan, gezien vanuit een bepaald perspectief. Het gaat vooral om onderdelen waarbij sprake kan zijn van een grote financiële impact, een grote politieke betekenis of een aanzienlijk belang voor de realisatie van de programma's. Over deze onderdelen is in het programmaplan informatie te vinden, maar deze informatie is versnipperd.

Doel van de paragrafen is de raad een instrument te geven om de beleidskaders van deze diverse onderdelen vast te stellen en om de uitvoering te kunnen controleren.

In dit hoofdstuk zijn de onderstaande paragrafen opgenomen:

1. **Lokale heffingen**
Deze paragraaf geeft een beeld van het beleid op alle heffingen, de inkomsten daaruit en de effecten voor burgers en bedrijven.
2. **Weerstandsvermogen**
In deze paragraaf geeft de gemeente aan hoe robuust de jaarrekening is wanneer zich een financiële tegenvaller voordoet.
3. **Bedrijfsvoering**
Deze paragraaf beschrijft de stand van zaken en beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering. Het college maakt met deze beschrijving inzichtelijk dat er doelmatig, doeltreffend en klantgericht wordt gewerkt aan de uitvoering van de programma's.
4. **Grondbeleid**
Deze paragraaf geeft de visie aan op het grondbeleid in relatie tot de uitvoering van de programmadoelen, bijvoorbeeld op het gebied van volkshuisvesting en economische ontwikkeling.
5. **Onderhoud kapitaalgoederen**
Deze paragraaf geeft een dwarsdoorsnede van het beleid en het beheer en onderhoud van de verschillende kapitaalgoederen (wegen, riolering, gebouwen en dergelijke).
6. **Financiering**
Deze paragraaf geeft weer hoe de treasuryfunctie van de gemeente is ingericht.
7. **Verbonden partijen**
In deze paragraaf wordt aangegeven op welke wijze (beleidsmatig en financieel) de gemeente verbonden is met externe partijen om bepaalde beleidsdoelen te verwezenlijken.
8. **Sociaal Domein**
In deze paragraaf wordt een totaal overzicht gegeven van de budgetten van het sociaal domein.

1. Lokale heffingen

De lokale heffingen en belastingen

Onroerende-zaakbelastingen (OZB)

Eigenaren van woningen en niet-woningen en gebruikers van niet-woningen betalen belasting op basis van de WOZ-waarde van de onroerende zaak waarvan zij eigenaar zijn of die zij gebruiken. Voor de belastingaanslagen in 2017 is de WOZ-waarde per 1 januari 2016 bepalend.

Rioolheffing

Eigenaren van een onroerende zaak die direct of indirect is aangesloten op het gemeentelijk riool moeten rioolheffing betalen. De heffing is ter dekking van de rioolkosten. Een verschil tussen kosten en opbrengsten in verband met riool wordt verrekend met de voorziening riolering. In 2012 is het Gemeentelijk Rioleringsplan 2013-2017 (GRP) vastgesteld voor de periode 2013 - 2017. In het GRP wordt naast de zorgplicht voor afvalwater ook aangegeven hoe de gemeente invulling geeft aan de zorgplicht voor hemelwater en grondwater. In 2017 werd uitvoering gegeven aan het GRP.

Afvalstoffenheffing

Gebruikers van woningen in de gemeente Asten betalen afvalstoffenheffing ter dekking van de kosten voor afvalverwijdering en -verwerking. Dit gebeurt door middel van een vast bedrag en een afzonderlijke heffing per lediging van een container en een heffing voor het aanbieden van afval bij de milieustraat.

Leges

Voor de levering van producten en diensten worden leges geheven. De hoogte van sommige leges wordt landelijk bepaald. Bij de bepaling van de overige leges wordt onder andere rekening gehouden met de kostprijs, politieke overwegingen en de hoogte van de tarieven van omliggende gemeenten.

Toeristenbelasting

Het doel van toeristenbelasting is om de extra kosten van openbare voorzieningen die verblijf van recreanten met zich meebrengt te verhalen op de personen die gebruik maken van de overnachtingsmogelijkheden. Toeristenbelasting wordt geheven per persoon per overnachting in verblijfsaccommodaties (campings, hotels, bed & breakfast enzovoort).

Bij de toeristenbelasting wordt een onderscheid gemaakt in een toeristenbelastingtarief voor hotels, bed & breakfast en daaraan gelijk gestelde accommodaties en een tarief voor overige accommodaties.

Hondenbelasting

Het doel van het hondenbeleid is vooral gericht op het verminderen van overlast. Het uitgangspunt is dat het hondenbeleid budgettair neutraal is. Dit betekent dat de hondenbelasting gelijk moet zijn aan de kosten voor maatregelen die de overlast moeten verminderen (hondentoiletten, hondenuitlaatstroken, hondenwachter en overige kosten). Voor honden in het buitengebied hoeft geen hondenbelasting betaald te worden.

Reclamebelasting

De reclamebelasting is – net als bijvoorbeeld de OZB en de toeristenbelasting – een vrij besteedbare heffing. De opbrengst van de reclamebelasting wordt in Asten echter ingezet voor structurele financiering van het ondernemersfonds Asten-centrum van Centrummanagement Asten. Uit dit ondernemersfonds worden de kosten betaald van onder andere de uitbouw van activiteiten ter versterking van de economische aantrekkelijkheid van het centrum van Asten, middels publiek aantrekkende activiteiten,

activiteiten op het gebied van veiligheid(-sbeleving) en de promotie en marketing van het centrum van Asten.

Overige heffingen en rechten

- Voor het begraven op en het onderhouden van de openbare begraafplaats worden lijkbezorgingsrechten geheven.
- Marktgeden worden geheven voor het innemen van een standplaats op de tweewekelijkse markt.

Kwijtscheldingsbeleid

Ter bestrijding van armoede voert de gemeente Asten een actief kwijtscheldingsbeleid. Wanneer een burger op grond van een laag inkomen de gemeentelijke belastingen moeilijk kan betalen, kan een verzoek om kwijtschelding ingediend worden. Voorbeelden van burgers die voor kwijtschelding in aanmerking komen, zijn huishoudens die uitsluitend zijn aangewezen op een bijstandsuitkering of AOW-uitkering en zonder enig vermogen.

Kwijtschelding kan worden aangevraagd voor onroerende zaakbelastingen, rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een maximaal aantal ledigingen.

	Werkelijk 2016	Begroting 2017	Werkelijk 2017
Kwijtschelding	15.018	10.000	15.428

Opbrengsten lokale belastingen en heffingen

Tarieven 2017

Tarieven	Werkelijk 2016	Begroting 2017	Begroting 2017 na wijziging	Werkelijk 2017
OZB (in procenten van de WOZ-waarde)				
- Eigenaar woning	0,1133%	0,1187%	0,1187%	0,1187%
- Eigenaar niet-woning	0,1802%	0,1888%	0,1975%	0,1975%
- Gebruiker niet-woning	0,1449%	0,1518%	0,1500%	0,1500%
- Gemiddelde waarde woning	€ 268.000	€ 261.000	€ 261.000	€ 264.000
Rioolheffing (per aangesloten perceel)				
- Eigenaar	207,00	186,00	186,00	186,00
- Kwart tarief	52,00	46,50	46,50	46,50
- Gebruiker (per volle 500 m ³ afgevoerd afvalwater > 500 en < 15.000 m ³)	163,40	166,25	166,25	166,25
- Gebruiker (per volle 500 m ³ afgevoerd afvalwater > 15.000 m ³ water)	82,05	83,50	83,50	83,50
Afvalstoffenheffing				
- Vastrecht	57,84	53,88	53,88	53,88
- 140 liter container rest	8,64	7,92	7,92	7,92
- 140 liter container GFT	1,08	0,96	0,96	0,96
- 40 liter container rest	4,32	4,44	4,44	4,44
- 25 liter container GFT	0,48	0,48	0,48	0,48
Leges (diverse tarieven)				
- Paspoort vanaf 18 jaar	64,40	65,50	64,75	64,75
- Rijbewijs	38,95	39,65	38,45	38,45
- Omgevingsvergunning van € 246.000,- bouwkosten	6.765,00	6.888,00	6.765,00	6.765,00

Toeristenbelasting (per overnachting)				
- Hotel	2,05	2,10	2,10	2,10
- Bed & Breakfast en daaraan gelijk gestelde accommodaties	2,05	2,10	2,10	2,10
- Overige accommodaties	1,30	1,35	1,35	1,35
Hondenbelasting				
- Voor de 1e hond	69,24	69,00	69,00	69,00
- Voor de 2e hond	88,68	88,80	88,80	88,80
- Voor de 3e en volgende hond	117,12	117,00	117,00	117,00
- "Kenneltarief"	160,68	160,80	160,80	160,80

De definitieve tarieven 2017 zijn door de raad vastgesteld bij de besluitvorming over de verschillende verordeningen in de raadsvergadering van 13 december 2016.

Opbrengsten

Lokale heffingen en belastingen	werkelijk 2016	begroting 2017 na wijziging	Werkelijk 2017
Leges burgerzaken	-329.795	-317.328	-338.286
OZB	-3.310.312	-3.465.479	-3.452.585
Toeristenbelasting	-497.106	-494.985	-440.348
Reclamebelasting	-30.281	-31.000	-32.865
Hondenbelasting	-77.732	-76.200	-78.647
Leges omgevingsvergunningen	-507.537	-500.000	-343.817
Rioolheffing	-1.610.117	-1.474.608	-1.451.100
Afvalstoffenheffing	-745.683	-783.941	-686.726
Totaal	-7.108.564	-7.143.541	-6.824.374

Leges burgerzaken

Hogere opbrengst leges burgerzaken, met name door meer verkochte reisdocumenten en rijbewijzen.

Toeristenbelasting

Door lagere aantallen overnachtingen, is er minder toeristenbelasting ontvangen.

Leges omgevingsvergunningen

Er zijn minder leges ontvangen dan begroot, aangezien we nog te maken hebben met het terugkomen van de bouwcrisis.

Rioolheffing

De lagere opbrengst rioolheffingen komt doordat er minder rioolaansluitingen zijn dan begroot.

Afvalstoffenheffing

De lagere opbrengst afvalstoffenheffing komt door minder ledigingen restafval.

Kostendekking leges

Van de heffingen die hoogstens kostendekkend moeten zijn, nl. leges burgerzaken, hondenbelasting, leges omgevingsvergunningen, rioolheffing en afvalstoffenheffing wordt bij het opstellen van de begroting bepaald wat de daaraan gerelateerde uitgaven zijn. Op basis van deze gegevens wordt het tarief bepaald door de uitgaven te delen door bijvoorbeeld het aantal honden of het aantal ledigingen bij afval.

Met ingang van 2017 dient bij de jaarrekening op basis van de werkelijke baten en lasten inzichtelijk te worden gemaakt in welke mate de heffingen kostendekkend zijn.

Leges conform de legesverordening

Kostendekking leges								
Werkelijk 2017								Begroting 2017
Titel	Lasten taakvelden	Inkomsten	Overhead	BTW	Totale netto lasten	Baten: Leges	Kosten-dekkend -heid	Kosten-dekkend -heid
Titel 1 Algemene dienstverlening / burgerzaken								
	289.100	0	144.446	1.755	435.301	-389.561	89%	72%
Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning								
	319.217	0	259.041	15.227	593.485	-343.285	58%	94%
Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn								
	102.868	0	108.011	0	210.879	-15.116	7%	11%
Totaal	711.186	0	511.498	16.982	1.239.666	-747.962	60%	74%

Bij de leges was in de begroting in totaal sprake van een kostendekking van 74%, dat wil zeggen dat de legesopbrengsten 74% van de daaraan gerelateerde lasten dekken. Ook op basis van de jaarrekeningcijfers 2017 blijkt dat de leges minder dan kostendekkend zijn, nl. 60%. De daling van 74% naar 60% wordt bijna uitsluitend veroorzaakt door achterblijvende legesopbrengsten van omgevingsvergunningen.

Binnen titel 1 is zowel in de begroting als op basis van de jaarrekeningcijfers 2017 sprake van kruissubsidiëring: bij een aantal legesactiviteiten zijn de baten hoger dan de lasten, deze hogere baten compenseren andere legesactiviteiten waarbij de lasten hoger zijn dan de baten. In totaal zijn de leges van titel 1 minder dan kostendekkend.

Rioolheffing

Kostendekking rioolheffing							
Werkelijk 2017							Begroting 2017
Lasten taakvelden	Inkomsten	Overhead	BTW	Totale netto lasten	Baten: heffing	Kosten-dekkend -heid	Kosten-dekkend -heid
1.110.208	- 31.393	158.147	214.137	1.451.099	1.451.099	100%	100%

De rioolheffing is 100% kostendekkend conform het vastgestelde Gemeentelijk Rioleringsplan 2013-2017 (GRP).

Afvalstoffenheffing

Kostendekking afvalstoffenheffing							
Werkelijk 2017							Begroting 2017
Lasten taakvelden	Inkomsten	Overhead	BTW	Totale netto lasten	Baten: heffing	Kosten-dekkend -heid	Kosten-dekkend -heid
907.682	-329.315	60.992	229.426	868.785	686.726	79%	100%

De afvalstoffenheffing is 79% kostendekkend. De doelstelling is 100% kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing. Door onvoorziene extra kosten, o.a. de milieustraat, en minder ontvangsten uit de afvalstoffenheffing als gevolg van minder ledigingen is de afvalstoffenheffing niet kostendekkend in 2017.

Hondenbelasting

Kostendekking hondenbelasting							Begroting 2017
Werkelijk 2017							Kosten-dekkend-heid
Lasten taakvelden	Inkomsten	Overhead	BTW	Totale netto lasten	Baten: heffing	Kosten-dekkend-heid	Kosten-dekkend-heid
46.270		19.690	5.779	71.739	78.647	110%	100%

De kostendekkendheid van de hondenbelasting is in 2017 110%. Dit komt doordat er minder kosten zijn gemaakt dan voorzien in 2017.

Lokale lastendruk

Hieronder is de lokale lastendruk per woonruimte berekend (OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing). Bij de gebruiker is het tarief afvalstoffenheffing (variabel) is gebaseerd op een gemiddeld aantal ledigingen in 2017 van 10 (5 GFT- en 5 restafval). Begroot was 12 ledigingen (5 GFT- en 7 restafval).

Het tarief OZB is gebaseerd op de gemiddelde waarde van een woning. Bij de begroting 2017 is uitgegaan van een gemiddelde waarde van € 261.000,=. In 2017 is de werkelijk gemiddelde WOZ-waarde € 264.000,=.

In totaal is de lokale lastendruk € 12,28 lager dan begroot.

Lokale lastendruk	Werkelijk 2016	Begroting 2017 na wijziging	Werkelijk 2017
Gebruiker			
Afvalstoffenheffing (variabel)	57,24	60,24	44,40
Afvalstoffenheffing (vast)	57,84	53,88	53,88
Totaal gebruiker	115,08	114,12	98,28
Eigenaar			
OZB	303,64	309,81	313,37
Rioolheffing	207,00	186,00	186,00
Totaal eigenaar	510,64	495,81	499,37
Totaal eigenaar en gebruiker	625,72	609,93	597,65

2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Informatie over het weerstandsvermogen is van belang om te weten of en in hoeverre financiële tegenvallers kunnen worden opgevangen. Deze tegenvallers kunnen incidenteel en structureel van aard zijn, maar hebben altijd invloed op de financiële positie van de gemeente. Hoe hoog het weerstandsvermogen moet zijn is niet exact aan te geven. De omvang is afhankelijk van de (financiële) risico's die de gemeente loopt en de kans dat de risico's daadwerkelijk effectief worden.

Risicomanagement

Risico's zijn onlosmakelijk verbonden met menselijk handelen. Elke organisatie zal risico's moeten nemen om zijn doelen te realiseren. Met een structurele aanpak van risicomanagement krijg je als organisatie grip op het beheersen van risico's. In 2013 is de "nota risicomanagement Gemeente Asten" door de raad vastgesteld. Hiermee heeft de raad de kaders omtrent risicomanagement vastgesteld. Deze kaders zijn de basis voor deze paragraaf.

Het doel is:

Beter inzicht krijgen in de risico's die de gemeente loopt, in de beheersmaatregelen en in de financiële vertaling van de risico's in relatie tot het weerstandsvermogen.

En als subdoelen:

- Op een gestructureerde wijze invulling geven aan de paragraaf weerstandsvermogen.
- In de primaire processen risico's beheersen.

Weerstandsvermogen

Om een uitspraak te kunnen doen over de mate waarin de gemeente Asten financiële tegenvallers kan opvangen is inzicht nodig in:

1. De risico's: een risico is de kans op een gebeurtenis met een negatief financieel gevolg voor de gemeente, waarvoor geen dekking aanwezig is.
2. De buffer: hoe groot is onze "spaarpot" om deze risico's op te kunnen vangen?

$$\text{Weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit (buffer)}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit (risico's)}}$$

In het vervolg van deze paragraaf zijn deze 3 elementen berekend.

Onderdeel 1: berekening benodigde weerstandscapaciteit (risico's)

Voor de jaarrekening 2017 zijn de bekende risico's geïnventariseerd. Op basis van deze inventarisatie is een lijst samengesteld met de risico's en de eventuele aanwezige beheersmaatregelen. Voor elk risico is een inschatting gemaakt van de kans van het optreden van het risico en de financiële impact indien het risico zich voor doet.

Het indelen in kansklasse en financieel gevolg klasse leidt tot de risicoscore.

Risicoscore = inschaling kans x inschaling financiële impact.

Hoe hoger de risicoscore, hoe hoger de prioriteit voor beheersing van het risico.

We onderscheiden zoals in onderstaande risicomatrix zichtbaar, drie categorieën:

- Categorie rood: risicoscore is 15 punten of meer.
- Categorie oranje: risicoscore is 5 t/m 14 punten.
- Categorie groen: risicoscore is 1 t/m 4 punten.

Alleen de risico's van de categorie rood en oranje noemen we financieel materieel en tellen mee in de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. De categorie rood risico's worden extra gemonitord door het risico en de beheersmaatregelen op te nemen in het jaarplan van de betreffende afdeling en elk kwartaal te volgen.

De risicomatrix ziet er als volgt uit:

IMPACT						
K A N S	Klasse	Minder dan € 20.000	Tussen € 20.001 en € 50.000	Tussen € 50.001 en € 200.000	Tussen € 200.001 en € 400.000	Meer dan € 400.001 (*)
		score 1	score 2	score 3	score 4	score 5
	Zeer groot Vaker dan 1x/jaar score 5 90%	26	16, 25	7, 8, 9		3
	Groot 1x per 1-2 jaar score 4 70%		13, 18, 24, 27	12, 17, 19, 21	4, 10	2
	Gemiddeld 1x per 2-5 jaar score 3 50%		29	11, 20, 22, 23	14, 15	1
	Klein 1x per 5-10 jaar score 2 30%					31
	Zeer klein Minder dan 1x per 10 jaar score 1 10%					28, 30, 32

(*) In de berekening van de financiële impact per risico wordt per klasse gerekend met het gemiddelde bedrag. Bij score 5 wordt als gemiddelde € 700.000 aangehouden (gemiddelde van € 400.000 - € 1.000.000), tenzij een hoger bedrag bekend is. Dan staat er '5 (plus)' in onderstaande tabel.

Wanneer het financieel gevolg van een risico structureel is, heeft het niet alleen financiële gevolgen voor 2017, maar ook voor verdere jaren. Wanneer een structureel risico zich voordoet zal in de toekomst structurele dekking binnen de begroting moeten worden gezocht.

In de volgende twee tabellen zijn de risico's van de categorie rood en oranje nader gespecificeerd. Het nummer uit de bovenstaande grafiek komt overeen met het nummer uit de onderstaande tabellen.

Risicoscore rood

Risico	Nr	Toelichting	Kans	Impact	Bedrag
(Grote) projecten	1	Pre contractuele fase, tijdsdruk, technische zaken, planschaderisico, kwaliteit overeenkomsten, inspraakreacties, zienswijzen, bezwaar- en beroepschriften zorgen voor opschorting c.q. herziening planontwikkeling(en). Juiste toepassing Wet ketenaansprakelijkheid / G-rekening, Wet inlenersaansprakelijkheid.	3	5	350.000
	2	(Grote) projecten zoals bijvoorbeeld herstructurering wegen en huisvestingsplan onderwijs: investeringsbedrag gemeente is niet toereikend en / of betrokken partijen bereiken geen overeenstemming over uitwerking / onderlinge samenwerking planontwikkeling. Civieltechnisch: bodemverontreiniging, verleggen kabels en leidingen, nadeelcompensatieregeling (overlast tijdens de uitvoering), scheuren in bebouwing a.g.v. verzakking (bronbemaling) waarbij de kosten hoger zijn dan de geraamde post hiervoor in het project. Riolerings: bij sommige projecten wordt een (groot) deel van de kosten t.l.v. de reserve riolering gebracht. Wanneer bij inspectie blijkt dat de riolering nog voldoende is, maar de weg toch vervangen moeten worden, stijgen de structurele (afschrijving)lasten in de begroting omdat minder kosten t.l.v. de reserve kunnen worden gebracht.	4	5	490.000
Sociaal Domein	3	In 2017 was er een tekort op het sociaal domein van € 977.860,=. De raming van het tekort in de begroting 2018 bedraagt € 700.000,- structureel. Er is een taakstelling opgenomen tot en met 2021 en er zijn maatregelen getroffen, dan wel in voorbereiding. Het blijft een risico of alle maatregelen kunnen worden gerealiseerd en of aanvullende maatregelen nodig zijn.	5	5	630.000
Beheersbaarheid en kosten regionale samenwerking	4	GR Werkbedrijf Senzer: Uitvoering Participatiewet en uitkeringen (BUIG middelen). De werkelijke uitkeringslasten zijn hoger dan het budget dat we van het Rijk ontvangen. Door de huidige verdeelsystematiek wordt dit tekort gezamenlijk gedragen met de andere deelnemers in de GR. Wanneer dit in de toekomst losgelaten wordt brengt dit een risico met zich mee.	4	4	210.000
	5	GR Peelgemeenten: Per 1 januari 2017 is de GR Peelgemeenten operationeel. 2017 was een ontwikkeljaar waarin processen zowel in het lokale gebiedsteam als bovenlokaal in de uitvoeringsorganisatie zijn verbeterd. De verwachting is dat uitvoerings- en programmakosten op termijn kunnen dalen.	PM	PM	PM
	6	De bezuinigingstaakstelling samenwerking is in 2017 nog niet gerealiseerd. Door de overgang van belastingen per 1-1-2018 naar de BSOB, is de taakstelling van € 100.000,= gerealiseerd door belastingen onder de noemer van samenwerking in 2018 e.v.			
Juridisering samenleving / niet tijdige besluitvorming	7	Bezwaar op bestemmingsheffingen en leges (bijv. rioolheffing, OZB, toeristenbelasting, afvalstoffenheffing en bouwleges) die leidt tot hoger beroep. Risico op terugbetalen leges.	5	3	112.500
Imagoschade,	8	Gemeente verstrekt verkeerde info. Privacyregels worden geschonden. Vanaf 1-1-2016 gaat de wet	5	3	112.500

Risico	Nr	Toelichting	Kans	Impact	Bedrag
aansprakelijkheid bij verstrekken onjuiste informatie		Meldplicht datalekken in. Deze meldplicht houdt in dat de gemeente onverwijld een melding moet doen bij de Autoriteit Persoonsgegevens zodra er sprake is van een datalek. Bij overtreding kan een bestuurlijke boete worden opgelegd (max. 820.000 euro). Gemeente is verantwoordelijk voor actueel houden risicokaart, WKPB etc. Gegevens kunnen kwijt raken of verminkt raken. Audit extern orgaan (bijv. waarderingskamer WOZ kan dit ook melden). Software kan problemen / storingen bevatten. Kan leiden tot negatieve berichtgeving media en herstelkosten. Met klachtafhandeling zijn hoge kosten gemoeid.			
Afhankelijkheid ICT systemen en beveiliging informatie	9	Tijdige beschikbaarheid juiste ICT middelen: uitval computersystemen, stroomstoring. Afhankelijkheid van continue beschikbaarheid van het zaakstelsel en de daaraan gekoppelde systemen waarmee gegevens worden uitgewisseld. Stel internet valt uit, gemeente heeft verplichtingen in ketens, juist en tijdig verstrekken informatie aan landelijke voorziening (bv BAG). Uitval en/of storingen vormen een bedreiging voor de bedrijfsvoering en daarmee de dienstverlening.	5	3	112.500
Fluctuatie Algemene Uitkering Rijksoverheid	10	De algemene uitkering schommelt veel. Dit maakt het moeilijk om een gedegen meerjarenraming van de algemene uitkering te maken.	4	4	210.000
					2.227.500

Risicoscore oranje

Risico	Nr	Toelichting	Kans	Impact	Bedrag
Boete Attero verwerking afval	11	De gewesten in de provincie Noord-Brabant hebben met Attero Zuid B.V. aanbiedercontracten afgesloten die lopen tot 1 februari 2017 voor wat betreft het brandbaar huishoudelijk restafval. Attero heeft de betrokken gemeenten een naheffing in rekening gebracht omtrent onvoldoende aangeleverde kTon restafval. De eerste arbitragezaak over de jaren 2011-2014 is gewonnen. Dit is onherroepelijk geworden omdat Attero na de vernietigingsprocedure verloren te hebben niet in cassatie is gegaan. Over het jaar 2015 is weer een factuur ontvangen van Attero en de gewesten hebben wederom een arbitragezaak aangespannen. Arbitrage instituut ging hier deze keer echter niet mee akkoord. De kwestie betreft 'beschikbaar afval'. Attero zegt brandbaar afval moet je lezen als huishoudelijk afval. Gewesten zijn het niet eens, het betreft al het brandbaar afval, dus ook bedrijfsafval. Tussenvonnis is reeds geweest. Op 12 januari jl. is de extra zitting voor het eindvonnis geweest. De uitkomst van deze zitting is nog niet bekend. Wordt deze maand (maart) verwacht. Het is nog onduidelijk wat de uitkomst zal zijn. Indien we verliezen moet er een verdeelsleutel worden bepaald. Er moet dan uitgerekend worden wat de kosten per inwoner per jaar zouden zijn voor 2015, 2016 en 2017 tm januari.	3	3	62.500
Beheer openbare ruimte: voldoende middelen en schade	12	Door bezuinigingen op de beheerbudgetten van de openbare ruimte (wegen, groen, OV, riolering, straatmeubilair) kan kapitaalvernietiging van de waarde van de openbare ruimte ontstaan. Vb.: niet tijdig vervangen bovenste lagen van asfaltwegen waardoor de fundering van de weg beschadigt, of niet tijdig snoeien waardoor te grote wonden ontstaan en daardoor verkorting levensduur bomen. Daarnaast stijgt de kans op schadeclaims vanuit de burger (gemeente is hiervoor	4	3	87.500

Risico	Nr	Toelichting	Kans	Impact	Bedrag
		verzekerd, eigen risico van € 2.500 per toegekende schadeclaim is al als apart risico opgenomen). Daarnaast kans op toename van incidentele uitgaven om schade in de openbare ruimte te herstellen. Ook toename van de kans op schade door extreem weer zoals windhozen, hagelbuien, etc.			
Demografische ontwikkeling	13	De Schop: De komende jaren daalt het aantal kinderen in Asten (leeftijd 0-10 jaar). Dit kan gevolgen hebben voor de inkomsten vanuit babyzwemmen en zwemlessen. Er wordt onderzocht in welke mate alternatieve activiteiten aangeboden kunnen worden en bespaard kan worden op de kostenkant, maar het is nog onzeker of daarmee de exploitatie van de Schop conform begroting blijft lopen.	4	2	24.500
Economische ontwikkeling	14	Volkshuisvesting: het einde van de woningbouwcrisis lijkt in zicht, maar moet zich nog vertalen in voldoende nieuwbouw- en verbouwprojecten, corporaties die ontwikkelen, doorstroming. Risico op minder inkomsten van leges omgevingsvergunningen nog steeds aanwezig.	3	4	150.000
	15	Risico op prijsstijgingen bij investeringen door economische groei.	3	4	150.000
	16	Risico op lagere aantallen toeristische overnachtingen en arbeidsmigranten.	5	2	31.500
Open einde reguleringen sociale sector	17	Extra kosten voor incidentele grote aanvragen voor woningaanpassingen.	4	3	87.500
	18	Er wordt maximaal gebruik gemaakt van de regeling leerlingenvervoer.	4	2	24.500
Veranderende regelgeving	19	Invoeren VPB voor gemeenten: herziening belastingpositie overheidsbedrijven omdat zij concurrentievoordeel (kunnen) hebben doordat zij geen VPB betalen. Onderzoek naar de gevolgen voor Asten is bijna afgerond, inschatting is dat de impact gering is.	4	3	87.500
	20	De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) treedt op 25 mei 2018 in werking. Deze verordening zorgt voor meer bevoegdheden op het gebied van controle en toezicht op een correcte naleving van de privacywetgeving. De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) heeft hierbij de bevoegdheid om boetes op te leggen.	3	3	62.500
	21	Opbrengst leges: Vanwege het verdubbelen van de geldigheidsduur van reisdocumenten in maart 2014 voor personen van 18 jaar en ouder, wordt een dip verwacht in het aantal reisdocumenten dat jaarlijks wordt aangevraagd. Vanaf 2019 is er sprake van een sterke daling in het aantal aanvragen van paspoorten en identiteitskaarten.	4	3	87.500
Beheersbaarheid netwerkorganisatie	22	Bestuurlijke en ambtelijke drukte door deelname in meerdere GR-'n. Verlengd lokaal bestuur leidt tot hogere beheerskosten. Friciekosten. Beheersing processen. Kleine gemeente kan alle ontwikkelingen niet bolwerken. Overdrachtsmomenten in de keten (o.a. communicatie) zijn kwetsbaar.	3	3	62.500
Verbonden partijen (financieel, imago)	23	Verbonden partijen kunnen in financiële problemen komen (zie paragraaf verbonden partijen). Meer geld nodig dan geraamd. Vb. weerstandsvermogen GGD is nog onvoldoende (worden geleidelijk maatregelen voor getroffen).	3	3	62.500
	24	Veiligheidsregio (VRBZO) / bluswater: Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de openbare bluswatervoorziening. Door een aangepaste ontwerpnorm van Brabant Water (2014) zal het aantal brandkranen drastisch verminderen. VRZBO heeft een oplossing gevonden om het tekort aan bluswater op te lossen. De bijdrage voor de gemeente Asten is hierdoor met € 4.200 verhoogd. Momenteel vindt een inventarisatie van de bluswatervoorzieningen in het buitengebied plaats en een bluswaterdekkingsanalyse van de bedrijventerreinen. Mogelijk is het wenselijk om nog	4	2	24.500

Risico	Nr	Toelichting	Kans	Impact	Bedrag
		meer openbare bluswatervoorzieningen aan te leggen. Voor de openbare bluswatervoorzieningen (eigendom gemeente) is in 2017 een controle systeem opgezet, deze openbare bluswatervoorzieningen zullen periodiek gecontroleerd worden op capaciteit. Gebleken is dat brandpreventie een steeds belangrijker onderdeel wordt van de totale brandweer keten, waardoor we een hoger budget nodig hebben om de projecten verantwoord te kunnen uitvoeren. Hierbij gaat het om het verder implementeren van het project Brandveilig Leven. Bij dit project werken gemeente en Veiligheidsregio samen. Doelstelling is 'het verhogen van het brandveiligheidsbewustzijn van burgers in hun woonomgeving'. In dit kader zijn we als gemeente het project woningcheck in 2017 gestart. Ook zijn er andere initiatieven onderhanden.			
Juridisering samenleving / niet tijdige besluitvorming	25	Juridische procedures door bv. onvoldoende motivering van besluiten. Termijn afhandeling bezwaarschrift staat soms onder druk, dit kan leiden tot boetes. Met juridische procedures zijn hoge kosten gemoeid.	5	2	31.500
	26	Tendens: toename WOB verzoeken. Leidt tot capaciteitsproblemen en risico op vergoeding dwangsom / proceskosten bij niet tijdig afhandelen.	5	1	9.000
Contract-beheer	27	Onjuiste inkoop en contractbeheer kunnen leiden tot gemiste kansen qua besparingsmogelijkheden.	4	2	24.500
Verzekeringen / garantstelling, aansprakelijkheid burger (o.a. bij schade burger)	28	Gemeentelijke borgstellingen: de gemeente heeft een achtervangfunctie indien een corporatie in financiële problemen komt.	1	5 (plus)	2.500.000
	29	Het eigen risico van de diverse verzekeringen en aansprakelijkheden komt t.l.v. de gemeente Asten.	3	2	17.500
	30	Risico schade inventaris gemeentelijke gebouwen (aanvulling op verzekering).	1	5	70.000
	31	Risico aansprakelijkheid gemeente bij brandschade aan naburige panden en inventaris (indien schade groter dan 2x € 2.500.000 per jaar).	2	5	210.000
Bodemverontreiniging	32	Landelijke ambitie om in 2030 een schone bodem te hebben in heel NL.	1	5	70.000
					3.937.500

De benodigde weerstandscapaciteit op basis van de geïdentificeerde en in de risicomatrix ingedeelde risico's is als volgt:

Totaal bedrag risico's rood	€	2.227.500,=
Totaal bedrag risico's oranje	€	3.937.500,=
Totaal bedrag risico's	€	6.165.000,=

Zekerheidspercentage 90% omdat niet alle risico's zich tegelijk voor doen.

Benodigde weerstandscapaciteit = € 5.548.500,=

Onderdeel 2: Berekening beschikbare weerstandscapaciteit (buffer)

De beschikbare weerstandscapaciteit van de gemeente wordt berekend uit:

1. Algemene reserve (vrij aanwendbare deel)
2. Bestemmingsreserves (vrij aanwendbare deel)
3. Post onvoorzien
4. Begrotingsruimte
5. Stille reserves
6. Onbenutte belastingcapaciteit.

Overzicht beschikbare weerstandscapaciteit

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de beschikbare weerstandscapaciteit per 31-12-2017.

Beschikbare weerstandscapaciteit per 31-12-2017	Incidenteel	Structureel
1. Algemene reserve (weerstandscapaciteit)	17.664.524	
Algemene reserve (basis)	2.086.991	
2. Bestemmingsreserves (vrij aanwendbaar)	4.891.577	
3. Post onvoorzien (opgenomen in het rekeningresultaat)	0	0
4. Jaarrekeningresultaat	-1.094.645	
5. Stille reserves	1.045.305	
6. Onbenutte belastingcapaciteit		1.503.188
Totaal beschikbaar	24.593.752	1.503.188

Een positief saldo van de (meerjaren)begroting is geen onderdeel van de beschikbare weerstandscapaciteit omdat de geraamde stand per 1 januari van het begrotingsjaar het uitgangspunt is.

De beschikbare weerstandscapaciteit op basis van de optelsom van de incidentele en structurele buffer is als volgt:

Beschikbare weerstandscapaciteit = € 26.096.940

Ad 1. Algemene reserve

Algemene reserves	Stand 31-12-2017	Norm
Algemene reserve (weerstandscapaciteit)	17.664.524	14.000.000
Algemene reserve (basis)	2.086.991	2.025.000
Totaal	19.751.515	16.025.000

De algemene reserve is ter afdekking van financiële tegenvallers en bestaat uit 2 delen. Een algemene reserve weerstandscapaciteit en een algemene reserve berekend op basis van de omzet.

Algemene reserve (basis)

De gemeente Asten hanteert een norm van 5% van de omzet (totaal baten). De stand per 31-12-2017 is € 2.086.991,= en voldoet daarmee ruim aan de norm. Gezien de onzekerheid c.q. risico's van de te realiseren bezuinigingsmaatregelen wordt voorgesteld het saldo niet af te romen.

Algemene reserve (weerstandscapaciteit)

De rente van de algemene reserve (niet vrij aanwendbaar) werd in het verleden toegevoegd aan de exploitatie en daarom kon de reserve niet ingezet worden voor de beschikbare weerstandscapaciteit. Met de invoering van de vernieuwing BBV is het niet meer toegestaan om rente toe te schrijven aan reserves. En wordt de rente daarom ook niet meer toegerekend aan de exploitatie wat als consequentie heeft dat de reserve beschikbaar komt als weerstandscapaciteit.

Bij de voorjaarsnota 2017 is de norm bepaald op € 14 miljoen. In 2018 vindt een overheveling naar de reserve eenmalige bestedingen plaats.

Algemene reserve grondbedrijf

De algemene reserve grondbedrijf € 2.649.309,= is om financiële tegenvallers binnen het grondbedrijf af te dekken. De berekende norm o.b.v. de risico-inventarisatie van het grondbedrijf is € 2.155.294,= en is daarmee ruim voldoende.

De risico's op de grondexploitaties worden niet meegeteld in de risicomatrix van de gemeente Asten, omdat de algemene reserve grondbedrijf er als dekking tegenover staat. Deze reserve wordt dus ook niet bij de beschikbare weerstandscapaciteit geteld.

Ad 2. Bestemmingsreserves

Indien er bestemmingsreserves zijn waarbij de raad nog vrij kan besluiten over de bestemming van het geld én de rente wordt niet als dekkingsmiddel voor de exploitatie ingezet, dan kan dit deel worden ingezet voor de beschikbare weerstandscapaciteit. Het gevolg kan wel zijn dat geplande investeringen (bijvoorbeeld gedekt uit de reserve eenmalige bestedingen) niet door kunnen gaan.

Bestemmingsreserves (vrij aanwendbaar)	Stand 31-12-2017
Reserve personeelskosten	90.634
Reserve informatie- en computertechnologie	34.475
Reserve sociaal domein	8.344
Reserve uitvoering VCP	100.754
Reserve centrumvisie	509.788
Reserve eenmalige bestedingen	4.147.582
Totaal	4.891.577

Ad 3. Post onvoorzien

Onvoorzien 2017	Incidenteel	Structureel
Onvoorzien	0	0
Totaal	0	0

De post onvoorzien is volledig benut in 2017.

Ad 4. Jaarrekeningresultaat

Resultaat jaarrekening 2017	Incidenteel
Jaarrekeningresultaat	-1.094.645
Totaal	-1.094.645

Ad 5. Stille reserves

Als activa onder de opbrengstwaarde zijn gewaardeerd is sprake van een stille reserve. Voor de bepaling van de weerstandscapaciteit is het van belang dat de activa waarin een stille reserve besloten ligt direct verkoopbaar zijn. Niet direct verkoopbare activa blijven voor de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit buiten beeld. Bij verkoop ontstaan winsten die eenmalig vrij inzetbaar zijn.

Actualisatie van de stille reserves heeft plaats gevonden. De stand per 31-12-2017 is gebaseerd op de boekwaarde per 31-12-2017 en de WOZ grondslag (voor de gebouwen) per 1-1-2017.

Stille reserves	Direct verkoopbaar Stand 1-1-2017
Gebouwen (incl. ondergrond)	1.045.305
Totaal	1.045.305

Als direct verkoopbare stille reserves is rekening gehouden met de woonhuizen die verhuurd worden, de reststroken en de bossen.

Ad 6. Onbenutte belastingcapaciteit

De gemeente kan haar belastingen verhogen om financiële tegenvallers op te vangen. Bij deze berekening wordt uitgegaan van het OZB tarief "redelijk peil" zoals aangegeven in de mei-circulaire 2017. Dit tarief is 0,1952 % van WOZ-waarde. Het verschil tussen de opbrengsten en het redelijk peil is de onbenutte belastingcapaciteit, deze bedraagt € 1.503.188,=.

Onderdeel 3: Berekening ratio weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit (buffer) en de benodigde weerstandscapaciteit (gekwantificeerde risico's), en wordt uitgedrukt in een verhoudingsgetal (ratio).

Om de ratio weerstandsvermogen te beoordelen wordt gebruik gemaakt van de onderstaande normering van het NAR (Nederlandse Adviesbureau voor Risicomanagement):

Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
Meer dan 2,0	Uitstekend
Tussen 1,4 en 2,0	Ruim voldoende
Tussen 1,0 en 1,4	Voldoende
Tussen 0,8 en 1,0	Matig
Tussen 0,6 en 0,8	Onvoldoende
Minder dan 0,6	Ruim onvoldoende

Totaal bedrag beschikbare weerstandscapaciteit   € 26.096.940
Totaal bedrag benodigde weerstandscapaciteit   € 5.548.500

Ratio : 4,70

Dit is conform bovenstaand overzicht uitstekend, en betekent dat er ruim voldoende middelen zijn om de gekwantificeerde risico's af te dekken wanneer zij zich voordoen.

Kengetallen 2017

Inleiding

Het beoordelen van de financiële positie van gemeenten is voor veel mensen een lastige aangelegenheid. Veel gemeenten willen zich onderling vergelijken, maar dat was tot op heden niet mogelijk door het ontbreken van standaard definities/kengetallen.

Gezien het steeds toenemende belang van toekomstbestendigheid van gemeenten, een grotere druk op de doelmatigheid en een steeds complexer wordende omgeving (ontwikkeling van financiële producten, meer verbonden partijen, meer taken zoals bijvoorbeeld in het sociaal domein) is het belang van inzicht in de financiële positie toegenomen.

Om dit inzicht te bevorderen is het volgens het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) voortaan verplicht om meer kengetallen op te nemen in de jaar- en begrotingsstukken.

De volgende kengetallen zijn voortaan verplicht voorgeschreven:

1. netto schuldquote;
2. solvabiliteitsratio;
3. grondexploitatie;

4. structurele exploitatieruimte;
5. belastingcapaciteit.

1A. Netto schuldquote

Inkomsten bepalen hoeveel schuld een gemeente kan dragen. Het is goed te vergelijken met het afsluiten van een hypotheek. Hoeveel geld u kunt lenen, is afhankelijk van uw loon. Dat principe geldt ook voor gemeenten. De hoogte van de schuld die een gemeente kan dragen, hangt af van de hoogte van de inkomsten. Om een grove indicatie te krijgen van de hoogte van de schuld, wordt de netto schuldquote berekend.

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

De berekening van deze netto schuldquote gaat als volgt. Trek de geldelijke bezittingen af van de schulden, de uitkomst is de netto schuld. Deel deze netto schuld vervolgens door de inkomsten. De uitkomst daarvan wordt uitgedrukt in procenten.

Netto schuldquote (Netto schuld als aandeel van de exploitatie)	=	$\frac{\text{(Netto Schuld)}}{\text{Totale Inkomsten (voor bestemming reserves)}}$
--	---	--

Een netto schuldquote tot 100% wordt beoordeeld als goed, tussen de 100% en 130% is het opletten en boven de 130% is bijsturing gewenst.

Voldoende	Tot 100%
Matig	100% tot 130%
Onvoldoende	Hoger dan 130%

Situatie Asten

Voor 2016 t/m 2017 ziet de netto schuldquote van Asten er als volgt uit:

	Jaarrekening 2016	Begroting 2017	Jaarrekening 2017
Netto schuldquote	-16%	-26%	-5%

1B. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen van gelden wordt de netto schuldquote ook gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen weergegeven. Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

Situatie Asten

Voor 2016 t/m 2017 ziet de netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen van Asten er als volgt uit:

	Jaarrekening 2016	Begroting 2017	Jaarrekening 2017
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-40%	-43%	-11%

2. Solvabiliteitsratio

De "solvabiliteitsratio" geeft de mate aan waarmee de gemeentelijke bezittingen zijn betaald met eigen middelen.

Anders gezegd: het aandeel van het eigen vermogen (bezittingen) in het totaal vermogen (bezittingen en schulden). Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, hoe gezonder de gemeente en hoe hoger de weerbaarheid.

De solvabiliteitsratio kan als volgt worden berekend:

De volgende normen worden gehanteerd:

Voldoende	50% en hoger
Matig	Tussen 30% en 50%
Onvoldoende	Kleiner dan 30%

Situatie Asten

Op basis van jaarrekening 2017 is de solvabiliteit van de gemeente Asten:

€ 32.194K (eigen vermogen) / € 50.403K (totaal vermogen) = **64%**.

Dit is dus ruim voldoende.

Voor 2016 t/m 2017 ziet de solvabiliteit van Asten er als volgt uit:

	Jaarrekening 2016	Begroting 2017	Jaarrekening 2017
Solvabiliteitsratio	66%	51%	64%

3. Grondexploitatie

Om te kunnen beoordelen in hoeverre de gemeente in staat is om de in grond geïnvesteerde middelen terug te kunnen verdienen, wordt gebruikt gemaakt van het volgende kengetal:

Boekwaarde van in- en nog niet in exploitatie genomen gronden

-----
Totale baten voor bestemming

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Het is dus belangrijk om te kunnen beoordelen of er een reële verwachting is of grondexploitatie kan bijdragen aan de verlaging van de schuld.

Een norm bepalen voor het kengetal grondexploitatie is lastig. De boekwaarde van de gronden in relatie tot de totale baten zegt namelijk nog niets over de vraag en aanbod van woningbouw dan wel m2-bedrijventerrein. Dit vergt meer onderzoek dan naar voren komt uit bovenstaand kengetal. Om vorengenoemde redenen is er geen norm verbonden aan het kengetal grondexploitatie.

Situatie Asten

Voor 2016 t/m 2017 ziet het kengetal grondexploitatie van Asten er als volgt uit:

	Jaarrekening 2016	Begroting 2017	Jaarrekening 2017
Grondexploitatie	20%	31%	25%

Naast bovenstaande is er nog een kengetal om de grondexploitatie te beoordelen.

De boekwaarde van de gronden geeft weer of een gemeente veel middelen heeft gestopt in haar grondexploitatie. Dit geld dient namelijk ook nog terugverdiend te worden. Daarom wordt is onderstaand kengetal toegevoegd.

Boekwaarde van in- en nog niet in exploitatie genomen gronden

-----
Totale nog te realiseren grondverkopen

Situatie Asten

Op basis van de cijfers van de jaarrekening 2017 is het kengetal als volgt:

= € 10.090.000 (boekwaarde van in exploitatie genomen gronden) / € 24.768.000
(totaal nog te realiseren grondverkopen) = 0,41

Het kengetal 0,41 geeft aan dat van de totale opbrengsten grondverkopen 41% nodig is om de investeringen terug te kunnen verdienen.

4. Structurele exploitatieruimte

Het kengetal geeft aan hoe groot de structurele ruimte in de begroting is, ofwel in welke mate de gemeente in staat is om tegenvallers op te vangen en of er nog ruimte is voor nieuw beleid.

Het kengetal wordt berekend met behulp van de volgende formule:

Structurele baten -/- structurele lasten

Totale baten voor bestemming

Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Voldoende	Structureel ratio hoger dan 0,6%
Matig	Structureel ratio tussen 0% en 0,6%
Onvoldoende	Structureel ratio kleiner dan 0%

Situatie Asten

Voor 2016 t/m 2017 ziet de structurele exploitatieruimte van Asten er als volgt uit:

	Jaarrekening 2016	Begroting 2017	Jaarrekening 2017
Structurele exploitatieruimte	0,18%	1%	0,99%

De structurele exploitatieruimte in 2017 is voor de gemeente Asten voldoende.

5. Belastingcapaciteit

Dit kengetal geeft een indicatie van de onbenutte belastingcapaciteit. De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten.

Het kengetal wordt berekend met behulp van de volgende formule:

Woonlastendruk gemeente Asten

Gemiddelde woonlastendruk

Situatie Asten

Voor 2016 t/m 2017 ziet de belastingcapaciteit van Asten er als volgt uit:

	Jaarrekening 2016	Begroting 2017	Jaarrekening 2017
Belastingcapaciteit	87%	87%	83%

Dit betekent dat de benutte belastingcapaciteit in 2017 in Asten 17% lager is dan het landelijk gemiddelde.

Conclusie kengetallen gemeente Asten

Het is niet mogelijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven over de financiële positie.

In onderstaand samenvattend overzicht is te zien dat de financiële positie van de gemeente Asten goed/voldoende is.

Kengetal	Uitkomst	Oordeel
Netto schuldquote	-5%	Goed
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-11%	Goed
Solvabiliteit	64%	Voldoende
Grondexploitatie	25%	n.v.t.
Structurele exploitatieruimte	0,99%	Voldoende
Belastingcapaciteit	83%	Voldoende

3. Bedrijfsvoering

Wat wilden we bereiken?

Gemeente Asten wil ook in 2017 een klant- en procesgerichte organisatie zijn met een flexibele structuur die het mogelijk maakt de snelle en grote veranderingen in de maatschappij gemakkelijk te vertalen naar een effectieve en (kosten)efficiënte rol en taken voor onze organisatie. Deze ambitie is gestoeld op de bestuurlijke strategie *Koersen op eigen kracht in netwerken* en is geconcretiseerd in een aantal doelstellingen die door middel van een implementatieplan gerealiseerd worden. In dit implementatieplan zijn de doelstellingen uit Asten Koerst op eigen kracht in netwerken, het daaruit afgeleide bedrijfsplan, de organisatiebrede verbeterlijnen uit dit bedrijfsplan én uit het opgeleverde programmaresultaat Asten 2.0 integraal verwerkt. Dit moet leiden tot de volgende resultaten:

- Een (nog) hogere klanttevredenheid die we voortdurend meten.
- Een organisatie die goed communiceert, d.w.z. een goede dialoog en een adequate informatievoorziening.
- Een organisatie die digitaal en zaakgericht werkt. We ontwikkelen de zaakgerichtheid verder door. O.m. via verdere digitalisering van de dienstverlening en bedrijfsvoering.
- Flexibele, klantgerichte medewerkers en processen.
- Mede gezien het formatierapport 2014 is het eerder ingezette formatiebeleid voortgezet. Dat wil zeggen: maximale efficiency en kostenbesparing door middel van klant- en processturing, digitalisering van de dienstverlening en de bedrijfsvoering en vooral samenwerking in een netwerk van gemeenten, publiekrechtelijke organisaties, instellingen en burgers. Daarnaast is de huidige zeer beperkte externe inhuur gehandhaafd.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

We hebben de aanpak van het bedrijfsplan omgegooid in de zin van meer focus, concrete acties, vereenvoudigen en concretiseren. Het hele bedrijfsplan hebben we samengepakt in één A4 zoals hieronder aangegeven. In 2017 is de praktijkgerichte training gericht op houding en vaardigheden gegeven aan de managers en teamleiders (afronding in het eerste kwartaal van 2018) waarvan de resultaten mede gebruikt worden naar de teams en individuele medewerkers. Er vindt een collectieve en individuele aanpak plaats o.g.v. een dialoog en trainingsprogramma dat in 2018 doorloopt.

WAT IS DE BEDOELING VAN ONS BEDRIJFSPLAN?

Missie en Visie van ons bedrijfsplan

We leveren publieke dienstverlening aan de Astense samenleving. Gezamenlijk bouwen we aan een prettige woon-, werk-, en leefomgeving, *vanuit eigen kracht, dichtbij de burger (in diens verschillende rollen)*. We zijn klantgericht en (re)ageren flexibel op veranderingen in de maatschappij.

Leidende principes

1. Onze Klanthouding is: Ja, tenzij.....
2. De burgers blijven zelf verantwoordelijk (Faciliterende overheid).
3. We zijn klantgericht, flexibel en omgevingsbewust.
4. High trust-low tolerance: ruimte voor onze professionals (werken vanuit de 'bedoeling') met een beperkt aantal kaders/regels.
5. We maken plezier van ons werk.

Waarom en waartoe doen we dit?

Omdat het noodzakelijk is aansluiting te houden met de veranderende eisen en wensen in de gemeenschap met actieve burgers die zelf aangeven wat nodig is. We doen de

dingen waaraan behoefte is en doen deze dingen goed. Deze aansluiting bepaalt ons bestaansrecht. En we willen een aantrekkelijke gemeente zijn om voor te werken.

Wat betekent dit voor onze burgers en onze organisatie?

We maken hierover goede afspraken met onze burger, met onze medewerkers en met onze partners in ons netwerk. En we komen (deze) afspraken na! Daarop focussen we ons.. Daarvoor is het nodig om:

- de begrippen 'klantgerichtheid', 'flexibiliteit' en 'omgevingsbewustzijn' te concretiseren.
- de 'andere' relatie tussen gemeente en burger daadwerkelijk in te vullen.
- te sturen op klanttevredenheid en professionalstevredenheid.
- duidelijk en daadkrachtig te zijn, ook in lastige situaties, talent te benutten, elkaar te ondersteunen en niet te voorzichtig te zijn (lef tonen).

Hoe doen we dat?

- We geven ruimte aan onze medewerkers in hun werk en het vergroten van hun probleemoplossend en communicatief vermogen.
- We ontwikkelen ieders eigenaarschap en ambassadeurschap.
- We voeren dialoog (UIT-, BE-, AF-, AANspreken) in onze teams.
- We gebruiken (alleen) regels en systemen die we nodig hebben.
- We maken geen nieuwe nota's maar doen het (gewoon). We bespreken casuïstiek in de teams en in individuele personele gesprekken. Ieder ervaart zelf en leert ervan.
- We bieden collectieve en individuele trainingen.
- EN we brengen plezier (terug) in ons werk en in onze organisatie.

Wie doet wat en wanneer?

- Onze veranderstrategie is dit A4: eenvoudig en overdraagbaar.
- Het veranderteam is het MT-TL.
- Iedereen is betrokken: burger, bestuurder, medewerker in ieders rol.
- En het gebeurt NU.

Wat heeft het gekost?

Beleidsindicatoren

Formatie:	7,6 fte per 1.000 inwoners (exclusief college)
Bezetting:	7,3 fte per 1.000 inwoners (exclusief college)
Apparaatskosten:	€ 611,= per inwoner
Externe inhuur:	€ 15,= per inwoner
Overhead:	15% van totale lasten exclusief toevoeging reserves

Overzicht overhead 2017	
Categorie overhead	Saldo
Loonkosten en overige personeel gerelateerde kosten	3.984.094
Overige overhead zoals accountantskosten, verzekeringen en belastingen	638.894
ICT kosten	1.173.108
Huisvestingskosten	305.377
Totaal	6.101.472

4. Grondbeleid

Het grondbeleid heeft veel invloed op de realisatie van programma's zoals op het gebied van ruimtelijke ordening, milieu, verkeer, cultuur, sport, recreatie en economische zaken. Het grondbeleid heeft daarnaast een grote financiële impact en brengt hierdoor risico's met zich mee.

Wat wilden we bereiken?

De gemeente wil haar ruimtelijke doelstellingen realiseren zoals vastgelegd in de ruimtelijke (structuur)visies. Enerzijds voor ontwikkelingen waarbij de gemeente ondernemend deelneemt en anderzijds voor ontwikkelingen waarbij de gemeente enkel onder voorwaarden de planologische maatregel faciliteert.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Uitvoering geven aan het gemeentelijk grondbeleid.

De grondbeleidskaders zijn vastgelegd in de Nota grondbeleid 2010-2013. De nota is niet geactualiseerd omdat de inhoud van deze nota nog actueel is. Het doel van de nota grondbeleid is om de gemeente op economisch verantwoorde wijze de gewenste ruimtelijke doelstellingen te laten realiseren zoals opgenomen in de ruimtelijke (structuur)visies van de gemeente. Regie op de ruimtelijke ontwikkelingen is daarbij van belang. Deze gemeentelijke regierol wordt in belangrijke mate bepaald door de gemeentelijke grondposities.

De gemeenteraad stelt het college met de Nota grondbeleid in staat om binnen kaders:

- ondernemend deel te nemen aan en de regie te voeren bij de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen binnen de gemeente (actief grondbeleid);
- bij gewenste ruimtelijke ontwikkelingen waarbij de gemeente niet ondernemend deelneemt, zo veel mogelijk regie te voeren door het sluiten van privaatrechtelijke overeenkomsten of door het opstellen van een exploitatieplan (faciliterend grondbeleid).

Actief grondbeleid

Het college voert overeenkomstig genoemde kaders, waar mogelijk en wenselijk, een actief grondbeleid. Het college verwerft (strategische) grond voor eigen rekening en risico, maakt deze grond bouw- en woon/vestigingsrijp en verkoopt de bouwrijpe grond. Voor de (strategische) grondaankopen is een werkkrediet van twee miljoen euro beschikbaar. De gemeente zal, indien nodig, gebruikmaken van de wettelijke verwervingsinstrumenten die de gemeente ter beschikking staan op basis van de Onteigeningswet en de Wet voorkeursrecht gemeenten.

Facilitair grondbeleid

Het college voert bij ruimtelijke ontwikkelingen waarbij de gemeente niet ondernemend deelneemt, zo veel mogelijk regie. Uitgangspunt daarbij is om dit te doen middels het aangaan van een anterieure overeenkomst waarin de gemeente de economische uitvoerbaarheid anderszins verzekerd en voorwaarden stelt aan het faciliteren van de planologische maatregel. Als partijen er niet uitkomen, overweegt de gemeente via de publiekrechtelijke weg op te treden door het vaststellen van een exploitatieplan.

Grondprijnsbeleid

De marktwaarde van bouwrijpe grond is niet eenvoudig te bepalen omdat deze waarde afhankelijk is van de kenmerken van betreffend project. De gemeente voert een marktconform grondprijnsbeleid. Per project wordt de marktwaarde van de uitgeefbare gronden vastgesteld op basis van een deskundigenrapportage waarbij uitdrukkelijk rekening gehouden dient te worden met kenmerken van betreffend project.

Woningbouwprogramma 2017-2025

Het gemeentelijk woningbouwprogramma geeft inzicht in de doelstellingen met betrekking tot de woningbouw (alleen nieuwbouw) in Asten, zowel kwantitatief (hoeveel woningen) als kwalitatief (welke doelgroep). Met dit document worden de programmatische wijzigingen binnen de in ontwikkeling zijnde woningbouwprojecten getoetst aan de volkshuisvestelijke kaders, die worden bepaald aan de hand van de actuele bevolkings- en woningbehoefte prognosegegevens van de provincie. De woningbouwmonitor is van het gemeentelijk woningbouwprogramma afgeleid, waaruit aanvullend de voortgang van de woningbouwprojecten blijkt. Voor een gedetailleerde toelichting zie doelstelling volkshuisvesting onder programma 4.

De monitor (= overzicht van het uitvoeringsprogramma woningbouwopgave) wordt minimaal twee maal per jaar geactualiseerd en ter besluitvorming aan het college voorgelegd en daarna ter kennis gebracht van de commissie Ruimte.

In de medio 2017 gepubliceerde geactualiseerde bevolkings- en woningbehoefteprognosegegevens van de provincie is voor Asten een netto woningbouwopgave voor de periode 2017 t/m 2025 opgenomen van 505 woningen.

Het plan Loverbosch tweede fase kan door een flexibele programmering en fasering bijdragen aan de flexibiliteit van het totale woningbouwprogramma tot 2030. Realisatie van deze uitbreidingslocatie kan afgestemd worden op kansen die transformatie en herstructureringslocaties bieden.

Ontwikkeling grondbedrijf in 2017

Vennootschapsbelasting (VPB)

Vanaf 1 januari 2016 zijn grondexploitaties vennootschapsbelastingplichtig. Er is een inschatting gemaakt van de te betalen VPB bij de diverse grondexploitaties en in de calculaties meegenomen.

Besluit Begroting en Verantwoording

Vanaf 2016 zijn de verslagleggingsregels van het grondbedrijf (Besluit Begroting en verantwoording) gewijzigd.

De voornaamste wijzigingen zijn:

- Het startpunt van bouwgrond in exploitatie is het raadsbesluit met vaststelling van het grondexploitatiecomplex.
- Rente over vreemd vermogen (leningen) mag worden toegerekend aan grondexploitaties, rente over het eigen vermogen niet.

Dit betekent dat alleen de bouwgronden die in exploitatie zijn genomen in deze paragraaf worden opgenomen en dat de gronden in voorraad naar de vaste activa zijn overgebracht. In de berekening van de reserve grondbedrijf is rekening gehouden met de eventuele risico's van deze vaste activa. Het betreft de volgende gronden:

Voorraad gronden	m2	boek-waarde 2017	waarde per m2
Loverbosch voorraad grond	34.985	293.350	8
Ostade C	9.882	169.002	17
Garagebedrijf van Mierlo	818	123.665	151
Heusden Oost fase 2,3	24.529	545.200	22
Heusden Oost zonnepark waterberging	37.180	287.100	8
Heusden Oost agrarisch	45.230	271.380	6
Ondergrond Unitas	1.852	348.760	188
Totaal	154.476	2.038.457	

Risico's grondbeleid en bepaling hoogte algemene reserve

Bij het grondbeleid zijn grote bedragen en risico's in het geding. Omdat de planning en uitvoering vaak jaren duren, kunnen de verwachte en werkelijke winst flink verschillen. Om toekomstige risico's in de grondexploitaties af te dekken is de algemene reserve grondbedrijf gevormd.

Bij de berekening van de hoogte van de reserve worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Bouwgrond in exploitatie:

- Op basis van scenario's worden de risico's berekend;
- Wanneer scenario berekeningen niet aanwezig zijn, wordt de IFLO norm (afdeling Inspectie Financiën Lokale Overheden) gebruikt. Deze norm bepaalt dat de gewenste reserve 10% van het geïnvesteerd vermogen en 10% van de nog te maken kosten bedraagt.

Voorraad gronden:

- Bij voorraad gronden wordt de boekwaarde vergeleken met de marktwaarde.

Bij het opstellen van de jaarrekening 2017 zijn de exploitaties geactualiseerd en de bijbehorende risico's geïnventariseerd. Volgens de uitgangspunten moet de reserve per 31-12-2017 minstens € 2.155.294,= bedragen. De reserve is € 493.384,= hoger dan noodzakelijk en zou afgeroomd kunnen worden. Echter vorig jaar kwam de berekening nog uit op € 2.660.606,=. Het verschil wordt voornamelijk veroorzaakt doordat twee exploitaties zich in eindfase bevinden en doordat Loverbosch fase 2 is overgeheveld naar bouwgrond in exploitatie. De berekening van de gronden in exploitatie is minder hoog (IFLO/scenario).

Om jaarlijks schommelingen te voorkomen blijft de reserve vooralsnog intact en zal wanneer meerjarige ervaringscijfers het toelaten de reserve afgeroomd worden.

Algemene reserve grondbedrijf	
Algemene reserve grondbedrijf per 1 januari 2017	2.673.552
Resultaat ontwikkelingskrediet 2017	-9.943
Afwaardering grond Heusden Oost van glastuinbouw naar zonnepark waterberging	-80.890
Resultaat Loverbosch fase 1a	66.590
Algemene reserve grondbedrijf per 31 december 2017	2.649.309

Wat waren belangrijkste randvoorwaarden?

- Woningbouwmonitor
- Nota grondbeleid.
- Voldoende vraag naar woningen (grond).
- Wet ruimtelijke ordening.

Wat heeft het gekost?

Resultaat grondbedrijf

Positieve resultaten van het grondbedrijf worden toegevoegd aan de algemene reserve grondbedrijf. Deze reserve heeft een plafond. Als de resultaten boven dit plafond uitkomen, wordt het meerdere toegevoegd aan de reserve eenmalige bestedingen. Negatieve resultaten van het grondbedrijf worden ten laste van de algemene reserve grondbedrijf gebracht. De reserve wordt dan, indien nodig, aangevuld om de algemene reserve grondbedrijf op niveau te houden.

De resultaten komen tot uitdrukking zodra het project financieel (voorlopig) wordt afgewikkeld. Tussentijdse winstneming (gedeelte winst uitboeken) gebeurt met

inachtneming van het voorzichtigheidsbeginsel. Dit betekent dat voor verliezen voorzieningen worden gevormd of direct in mindering worden gebracht op de boekwaarde, en winsten pas worden gerealiseerd wanneer hier voldoende zekerheid over bestaat. Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen.

Resultaten grondbedrijf 2017 en prognose

In onderstaand overzicht zijn de begrote resultaten van het grondbedrijf 2017 vergeleken met de werkelijk resultaten 2017.

Ook de prognose van de resultaten van het grondbedrijf zijn geactualiseerd (2018-2020). Bij de vaststelling van de jaarrekening worden tevens de geactualiseerde prognoses (exploitaties) in de begroting 2018 verwerkt.

De resultaten per project zien er als volgt uit, (+) is een positief resultaat.

Project (+ = positief resultaat - = negatief resultaat)	Begroot 2017	Werkelijk 2017	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Loverbosch oostzijde fase 1a (resultaat begroot)	1.665.000	1.232.090			
Loverbosch fase 2 Florapark				1.100.000	
Strategische grondaankopen	-15.000	0	-15.000	-15.000	-15.000
Ontwikkelingskrediet	-45.000	-9.943	-45.000	-45.000	-45.000
Totaal project resultaat	1.605.000	1.222.147	-60.000	1.040.000	-60.000
Resultaat t.l.v of t.g.v. algemene reserve grondbedrijf	-60.000	56.647	-60.000	-60.000	-60.000
Resultaat meegenomen tgv reserve eenmalige bestedingen 70%	1.165.500	1.165.500		770.000	0

De verwachte resultaten van het grondbedrijf worden meegenomen in de prognoses van de reserve eenmalige bestedingen. Voorzichtigheidshalve wordt 70% van het verwachte positieve resultaat meegenomen. Wanneer bovenstaande resultaten niet worden gerealiseerd of op een later tijdstip dan is herprioritering van de investeringen nodig. Het nadelig resultaat wordt voor 100% meegenomen in de prognose algemene reserve grondbedrijf.

Toelichting resultaten projecten

Het resultaat van **Loverbosch Oostzijde fase 1a** is positief € 1.665.000,=. In de reserve eenmalige bestedingen is rekening gehouden met een resultaat van € 1.165.000,= en deze is ook in 2016 en 2017 gerealiseerd. Verwacht wordt dat het plan in 2018 wordt afgewikkeld en dat het restant resultaat van € 432.910,= (€ 1.665.000,= -/- € 1.232.090,=) wordt gerealiseerd.

Op 31 oktober 2017 is de grondexploitatie **Loverbosch fase 2** vastgesteld. Het resultaat van dit plan is € 696.000,= positief (€ 920.000,= minus vennootschapsbelasting € 224.000,=). Deze grondexploitatie is geactualiseerd, waarbij het aantal uitgeefbare vierkante meters is verlaagd. Deze verlaging wordt veroorzaakt door aanpassingen in de wateropgave en parkeren.

Het resultaat daalt hierdoor met € 331.000,= naar € 365.000,= in 2023. Daarnaast is in het geactualiseerde plan rekening gehouden met een locatie voor een school. Dit heeft nagenoeg geen budgettaire consequenties omdat de grondprijs voor de school gelijk is aan woningbouw. In het strategisch huisvestingsplan onderwijs is met deze grondprijs rekening gehouden.

Het resultaat van **Florapark** is gestegen van € 900.000,= naar € 1.100.000,= dit komt voornamelijk doordat er geen rentekosten meer worden toegerekend aan de grondexploitatie.

De grondexploitatie van **Heusden Oost fase 1** is geactualiseerd. Het resultaat van dit project blijft € 212.686,= positief in 2021.

Gronden in exploitatie

De totale mutaties voor 2017 en de boekwaarde per project per 31-12-2017 zijn in de volgende tabel weergegeven.

Project	Investe- ringen 2017	Inkomsten In 2017	(+) Winst (-) Verlies reserve grond- bedrijf	(+) Winst (-) Verlies reserve eenmalige bestedingen	Boekwaarde per 31-12 2017
Bouwgrond in exploitatie					
<u>Woningen</u>					
Loverbosch oostzijde fase 1a	312.949	-1.215.935	66.590	349.410	-448.014
Loverbosch fase 2	3.184.694				3.184.694
Heusden Oost (fase 1)	380.235	-863.768			1.142.131
<u>Bedrijven</u>					
Florapark bedrijventerrein	1.356.398	-16.500			6.306.660
Totaal bouwgronden in exploitatie	5.234.276	-2.096.203	66.590	349.410	10.185.471

Bouwgrond in exploitatie (BIE)

De boekwaarde van de bouwgronden in exploitatie per 31-12-2017 bedraagt € 10.185.471,=. Deze boekwaarde heeft grotendeels betrekking op de projecten Loverbosch fase 2 en Florapark.

5. Onderhoud kapitaalgoederen

De gemeente Asten is qua oppervlakte uitgestrekt (ruim 7.000 ha). Er vinden veel activiteiten plaats zoals wonen, werken en recreëren. Voor de activiteiten zijn veel gemeentelijke kapitaalgoederen nodig: wegen, riolering, verlichting, (openbaar) groen, gebouwen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de (jaarlijkse) lasten. Met het onderhoud van deze kapitaalgoederen is een substantieel deel van de begroting gemoeid. Via deze paragraaf wordt het beleidskader over het onderhoud van kapitaalgoederen gegeven.

Wat wilden we bereiken?

Inzicht in en realisatie van het gewenste onderhoudsniveau van de kapitaalgoederen. Dit kan onder andere bepaald worden aan de hand van de gewenste kwaliteit of landelijk gehanteerde normen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Algemeen beleid

Het uitgangspunt bij het onderhoud van gemeentelijke kapitaalgoederen is dat deze op een adequate wijze worden onderhouden. Om dit te realiseren worden onderhoudsplannen opgesteld.

Wegenbeheersplan

De gemeente heeft ca. 1,4 miljoen m² kilometer verharde wegen in beheer en onderhoud. Om de wegen op het gewenste kwaliteitsniveau te brengen en/of te houden is onderhoud uitgevoerd. Om te komen tot de definitieve onderhoudsmaatregelen heeft afstemming plaats gevonden met externen en andere disciplines. Tevens zijn hiervoor onderzoeken (boringen) en een maatregeltoets uitgevoerd.

Daarnaast is in 2017 om de kwaliteit van het wegennet te bepalen een visuele inspectie uitgevoerd. Dit is de basis voor de onderhoudsmaatregelen van de komende jaren.

Openbare verlichting

In 2017 zijn verouderde lichtmasten en armaturen vervangen door nieuwe masten en duurzame LED verlichting. Daarnaast is er onderhoud uitgevoerd aan masten, armaturen en lampen. Bij herinrichtingen of reconstructie van wegen is de openbare verlichting als component meegenomen. Voor onderhoud en vervanging is gebruik gemaakt van het beheerpakket Obsurve.

Riolering en Water

Gemeentelijk Rioleringsplan

Het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) is een wettelijk verplicht plan en beschrijft het rioleringsbeleid van de gemeente inclusief de financiële middelen. De gemeente geeft hierin aan hoe zij invulling geeft aan haar zorgplichten vanuit Wet milieubeheer (Wm) en de Waterwet (Wtw):

- inzameling en transport van stedelijk afvalwater (afvalwaterzorgplicht);
- inzameling en verwerking van (overtollig) afvloeiend hemelwater (hemelwaterzorgplicht);
- inzameling en verwerking van overtollig grondwater (grondwaterzorgplicht).

Op 12 december 2017 is het GRP vastgesteld voor de periode 2018 - 2020. Dit betreft het verlengen van het GRP 2013-2017 met een actualisatie van het hemelwaterbeleid en het kostendekkingsplan.

Waterplan

In samenwerking met Waterschap Aa en Maas, provincie Noord-Brabant, Brabant Water en andere belanghebbende partijen is het Waterplan opgesteld. Het waterplan heeft de

status van (kaderstellend) beleidsplan. Een actualisatie van het waterplan is opgenomen in het GRP 2013-2017 dat onderdeel uitmaakt van het GRP 2018-2020.

Kaderrichtlijn Water (KRW)

De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) en Waterbeheer 21e eeuw (WB21) verplicht de overheid de watersystemen op orde te brengen in 2027. Per stroomgebied zijn waterprogramma's opgesteld met daarin de maatregelen om het systeem op orde te brengen. Voor de 2e planperiode (2016-2021) zijn plannen opgesteld door het waterschap (Waterbeheerplan 2016-2021), provincie (Provinciaal Milieu- en Waterplan 2016-2021) en het Rijk (Nationaal Waterplan 2016-2021). Op basis hiervan is het overkoepelende Stroomgebiedsbeheersplan (SGBP) Maas 2016-2021 opgesteld dat door het Rijk bij Brussel is ingediend. Voor de gemeente Asten zijn er in deze 2e planperiode geen nieuwe maatregelen opgenomen in het SGBP.

Samenwerking doelmatig waterbeheer Brabantse Peel

Door het Rijk, de koepels (IPO, UvW en VNG) en de Vewin is in 2011 het Bestuursakkoord Water getekend. Het bestuursakkoord is gericht op verhoging van de doelmatigheid en transparantie in de (afval)waterketen om de lastenstijging voor de burger te beperken en belangen als volksgezondheid, leverings- c.q. afnamezekerheid en milieukwaliteit te borgen. Regionale samenwerking is de sleutel om de problemen en zorgpunten voor de (nabije) toekomst het hoofd te bieden. Hierbij staan de 3 K's centraal (kosten, kwaliteit en kwetsbaarheid). Het verminderen van de kwetsbaarheid, het behoud of vergroten van de kwaliteit en het verminderen van de kosten (het afbuigen van de verwachte meerkosten).

Om invulling te geven aan dit bestuursakkoord water hebben de gemeenten Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Helmond, Laarbeek en Someren en het waterschap Aa en Maas op 18 april 2013 een samenwerkingsovereenkomst ondertekend. De overeenkomst heeft tot doel om doelmatige samenwerking in waterbeheer tussen partners te bevorderen met als oogmerk het verhogen van de kwaliteit van de dienstverlening aan burgers en bedrijven tegen de maatschappelijk laagste kosten, bijvoorbeeld het voorkomen van rioolverstoppingen tegen zo laag mogelijke kosten om de hoogte van de rioolheffing te beperken.

Groen

Bos- en natuurbeheer

De gemeente heeft ongeveer 500 hectare bos en 50 hectare andere natuurterreinen in bezit. Het beheer van de bossen is gericht op het integreren en optimaliseren van de drie belangrijkste functies: natuur, recreatie en houtproductie.

Hierbij wordt een beheercyclus gehanteerd van 6 jaar. De kosten en opbrengsten kunnen binnen de beheercyclus flink schommelen. In 2017 waren de inkomsten uit de houtverkoop veel lager dan gemiddeld.

Bomen

Het bomenbeleid wordt in de gemeente Asten in modules uitgewerkt. De modules: basis, beschermwaardige bomen, bomenstructuurplan en bomenbeheerplan zijn inmiddels uitgewerkt. In 2017 zijn er geen modules uitgewerkt.

Landschapsontwikkelingsplan (LOP) & groenstructuurplan

Het LOP geeft aan welke ontwikkelingen landschappelijk wenselijk zijn. Ruimtelijke initiatieven worden aan dit plan getoetst. Aan het LOP is ook een meerjarige subsidieregeling gekoppeld (STIKA). De meerjaren-uitvoeringsperiode voor het LOP liep in 2017 af. Vanwege de evaluatie van de provinciale regeling die aan het LOP is gekoppeld is er geen nieuwe meerjaren-overeenkomst gesloten maar is de lopende periode met een jaar verlengd.

Gebouwen

De onderhoudsplanningen van de gemeentelijke gebouwen worden jaarlijks geactualiseerd. Op basis van deze onderhoudsplanningen wordt de benodigde jaarlijkse storting in de onderhoudsvoorziening bepaald.

In 2015 zijn alle gemeentelijke gebouwen (opnieuw) geschouwd. vervolgens zijn enkele onderhoudsvarianten (minimaal(wettelijke verplichtingen)-maximaal (inclusief energiemaatregelen e.d.)) doorgerekend.

Er is gekozen voor de minimale variant, waarbij strikt wordt voldaan aan het wettelijke minimum. Renovatie (onderhoud) en investeringen ten behoeve van duurzaamheid zijn niet meegenomen.

De jaarlijkse dotatie in het onderhoudsfonds is hierop aangepast, voorgesteld is om vanaf 2018 de dotatie te indexeren.

Wat heeft het gekost?

	begroot saldo 1-1-2017	werkelijk saldo 1-1-2017	storting 2017	uitgaven 2017	saldo 31-12-2017
onderhoud wegen	916.504	1.194.051	818.004	692.848	1.319.207
onderhoud riolering	3.769.590	3.967.601	79.708	0	4.047.309
onderhoud gebouwen	1.139.032	1.176.261	254.381	253.560	1.177.082
onderhoud velden	341.049	403.828	71.800	104.823	370.805
onderhoud scholen	0	46.839	5.000	51.372	467
Totaal	6.166.175	6.788.581	1.228.893	1.102.603	6.914.870

6. Financiering

De paragraaf financiering heeft betrekking op de treasuryfunctie van de gemeente. De treasuryfunctie zorgt ervoor dat er voldoende middelen zijn voor de uitvoering van het beleid uit de programma's. Daarnaast wordt geld dat niet direct nodig is, uitgezet.

Wat wilden we bereiken?

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities.
- Het beschermen van het gemeentelijke vermogen tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's, valutarisico's en liquiditeitsrisico's.
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.
- Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet Fido, aanvullende regelgeving en respectievelijk de limieten en richtlijnen van het treasurystatuut.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Algemeen

De Wet financiering decentrale overheden (fido) bevat instrumenten die de risico's beperken die gemeenten lopen bij lenen en beleggen.

In de Wet Fido zijn ook regels opgenomen in verband met de Wet Verplicht schatkistbankieren. Dit betekent dat decentrale overheden (o.a. gemeenten) verplicht zijn om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden.

Het aangepaste Treasurystatuut 2014 is op 11 maart 2014 vastgesteld door de gemeenteraad.

Schatkistbankieren

Voor decentrale overheden betekent schatkistbankieren dat zijn al hun overtollige middelen aanhouden in de schatkist bij het ministerie van Financiën. Dit houdt in dat geld en vermogen niet langer bij banken en instellingen buiten de schatkist mogen worden gehouden. Overtollige middelen mogen alleen in rekening-courant en via deposito's bij de schatkist worden aangehouden of onderling worden uitgeleend aan andere decentrale overheden.

Drempelbedrag

Het drempelbedrag is een minimumbedrag (afhankelijk van de omvang van de decentrale overheid) dat gemiddeld buiten de schatkist mag worden gehouden. Het drempelbedrag is gelijk aan 0,75% van het begrotingstotaal, waarbij het drempelbedrag minimaal € 250.000,= bedraagt. Het drempelbedrag van de gemeente Asten is € 250.000,=.

Onderstaande bedragen zijn in 2017, gemiddeld per kwartaal, buiten de schatkist gehouden.

1e kwartaal 2017	€ 176.223
2e kwartaal 2017	€ 213.665
3e kwartaal 2017	€ 163.484
4e kwartaal 2017	€ 154.071

Risicobeheer

De belangrijkste algemene financiële risico's bij de uitvoering van het treasurybeleid zijn koersrisico's, renterisico's en kredietrisico's. Hieronder wordt weergegeven in welke mate

deze risico's zich bij onze gemeente voordoen en op welke wijze de gemeente deze risico's beheerst.

1. Koersrisicobeheer

De koersrisico's van de gemeente zijn zeer beperkt omdat uitsluitend middelen worden uitgezet bij de schatkist op andere overheden. Dit gebeurt in vastrentende waarden. Vastrentende waarden garanderen dat op de einddatum de nominale waarde wordt uitgekeerd. Op de einddatum is dus geen sprake van koersrisico's.

2. Renterisicobeheer

Door schommelingen in de rentevoet loopt een gemeente renterisico. Het renterisico kan worden gemeten door middel van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet begrenst de omvang van de korte financiering (korter dan een jaar). De kasgeldlimiet is vastgesteld op 8,5% van het begrotingstotaal van de gemeente bij aanvang van het jaar.

Voor 2017 bedraagt de kasgeldlimiet voor de gemeente Asten € 2,9 miljoen. Momenteel zijn er geen leningen aangegaan met een looptijd van maximaal een jaar. Dat betekent dat het renterisico onder de kasgeldlimiet uitkomt.

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft tot doel om het renterisico bij het opnemen van leningen te beheersen.

Het effect van de renterisiconorm op de financieringswijze is dat de herfinanciering van vaste leningen niet ineens plaatsvindt, maar over een periode van minimaal vijf jaar wordt gespreid. Dit betekent dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen voor gemeenten niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

Voor 2017 bedraagt de renterisiconorm voor de gemeente Asten € 6,9 miljoen. In 2017 zijn geen leningen aan renteherziening onderhevig. Dat betekent dat het renterisico onder de renterisiconorm uitkomt.

3. Kredietrisicobeheer

De gemeente gaat leningen aan, zet middelen uit en verleent garanties uitsluitend ten behoeve van de publieke taak. Uitzettingen geschieden uitsluitend aan tegenpartijen die aan de in het treasury statuut genoemde eisen voor kredietwaardigheid voldoen. Daardoor worden kredietrisico's beperkt.

Opgenomen geldleningen

Per 1 januari 2017 zijn er geen opgenomen geldleningen meer.

Verstreckte geldleningen

Er zijn geen leningen verstrekt.

Garantstellingen

Per 31 december 2017 staat de gemeente garant voor € 33,8 miljoen aan leningen van Bergopwaarts. Voor Wocom staat de gemeente garant voor een bedrag van € 13,1 miljoen. 50% hiervan wordt door de gemeente geborgd.

Vernieuwing BBV

In het BBV is opgenomen dat de paragraaf financiering van de begroting en jaarstukken naast de beleidsvoornemens en het gerealiseerde beleid ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille ook inzicht moet geven in:

- de rentelasten uit externe financiering
- het renteresultaat
- de wijze van rentetoerekening

Renteschema	Begroting 2017	Begroting 2017 na wijziging	Werkelijk 2017
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering	0	0	0
b. De externe rentebaten over de korte en lange financiering (hypotheekrente personeel en verstrekte leningen)	-89.874	-52.699	-35.342
Totaal door te rekenen externe rente	-89.874	-52.699	-35.342
c.			
* De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	0	0	0
* De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	0	0
Saldo door te rekenen externe rente	-89.874	-52.699	-35.342
d1. Rente over eigen vermogen	0	0	0
d2. Rente over voorzieningen	0	0	0
De aan taakvelden toe te rekenen rente	-89.874	-52.699	-35.342
e. De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	89.874	52.699	35.342
f. Renteresultaat op het taakveld treasury	0	0	0

Het verschil tussen begroting 2017 en werkelijk 2017 wordt veroorzaakt door een daling van de opbrengst rente door afgeloste hypothecaire leningen en minder renteopbrengst door een vervroegde aflossing lening voor het gemeenschapshuis Heusden door Unitas.

Het renteresultaat 2017 op het taakveld treasury is € 0,=.
Alle rente is rechtstreeks toegerekend aan de taakvelden.
Er resteert dus geen rente op het taakveld treasury.

Wat heeft het gekost?

Uitgezette gelden

Het saldo op de rekening courant van de schatkist bedraagt op 31 december 2017 € 5.255.070,=

7. Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn die partijen waarmee de gemeente een bestuurlijke relatie heeft én waarin zij een financieel belang heeft.

De gemeente Asten participeert in de onderstaande gemeenschappelijke regelingen, stichtingen, verenigingen en vennootschappen:

- Metropoolregio Eindhoven (MRE).
- Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB).
- Bank Nederlandse Gemeenten (BNG).
- Brabant Water.
- Blink.
- Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost.
- Senzer
- GGD Brabant-Zuidoost.
- Bureau Inkoop en Aanbestedingen Zuidoost-Brabant (BIZOB).
- Overlegorgaan Nationaal Park De Groote Peel
- Gemeenschappelijke Regeling (GR) Peelgemeenten
- Stichting Veiligheidshuis Brabant Zuidoost.

Wat wilden we bereiken?

In het algemeen geldt dat voor een gemeenschappelijke regeling wordt gekozen indien de gemeente dit beleid niet alleen of niet doeltreffend kan uitvoeren. De gemeenschappelijke regelingen voeren beleid en beheer op verschillende terreinen uit voor de gemeente Asten.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Metropoolregio Eindhoven (MRE)

Vestigingsplaats	Eindhoven
Programma	Alle programma's met uitzondering van Financiën.
Doel en openbaar belang	Het uitvoeren van de werkzaamheden voor het Regionaal Platform, de Regionale Agenda, het ontwikkelen van strategie op de thema's Economie, Ruimte, Mobiliteit en de aanvullende programma's voor werklocaties, arbeidsmarkt en wonen, de gesprekstafel Duurzaamheid en de inzet van de regionale investerings- en stimuleringsfondsen.
Partners	Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre.
Beleidsvoornemens Gemeente Asten	De gemeente Asten participeert in de Metropoolregio Eindhoven en voor de regio's is een regionale agenda 2015-2018 opgesteld. En maakt gebruik van het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven voor archivering.
Eigen vermogen van het begrotingsjaar	€ 5.105.885 (begin) € 4.037.912 (eind)
Vreemd vermogen van het begrotingsjaar	€ 22.401.087 (begin) € 20.344.823 (eind)
Verwacht financieel resultaat 2017	€ 388.648
Financieel belang	€ 109.318,= voor het MRE

Risico's	Aangesloten gemeenten zijn aansprakelijk voor tekorten. De belangrijkste risico's worden gelopen bij de afbouw van het voormalig SRE personeel en de daaruit vloeiende WW-verplichtingen.
Ontwikkelingen	<p>Metropoolregio Eindhoven Het jaar 2017 stond in het teken van de evaluatie van de Metropoolregio Eindhoven. Het organisatiebureau Beerenschot heeft hier naar een onderzoek uitgevoerd welke in juni 2017 aan het bestuur is gepresenteerd. Naar aanleiding van de uitkomsten van het onderzoek wordt momenteel gewerkt aan een "update" van de regionale samenwerking welke zijn beslag moet krijgen in een nieuwe Regionale Agenda. Gekoerst wordt op bestuurlijke besluitvorming in juli 2018.</p> <p>Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE) Met behulp van een extern bureau en interim manager wordt op dit moment, in samenspraak met de gemeenten, bezien hoe de organisatie uitgerust kan worden voor taken zoals deze nu en in de toekomst op het RHCE afkomen. De uitkomsten van dit proces worden vertaald in een nieuw op te stellen bedrijfsplan.</p>
Portefeuillehouder	Algemeen bestuur: H. Vos
Ambtelijk	T. Koolen

Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)

Vestigingsplaats	Eindhoven
Programma	4. Wonen, Infrastructuur en Ontwikkeling
Doel en openbaar belang	<p>De ODZOB is opgericht op 1 juni 2013 om een verdere verbetering tot stand te brengen in:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De dienstverlening bij de uitvoering van de vergunningverlening, toezicht- en handhavingstaken. • De kwaliteit en veiligheid van de werk- en leefomgeving.
Partners	Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven, Waalre en de provincie Noord-Brabant.
Beleidsvoornemens Gemeente Astén	De gemeente Astén participeert in de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant. Het Algemeen Bestuur heeft een concernplan 2014-2018 vastgesteld.
Eigen vermogen van het begrotingsjaar	€ 1.576.541 (31-12-2016) € 1.576.541 (31-12-2017)
Vreemd vermogen van het begrotingsjaar	€ 8.443.488 (31-12-2016) € 5.054.918 (31-12-2017)
Verwacht financieel resultaat 2017	€ 0 (incl. tariefcorrectie)
Financieel belang	€ 227.025

Risico's	De aangesloten gemeenten zijn samen met de provincie aansprakelijk voor tekorten.
Ontwikkelingen	--
Portefeuillehouder	Algemeen bestuur: Th. Martens
Ambtelijk	T. Koolen

BNG

Vestigingsplaats	Den Haag
Programma	5. Financiën
Doel en openbaar belang	<p>BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.</p> <p>Toelichting: het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen.</p>
Partners	<p>Asten heeft 13.000 aandelen.</p> <p>De aandeelhouders hebben zeggenschap in BNG Bank via het stemrecht op de aandelen die zij bezitten (een stem per aandeel van EUR 2,50).</p>
Beleidsvoornemens Gemeente Asten	BNG Bank is de huisbank van de gemeente Asten.
Eigen vermogen van het begrotingsjaar	<p>€ 4.953 miljoen (31-12-2017)</p> <p>€ 4.486 miljoen (31-12-2016)</p>
Vreemd vermogen van het begrotingsjaar	<p>€ 135.041 miljoen (31-12-2017)</p> <p>€ 149.483 miljoen (31-12-2016)</p>
Verwacht financieel resultaat 2017	Over 2017 realiseerde BNG Bank een nettowinst na belastingen van € 393 miljoen (2016: € 369 miljoen)
Financieel belang	€ 32.500,= (13.000 aandelen * € 2,50).
Risico's	--
Ontwikkelingen	--
Portefeuillehouder	H. van Moorsel
Ambtelijk	T. Sprangers

Brabant Water

Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
Programma	3. Veilig en Schoon
Doel en openbaar belang	Brabant Water levert drink- en industriewater aan 2,5 miljoen inwoners en aan bedrijven in Noord-Brabant. Zij winnen, zuiveren en distribueren water van uitstekende kwaliteit, tegen de laagst mogelijke kosten en met een hoge leveringsbetrouwbaarheid.
Partners	Brabant Water is een structuur-NV. De aandelen van de vennootschap zijn voor 31,6% in handen van de Provincie Noord-Brabant. De overige aandelen zijn in het bezit van gemeenten in het voorzieningsgebied.
Beleidsvoornemens Gemeente Asten	De gemeente Asten is aandeelhouder.
Eigen vermogen van het begrotingsjaar	€ 560.451.000 (31-12-2016) € 524.465.000 (31-12-2015)
Vreemd vermogen van het begrotingsjaar	€ 399.576.000 (31-12-2016) € 397.332.000 (31-12-2015)
Verwacht financieel resultaat 2017	2016: € 35.987.000 2015: € 40.652.000
Financieel belang	Aandeelhouder.
Risico's	--
Ontwikkelingen	--
Portefeuillehouder	H. Vos
Ambtelijk	T. Koolen

Blink

Vestigingsplaats	Helmond
Programma	3. Veilig en Schoon
Doel en openbaar belang	Blink draagt zorg voor de inzameling en het transport van huishoudelijke afvalstoffen. Daarnaast draagt Blink zorg voor de exploitatie van de milieustraat. Sinds 2017 zijn daar de taken straatreiniging en bestrijding van onkruid op verhardingen aan toegevoegd.
Partners	Deelnemende partijen: de gemeenten Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Helmond, Laarbeek, Nuenen, Someren, Heeze-Leende.
Beleidsvoornemens Gemeente Asten	Streven naar zo min mogelijk restafval en zoveel mogelijk afvalstromen gescheiden inzamelen t.b.v. hergebruik.
Eigen vermogen van het begrotingsjaar	€ 0 (31-12-2016) € 0 (31-12-2015)
Vreemd vermogen van het begrotingsjaar	€ 2.706.059 (31-12-2016) € 1.484.369 (31-12-2015)
Verwacht financieel resultaat	€ 0 ,=

2017	
Financieel belang	€ 239.484
Risico's	--
Ontwikkelingen	--
Portefeuillehouder	Th. Martens
Ambtelijk	T. Koolen

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost

Vestigingsplaats	Eindhoven
Programma	3. Veilig en Schoon
Doel en openbaar belang	<p>1. Het ontwikkelen van een goed toegeruste organisatie van de hulpverlening.</p> <p>2. Het bevorderen van een goede integrale samenwerking tussen de bij de hulpverlening en de bestrijding van ongevallen en rampen betrokken organisaties.</p> <p>3. Het bevorderen van de bestuurlijke afstemming c.q. integratie van de bij de hulpverlening en de bestrijding van ongevallen en rampen betrokken organisaties in de regio Zuidoost-Brabant.</p> <p>4. Het onder alle omstandigheden bewerkstelligen van een doelmatig georganiseerde en gecoördineerde uitvoering van werkzaamheden ter zake van het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt, het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand, het beperken en bestrijden van rampen en het bevorderen van een goede hulpverlening bij ongevallen en rampen.</p> <p>5. Het realiseren en in stand houden van, en de verantwoording dragen voor een integraal ambulancezorgsysteem in de regio Zuidoost Brabant.</p>
Partners	21 gemeenten regio Eindhoven.
Beleidsvoornemens Gemeente Asten	Op grond van de Wet Veiligheidsregio zijn gemeenten met ingang van 1 januari 2014 verplicht deel te nemen in de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost waarin zijn opgenomen de alle brandweerkorpsen van de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant. Naast de brandweezorg is de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost verantwoordelijk voor de Gemeenschappelijke meldkamer, de Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (GHOR) alsmede als vergunninghouder verantwoordelijk voor het Regionaal Ambulancevervoer (RAV) in Zuidoost-Brabant waarbij de uitvoering is neergelegd bij de Ambulancedienst van de GGD Brabant-Zuidoost.
Eigen vermogen van het begrotingsjaar	€ 9.172.324 (01-01-2017) € 7.561.112 (31-12-2017)
Vreemd vermogen van het begrotingsjaar	€ 21.997.539 (01-01-2017) € 44.806.322 (31-12-2017)
Verwacht financieel resultaat	€ 951.982 (2016: € 2.412.471)

2017	
Financieel belang	€ 791.942
Ontwikkelingen en risico's	De begroting is aangepast op basis van de toekomstvisie Basisbrandweezorg. De gemeente Asten heeft ten aanzien van deze toekomstvisie een zienswijze ingediend. Hierin wordt gewezen op de noodzaak van een adequate basisbrandweezorg waarbij maatwerk per korps nodig is en wordt aandacht gevraagd voor de belasting van de vrijwilligers. Daarnaast is aangegeven dat het beschikbare budget voor Brandveilig Leven ook ingezet moet worden voor uitvoerende zaken op dit terrein.
Portefeuillehouder	Algemeen bestuur: H. Vos
Ambtelijk	T. Koolen

Senzer

Vestigingsplaats	Helmond
Programma	2. Sociaal Domein
Doel en openbaar belang	Het werkbedrijf Senzer is per 1 januari 2016 formeel gevormd uit de GR Atlant Groep, de afdeling Werk & Inkomen van de gemeente Helmond en het Werkgeversplein. Senzer voorziet mensen conform de Participatiewet van een uitkering in de noodzakelijke kosten van het bestaan voor levensonderhoud. Senzer verstrekt die uitkering niet langer dan noodzakelijk en begeleidt deze mensen naar maximale participatie en het liefst naar werk. Senzer heeft hiertoe diverse instrumenten beschikbaar die zij kan inzetten bij mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Het uiteindelijke doel is om mensen structureel te laten uitstromen naar (gesubsidieerde) arbeid. Is dit niet haalbaar, dan wordt er naar gestreefd dat mensen in het kader van de tegenprestatie een maatschappelijk nuttige tijdsbesteding hebben. Senzer opereert regionaal zowel op de publieke als private markten.
Partners	Senzer wordt gevormd door de gemeenten Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Helmond, Laarbeek, Someren en Geldrop-Mierlo.
Beleidsvoornemens Gemeente Asten	Versterken van de regionale arbeidsmarkt. Hierbij staat de werkgeversbenadering voorop. Het vertrekpunt is dat iedereen mee doet naar vermogen. In de uitvoering wordt een integrale aanpak (sociaal domein breed) nagestreefd.
Eigen vermogen van het begrotingsjaar	€ 15.910.000 (01-01-2017) € 19.809.000 (31-12-2017)
Vreemd vermogen van het begrotingsjaar	€ 13.462.000 (01-01-2017) € 23.665.000 (31-12-2017)
Financieel resultaat 2017	€ 2.023.000
Financieel belang	- Bijdrage Wsw-oud budget: € 2.022.386 - Bijdrage BUIG budget: € 2.758.676 - Bijdrage Participatiebudget: € 90.840 - Bijdrage Algemene middelen: € 663.653

Risico's	Sterke afhankelijkheid van rijksbeleid met betrekking tot de financiering. Omzet is afhankelijk van economische ontwikkelingen. Aangesloten gemeenten zijn aansprakelijk voor tekorten.
Ontwikkelingen	Werkgeversbenadering verder ontwikkelen, lokale netwerk ondersteunen en daarin volledig participeren. Kansen creëren voor iedere doelgroep, waarbij oplossingsgericht wordt gewerkt en de focus op doelmatigheid ligt. Hiertoe worden diverse activiteiten uitgezet, waarbij de nadruk ligt op het regulier uitplaatsen van werkzoekenden. Een goede afstemming tussen vraag en aanbod is hierbij essentieel.
Portefeuillehouder	Algemeen bestuur: J. Spoor
Ambtelijk	T. Koolen

GGD Brabant-Zuidoost

Vestigingsplaats	Helmond
Programma	2. Sociaal Domein
Doel en openbaar belang	Gemeenten hebben binnen de Wet Publieke Gezondheid de plicht om een plan ter bevordering van de lokale gezondheidssituatie vast te leggen in een nota Lokaal gezondheidsbeleid. De gemeente is in dit proces de regisseur. De GGD ondersteunt de gemeenten bij het voorbereiden, opstellen en implementeren van dit beleid. Per gemeente is er een lokaal team.
Partners	Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre.
Beleidsvoornemens Gemeente Astén	Uitvoering geven aan de Wet Publieke Gezondheid.
Eigen vermogen van het begrotingsjaar	€ 3.037.000 (01-01-2017) € 2.754.000 (31-12-2017)
Vreemd vermogen van het begrotingsjaar	€ 13.903.000 (01-01-2017) € 11.985.000 (31-12-2017)
Verwacht financieel resultaat 2017	€ 70.000 (2016: € 293.000)
Financieel belang	€ 262.730
Risico's	Het weerstandsvermogen is onvoldoende maar er is besloten om de algemene reserve niet aan te vullen, met als argumentatie dat de deelnemende gemeenten garant staan indien risico's zich voordoen.
Ontwikkelingen	De veranderingen in de verzorgingsstaat en economische ontwikkelingen leiden tot een nieuwe visie op de samenleving. Decentralisaties in het sociaal domein hebben gevolgen voor de publieke gezondheid in het algemeen en de jeugdgezondheidszorg in het bijzonder.

Portefeuillehouder	Algemeen bestuur: J. Spoor
Ambtelijk	T. Koolen

Gemeenschappelijke Regeling Peelgemeenten

Vestigingsplaats	Deurne
Programma	2. Sociaal Domein
Doel en openbaar belang	<ol style="list-style-type: none"> 1. De colleges treffen deze regeling ter behartiging van de sturing en beheersing van ondersteunende processen en van uitvoeringstaken van de deelnemende gemeenten. 2. De colleges richten een gezamenlijke uitvoeringsorganisatie op in de vorm van een openbaar lichaam voor de uitvoering van gemeentelijke taken op het terrein van Wmo, Jeugd en BMS, dragen tezamen zorg voor de besturing ervan en houden daarbij rekening met de bevoegdhedenverdeling over de gemeentelijke organen en de zelfstandigheid van ieder van de deelnemende gemeenten. 3. Het openbaar lichaam bundelt, mede door het Rijk beschikbaar gestelde, middelen en menskracht bij het uitvoeren van taken op uitvoeringsniveau, op het vlak van beleidsvoorbereiding en op het vlak van bestuurlijke samenwerking in het kader van de uitvoering van gemeentelijke taken ten behoeve van elk van de deelnemende gemeenten. 4. Het openbaar lichaam kan, al dan niet tijdelijk, op verzoek van een of meer deelnemende gemeenten, opdrachten aannemen van niet aan de regeling deelnemende gemeenten, mits daarbij minimaal dezelfde voorwaarden en condities gehanteerd worden als die gelden voor de deelnemende gemeenten en er gehandeld wordt in overeenstemming met de aanbestedingswetgeving.
Partners	Asten, Someren, Gemert-Bakel, Laarbeek en Deurne.
Beleidsvoornemens Gemeente Astén	Het zelf in mandaat uitvoeren van de taken op het gebied van Wmo, Jeugdwet en Bijzondere Bijstand, Minimaregelingen en Schulddienstverlening.
Eigen vermogen van het begrotingsjaar	€ 537.540 (31-12-2017)
Vreemd vermogen van het begrotingsjaar	€ 12.099.624 (31-12-2017)
Verwacht financieel resultaat 2017	nihil
Financieel belang	Bijdrage Astén structureel € 807.200
Risico's	Aangesloten gemeenten zijn aansprakelijk voor tekorten.
Ontwikkelingen	Op 1 januari 2017 is de gemeenschappelijke regeling Peelgemeenten van kracht geworden. Dit openbaar lichaam met rechtspersoonlijkheid is een uitvoerings-organisatie van de vijf Peelgemeenten. De focus van Peelgemeenten ligt bij WMO, Jeugd, Bijzondere Bijstand, Minimaregelingen en Schulddienstverlening.

Portefeuillehouder	Algemeen bestuur: H. van Moorsel
Ambtelijk	T. Koolen

Bureau Inkoop en Aanbestedingen Zuidoost-Brabant (BIZOB)

Vestigingsplaats	Oirschot
Programma	1. Bestuur en Dienstverlening
Doel en openbaar belang	Voor een effectieve en efficiënte bedrijfsvoering is een professioneel georganiseerde inkoopfunctie van belang. Door samenwerking op inkoopgebied wordt voordeel op financieel, kwalitatief en procesmatig gebied behaald. De gemeente neemt deel aan een samenwerkingsverband op inkoopgebied van 18 gemeenten in Zuidoost-Brabant.
Partners	De gemeente neemt deel aan een samenwerkingsverband op inkoopgebied van 18 gemeenten in Zuidoost-Brabant.
Beleidsvoornemens Gemeente Asten	Om invulling te geven aan een professioneel inkoopbeleid.
Eigen vermogen van het begrotingsjaar	€ 645.523 (31-12-2016) € 666.145 (31-12-2017)
Vreemd vermogen van het begrotingsjaar	€ 513.495 (31-12-2016) € 575.175 (31-12-2017)
Verwacht financieel resultaat 2017	€ 297.059 (2016: € 177.764)
Financieel belang	€ 115.500
Risico's	De termijn van een individuele, bilaterale samenwerkingsovereenkomst is 4 jaar, waarna de mogelijkheid van uittreding of continuering (al dan niet onder gewijzigde voorwaarden) bestaat.
Ontwikkelingen	--
Portefeuillehouder	H. Vos
Ambtelijk	W. Verberkt

Overlegorgaan Nationaal Park De Groote Peel

Vestigingsplaats	Maastricht, secretariaat
Programma	4. Wonen, Infrastructuur en Ontwikkeling
Doel en openbaar belang	Voor het doelmatig functioneren van De Groote Peel als nationaal park is een Overlegorgaan ingesteld in mei 1985.
Partners	<ul style="list-style-type: none"> • Provincie Noord-Brabant • Provincie Limburg • Gemeente Asten • Gemeente Peel en Maas • Gemeente Nederweert • Waterschap Aa en Maas • Waterschap Peel en Maasvallei

	<ul style="list-style-type: none"> • Staatsbosbeheer • Vertegenwoordiger namens de particuliere eigenaren • Ministerie van EZ
Beleidsvoornemens Gemeente Asten	Deelnemen in verband met het doelmatig functioneren van De Grootte Peel.
Eigen vermogen van het begrotingsjaar	Niet van toepassing.
Vreemd vermogen van het begrotingsjaar	Niet van toepassing.
Verwacht financieel resultaat 2017	Niet van toepassing.
Financieel belang	N.v.t. Incidentele bijdragen worden bekostigd uit het budget plattelandsontwikkeling.
Risico's	--
Ontwikkelingen	--
Portefeuillehouder	Th. Martens
Ambtelijk	T. Koolen

Stichting Veiligheidshuis Brabant Zuidoost

Vestigingsplaats	Gemeente Eindhoven
Programma	2
Doel en openbaar belang	Het Veiligheidshuis Brabant Zuidoost is een netwerksamenwerking tussen partners uit de straf-, en zorgketen en gemeenten. Zij komen onder eenduidige regie van het openbaar bestuur tot een ketenoverstijgende aanpak van complexe problematiek. Met als doel bij te dragen aan de veiligheid(sbeleving) als onderdeel van het integrale veiligheidsbeleid; het voorkomen en verminderen van recidive, (ernstige) overlast, criminaliteit en maatschappelijke uitval bij complexe problemen, door een combinatie van repressie, bestuurlijke interventie en zorg.
Partners	Partners van de Stichting Veiligheidshuis Brabant Zuidoost.
Beleidsvoornemens Gemeente Asten	Het financiële beheer, de huisvesting en het faciliteren van personeel en organisatie van het Veiligheidshuis Brabant Zuidoost worden belegd bij een op te richten beheersstichting, de Stichting Beheer en Exploitatie Veiligheidshuis Brabant Zuidoost. Aan de beheersstichting nemen de 21 gemeenten deel. Van iedere gemeente wordt één persoon uit het college van burgemeester en wethouders afgevaardigd om plaats te nemen in het algemeen bestuur. Voor de gemeente Asten is dit de burgemeester.
Eigen vermogen van het begrotingsjaar	Onbekend
Vreemd vermogen van het begrotingsjaar	Onbekend
Verwacht financieel resultaat 2017	Onbekend
Financieel belang	€ 4.028

Risico's	--
Ontwikkelingen	De Stichting is opgericht per 8 juni 2016.
Portefeuillehouder	H. Vos
Ambtelijk	T. Koolen

	Jaar- rekening 2016	Begroting 2017	Begroting na wijziging 2017	Jaar- rekening 2017
Lasten				
- Blink	177.762	191.003	191.003	239.484
- Regionaal Historisch Centrum (MRE)	60.206	60.981	60.981	60.981
- BIZOB	58.072	115.500	115.500	115.500
- BNG	1.219	0	0	0
- Senzer	2.351.725	2.154.077	2.022.386	2.022.386
- ODZOB	200.073	195.338	195.338	227.025
- GGD	264.287	262.720	262.720	262.730
- Veiligheidsregio Brabant - Zuidoost	763.252	841.803	841.803	791.942
- GR Peelgemeenten	848.985	751.000	751.000	807.200
- Diensten MRE	96.224	104.764	115.209	109.318
Totaal Lasten	4.821.806	4.677.186	4.555.940	4.636.566
Baten				
- Diensten MRE	0	0	0	-10.409
- BIZOB	-17.854	-46.200	-46.200	-40.909
- HNG	-55.904	-55.904	-55.904	-55.904
- BNG	-13.260	-15.000	-15.000	-21.320
Totaal Baten	-87.018	-117.104	-117.104	-128.542
Totaal	4.786.856	4.560.082	4.438.836	4.508.024

8. Sociaal domein

Wat wilden we bereiken?

Een ontwikkeling van het beleid op het sociaal domein waarbij zorg- en ondersteuningsvragen integraal en naar tevredenheid van de inwoners afgehandeld worden en de verbinding met veiligheid, leefbaarheid en handhaving integraal wordt gelegd. Tevens er voor zorgen dat het beleid financieel beheersbaar is.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

We hebben het lokaal beleid vastgelegd in een Beleidsplan Wmo 2015 - 2017 en een Nota integraal jeugdbeleid 2014 - 2017. Tevens hebben we de uitvoering van het beleid vastgelegd in het Uitvoeringsplan lokaal sociaal domein 2017. Bovenlokaal hebben we beleid vastgelegd en uitvoering van dat beleid geregeld in de GR Peelgemeenten en de GR Senzer.

Wat heeft het gekost?

In de tabellen bij programma 2 wordt per doelstelling inzicht gegeven in de begrote en werkelijke cijfers.

In onderstaande tabel wordt een totaaloverzicht gegeven van de financiën van het sociaal domein.

	Begroot	Werkelijk 2017	Vershil Begroot-Werkelijk
Participatie			
- Uitkeringslasten BUIG	2.628.579	2.758.676	-130.097
- Rijksbijdrage BUIG	-2.628.579	-2.758.676	130.097
- Overdracht debiteuren	0	-46.757	46.757
- Uitgaven re-integratie	155.492	90.840	64.652
- Rijksbijdrage re-integratie	-158.442	-158.442	0
- Restant taakstelling Werkbedrijf	-67.271	0	-67.271
- Uitgaven Wet Sociale Werkvoorziening	2.022.386	2.022.386	0
- Rijksbijdrage Wsw	-2.022.386	-2.022.386	0
- Lokale taken Participatie	13.860	-13.868	27.728
WMO			
- Huishoudelijke ondersteuning	950.579	791.964	158.615
- Wmo voorzieningen	385.794	485.834	-100.040
- eigen bijdrage Wmo	-230.000	-171.818	-58.182
- leges gehandicapten parkeerkaarten	0	-2.385	2.385
- Rijksbijdrage Wmo	-1.168.620	-1.168.620	0
- nieuwe taken			
begeleiding ZIN	827.406	1.118.994	-291.588
begeleiding PGB	343.200	165.662	177.538
beschermde wonen	0	0	0
lokale taken	218.589	164.867	53.722
- Rijksbijdrage Wmo nieuw	-1.867.522	-1.867.522	0

Jeugd			
- Uitgaven Peelgemeenten	2.114.832	3.150.230	-1.035.398
- Uitgaven lokaal	158.700	43.172	115.528
- Rijksbijdrage Jeugd	-2.367.176	-2.367.176	0
- Centrum Jeugd en Gezin	79.428	60.974	18.454
BMS			
Peelgemeenten	408.057	420.570	-12.513
Lokaal	100.781	14.151	86.630
Lokaal gebiedsteam (excl. Wmo consulenten)	548.169	705.251	-157.082
Uitvoeringskosten			
Uitvoeringskosten Peelgemeenten SD	751.000	807.200	-56.200
Uitvoeringskosten Werkbedrijf Senzer	663.654	663.654	0
Totaal	1.860.510	2.886.775	-1.026.265

Reserve sociaal domein

De begrote hoogte van de reserve sociaal domein op 1-1-2017 is € 755.463,=.
Door het nadeel op het sociaal domein in 2016 bedraagt het werkelijke saldo in de reserve sociaal domein op 1-1-2017 maar € 128.512,=.

Gedurende 2017 hebben de volgende mutaties plaats gevonden:

Saldo 1-1-2017	€ 128.512,=
Winstbestemming 2016	€ 135.201,=
Onderzoek Cebeon	-/- € 27.000,=
Incidentele kosten bouwfase lokaal gebiedsteam	-/- € 50.149,=
Restant reserve sociaal domein	€ 186.564,=

Voor het krediet incidentele kosten bouwfase lokaal gebiedsteam is nog € 8.344,= gereserveerd.

Er kan € 178.220,= worden onttrokken uit de reserve sociaal domein en zo worden ingezet ter dekking van het tekort.

Het nadeel sociaal domein voor de jaarrekening 2017 komt hiermee op € 848.045,=.

Financiële jaarrekening

Overzicht baten en lasten

In dit hoofdstuk is een samenvattend overzicht opgenomen van de baten en lasten van de programma's.

Het overzicht van baten en lasten bevat de volgende onderdelen:

1. Baten en lasten per programma.
2. Incidentele baten en lasten.
3. Algemene dekkingsmiddelen en de post onvoorzien.
4. Exploitatieoverzicht (inclusief verschillenanalyse per programma)

Lasten worden weergegeven met een "+" en baten met een "-".

Resultaat (voor en na bestemming) en saldo met een "-" betekent een negatief resultaat of saldo (lasten zijn groter dan baten).

1. Baten en lasten per programma

Onderstaand overzicht bevat per programma de raming van de baten en lasten en het saldo.

2017			
Programma	Begroting 2017	Begroting 2017 na wijziging	Rekening 2017
Lasten			
Bestuur en dienstverlening	8.674.537	9.573.663	9.167.101
Sociaal Domein	17.315.103	19.615.289	19.875.580
Veilig en Schoon	4.284.645	4.920.290	4.324.261
Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	3.989.502	4.914.551	9.514.507
Financiën	446.367	1.466.600	1.439.455
Totaal Lasten	34.710.154	40.490.393	44.320.904
Baten			
Bestuur en dienstverlening	-1.921.562	-2.583.973	-2.349.841
Sociaal Domein	-11.705.297	-13.515.401	-12.944.528
Veilig en Schoon	-2.716.181	-3.310.126	-2.658.996
Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	-1.932.078	-2.740.226	-7.129.773
Financiën	-16.435.036	-18.340.668	-18.143.122
Totaal Baten	-34.710.154	-40.490.394	-43.226.259
Resultaat	0	1	-1.094.645

2017			
Programma	Begroting 2017	Begroting 2017 na wijziging	Rekening 2017
Lasten			
Bestuur en dienstverlening	8.674.537	9.550.676	9.144.502
Sociaal Domein	17.296.548	18.725.315	18.985.606
Veilig en Schoon	4.284.645	4.920.290	4.324.261
Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	3.974.502	4.899.551	9.083.507
Financiën	214.389	521.253	446.390
Totaal Lasten	34.444.621	38.617.085	41.984.265
Baten			
Bestuur en dienstverlening	-1.568.108	-1.615.108	-2.002.186
Sociaal Domein	-3.805.090	-3.930.740	-4.020.169
Veilig en Schoon	-2.678.181	-3.049.925	-2.633.170
Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	-1.558.174	-1.540.268	-6.737.719
Financiën	-596.985	-544.985	-440.428
Totaal Baten	-10.206.538	-10.681.026	-15.833.670
Algemene dekkingsmiddelen (0.5, 0.61, 0.62, 0.64, 0.7)	-23.067.364	-23.728.599	-23.624.024
Onvoorzien (0.8)	0	0	0
Saldo van baten en lasten	1.170.719	4.207.460	2.526.572
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves (0.10)	-1.170.719	-4.207.461	-1.431.926
Resultaat (0.11)	0	0	-1.094.645

Analyse begrotingsrechtmatigheid

In het programmaverslag is een analyse gemaakt van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de jaarrekening 2017. Deze analyse is ook prima geschikt voor een analyse betreffende begrotingsrechtmatigheid.

Algemene dekkingsmiddelen

Het verschil tussen de begroting 2017 na wijziging en de jaarrekening 2017 is € 104.575,= nadelig.

Het verschil wordt vooral veroorzaakt door een nadeel op de algemene uitkering.

Mutatie reserves

Het nadeel op mutatie reserves is € 2.775.535,=.

Doordat minder is uitgegeven op incidentele kredieten die uit reserves worden gedekt, hoeft minder uit de reserves te worden onttrokken.

Onttrekkingen uit de reserves zijn baten op de programma's. Deze baat is lager dan begroot. Per saldo is het neutraal (minder lasten op kredieten, minder baten uit reserves).

Resultaat

Het verschil tussen de lasten in de begroting 2017 na wijziging en de jaarrekening 2017 exclusief mutatie reserves is € 3.367.181,= nadelig.

Het verschil in baten exclusief mutatie reserves en algemene dekkingsmiddelen is € 5.152.646,= voordelig.

Het saldo op lasten en baten (exclusief mutatie reserves en algemene dekkingsmiddelen) komt hiermee op € 1.785.465,= voordelig.

Het nadeel op mutatie reserves is € 2.775.535,= en het nadeel op de algemene dekkingsmiddelen is € 104.575,=.

Het verschil in resultaat komt hiermee op afgerond € 1.094.645,=.

1b. Overzicht saldo baten en lasten

2017			
Programma	Lasten	Baten	Saldo
Bestuur en dienstverlening	1.303.809	-440.780	-863.028
Sociaal Domein	18.985.606	-4.020.169	-14.965.437
Veilig en Schoon	4.324.261	-2.633.170	-1.691.091
Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	8.947.907	-6.737.719	-2.210.188
Financiën	446.390	-440.428	-5.962
Subtotaal programma's	34.007.972	-14.272.265	-19.735.707
Algemene dekkingsmiddelen (0.5, 0.61, 0.62, 0.64, 0.7)	265.035	-23.889.058	23.624.024
Overhead (0.4)	7.840.694	-1.561.405	-6.279.288
Heffing VPB (0.9)	135.600	0	-135.600
Onvoorzien (0.8)	0	0	0
Saldo van baten en lasten	42.249.300	-39.722.728	-2.526.572
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves (0.10)	2.071.604	-3.503.530	1.431.926
Resultaat (0.11)	44.320.904	-43.226.259	-1.094.645

De bedragen die in bovenstaande tabel staan bij de regel overhead wijken af van de tabel overhead die in paragraaf 3 Bedrijfsvoering staat. Dat komt omdat in deze tabel alle kosten van taakveld overhead zijn opgenomen en in de tabel in paragraaf 3 zijn de kosten van de gemeentewerf, incl. werkkleding, vervoermiddelen en kleine aankopen alsook de kosten van de interne orders van automatisering en control niet meegenomen.

2. Incidentele baten en lasten per programma

Door opsomming van de incidentele baten en lasten wordt informatie gegeven die relevant is voor het beoordelen van de financiële positie en de meerjarenraming.

In de kolom begroting 2017 na wijziging staat het bij de begroting 2017 beschikbaar gestelde incidentele bedrag. In de kolom begroting t/m 2017 na wijziging staat het totaal beschikbaar gestelde krediet tot en met 2017. In de kolom rekening t/m 2017 staat vervolgens het werkelijk uitgegeven bedrag tot en met 2017.

Overzicht van incidentele baten en lasten 2017			
	Begroting 2017 na wijziging	Begroting t/m 2017 na wijziging	Rekening t/m 2017
Baten:			
Schadevergoedingen groen		0	-15.393
Fonds kwaliteitsverbetering buitengebied		-750.000	-463.121
NIMBY project Kanaalweg		-206.500	-206.500
Individueel ruimtelijke plannen		-141.659	-240.523
Woningbouw Pr. Bernardstraat-Industrielaan			-46.650
Totaal baten	0	-1.098.159	-972.187
Lasten:			
Verkiezingen 2017	25.000	25.000	22.345
Representatie personeel	4.000	4.000	4.000
Jubileumgratificatie 2017	18.000	18.000	18.000
Regionale migranten informatiepunt	2.600	2.600	2.600
Integrale aanpak georganiseerde criminaliteit	8.000	8.000	8.000
Duurzaamheidsbeleid	10.000	10.000	9.767
Digitalisering P&O		37.500	34.706
Inhuur consultant Lias Enterprise		20.000	3.708
Totaal oplossing DIV 2015-2017	150.000	450.000	268.329
Advieskosten 60 jarigen regeling	25.000	25.000	0
Uitvoering bedrijfsplan	5.000	5.000	0
Invoering Vpb		35.650	31.101
Doorontwikkeling zaakgericht werken	25.000	50.599	19.452
Verbeterlijnen bedrijfsplan	25.000	25.000	0
NPS methode	3.000	3.000	0
Digitale dienstverlening		9.000	2.382
Security	2.000	2.000	0
Upgrade G-BOS naar G-KAS/G-PLAN	4.000	8.000	0
Upgrade naar GT-WOZ	30.406	48.821	36.511
Inhuur I&A 2016-2017 web/syst/		96.000	77.214
Upgrade autocad	4.000	4.000	0
Basisregistratie Kadaster monitor	7.997	7.997	7.997
Frictiekosten samenwerking werf		66.998	66.998
Frictiekosten samenwerking Peel 6.1		30.000	20.356
Bijdrage voorbereidingskosten Peelgemeenten	30.000	30.000	6.019
Opstartkosten 5 Peelgemeenten	257.900	396.900	396.900
Onderzoek samenwerkingsmogelijkheden	50.000	338.181	243.451
Toekomstvisie veerkrachtig bestuur	-15.125	25.125	16.281
Privacyproject	10.000	10.000	1.150
Update hondenbeleid en -voorzieningen	20.000	20.000	1.800
Infrastructurele projecten	20.000	110.000	90.226
Bereikbaarheidsagenda regio	8.350	8.350	7.146
Inspectie kunstwerken		20.000	0
Onderhoud brug over de AA		20.000	9.884
Uitvoeringsmaatregelen GVVP		264.890	240.135
GVVP Verkeerswerkgroep		153.011	152.503

Economisch beleid c.q. actieplan		157.500	119.305
Bestemmingsplan Bedrijventerreinen		80.000	52.168
Afbouw subsidie leslokalen Rick		18.750	18.750
Aanpassing sportgebouw HCAS		170.000	0
Subsidie renovatie gebouw Klimop	29.250	125.000	0
Kunst- en cultuurontwikkeling	9.000	162.963	157.057
Scannen bouwvergunningen		87.000	63.684
10 jarenplan EVZ Astense Aa		116.000	3.295
Inrichten natuurgebied Bleeken/Dennendijkse bos		130.000	96.305
Toerisme en recreatie	14.709	196.327	167.328
Herinrichting winkel VVV		25.000	0
Groenonderhoud door burgers		40.000	18.289
Vervangen overige speeltoestellen		58.136	26.194
Ondersteuning mantelzorgers		27.414	26.924
Aanschaf en invoering "GUIDO"		13.005	13.005
Basisvoorziening Asten-Someren		339.196	65.459
Verhoogde asielinstroom	168.350	292.398	66.499
Vorbereidingskrediet gezamenlijk gemeenschapshuis	59.605	59.605	43.431
Onderzoek verdeelmaatstaf medicijngebruik AEF	4.560	4.560	1.200
Onderzoek Cebeon medicijngebruik	27.000	27.000	32.700
Opzet lokaal gebiedsteam	42.528	85.764	77.420
Handhaving huisvesting buitenlandse werknemers		56.795	35.646
Uitvoeringsbesluit ammoniakemissie veehouderijen		37.500	9.065
Plattelandsontwikkeling	40.000	1.946.250	1.429.460
Fonds kwaliteitsverbetering buitengebied		750.000	463.121
Actualiseren bestemmingsplan buitengebied		80.000	63.147
NIMBY project Kanaalweg		206.500	189.138
Individueel ruimtelijke plannen		36.339	54.897
Planschade BMV Heusden		80.000	65.000
Revitalisering openbare ruimte Bloemenwijk		400.000	302.675
Stimulering burgerparticipatie/-initiatieven		35.000	2.081
Implementatie nieuwe Omgevingswet	152.000	152.000	54.481
Uitvoering samenwerking belastingen		15.000	11.926
Totaal lasten	1.277.129	8.399.623	5.528.611

3. Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten die vrij besteedbaar zijn. Het voorzieningenniveau in de gemeente wordt onder meer bekostigd door de algemene dekkingsmiddelen.

Algemene dekkingsmiddelen		Begroting 2017	Begroting 2017 na wijziging	Rekening 2017
a.	Lokale middelen, waarvan de besteding niet gebonden is:			
	* Hondenbelasting	-76.200	-76.200	-78.647
	* OZB eigenaren	-2.867.754	-2.908.979	-2.921.902
	* OZB gebruikers	-597.725	-556.500	-530.683
	* Reclamebelasting	-31.000	-31.000	-32.865
	* Uitvoeringskosten belastingen	227.478	240.660	192.119
	Algemene uitkering			
	* Algemene uitkering	-12.226.872	-12.797.434	-12.646.580
b.	Integratie uitkering sociaal domein			
	* Integratie uitkering sociaal domein	-6.415.486	-6.415.526	-6.415.526
	Integratie uitkering WMO oud			
	* Integratie uitkering sociaal domein	-1.064.805	-1.168.620	-1.168.620
c.	Dividend:			
	* Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	-15.000	-15.000	-21.320
Totaal		-23.067.364	-23.728.599	-23.624.024

De post onvoorzien is ter dekking van niet-voorzien uitgaven en bestaat uit een incidenteel en een structureel deel.

Aanwending onvoorzien 2017 incidenteel		
Wijzigingen	Begroot	Datum raadsvergadering
0 Primaire begroting	139.899	8-11-2016
9 Financiering peuteropvang	45.101	14-3-2017
15 Tussentijdse rapportage voorjaar 2017	-91.049	27-6-2017
20 Voorbereidingskrediet alternatieve locatie gemeenschapshuis	-30.000	27-6-2017
31 Tussentijdse rapportage najaar 2017	-63.951	31-10-2017
Saldo onvoorzien incidenteel op 31-12-2017	0	

Aanwending onvoorzien 2017 structureel		
Wijzigingen	Begroot	Datum raadsvergadering
0 Primaire begroting	52.428	8-11-2016
15 Tussentijdse rapportage voorjaar 2017	-2.201	27-6-2017
31 Tussentijdse rapportage najaar 2017	-50.227	31-10-2017
Saldo onvoorzien structureel op 31-12-2017	0	

4. Exploitatieoverzicht

Het exploitatieoverzicht bevat per programma de werkelijke baten en lasten en het saldo 2017 (inclusief mutaties reserves).

programma	Lasten	Baten	Saldo
Bestuur en dienstverlening	9.167.101	-2.349.841	-6.817.260
Sociaal Domein	19.875.580	-12.944.528	-6.931.052
Veilig en Schoon	4.324.261	-2.658.996	-1.665.265
Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	9.514.507	-7.129.773	-2.384.734
Financiën	1.439.455	-18.143.122	16.703.666
Totaal	44.320.904	-43.226.259	-1.094.645

Verschillenanalyse Jaarrekening 2017 t.o.v. begroting 2017 na wijziging (per programma):

Programma	Begroting 2017 na wijziging	Jaarrekening 2017	Saldo
Bestuur en dienstverlening	-6.989.690	-6.817.260	172.430
Sociaal Domein	-6.099.888	-6.931.052	-831.165
Veilig en Schoon	-1.610.164	-1.665.265	-55.101
Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	-2.174.325	-2.384.734	-210.409
Financiën	16.874.068	16.703.666	-170.401
Totaal	1	-1.094.645	-1.094.646

Het verschil op **programma 1** bedraagt € 172.430 (voordelig)
De belangrijkste verschillen zijn:

Onderwerp	Toelichting	Verschil	
Leges	Hogere opbrengst leges burgerzaken, met name door meer verkochte reisdocumenten en rijbewijzen en hogere opbrengst leges nutsbedrijven.	26.311	Voordeel
UDAS	Minder uitgaven voor de gemeentewerf.	24.795	Voordeel
Bedrijfsvoering	Hogere accountantskosten in verband met incidentele opdrachten.	- 16.563	Nadeel
Wethouderspensionen	Op basis van de actuele berekening is een extra storting in de voorziening pensioenen wethouders nodig op de voorziening op voldoende niveau te brengen.	- 70.418	Nadeel
	Minder te betalen pensioenpremie.	23.922	Voordeel
Rente leningen	Lagere renteontvangsten op uitstaande leningen (hypotheken).	- 16.506	Nadeel
Automatisering	De totale uitgaven voor automatisering zijn voordelig door met name uitgestelde investeringen en door incidentele mindere uitgaven op automatisering.	102.507	Voordeel
Bestuurlijke samenwerking	Lagere uitgaven voor gemeentelijke samenwerking regionaal migranten informatiepunt en winstuitkering MRE 2016.	18.254	Voordeel
Apparaatskosten	Er is een minimaal verschil op salariskosten.	-724	Nadeel

Het verschil op **programma 2** bedraagt € 831.165 (nadelig)
De belangrijkste verschillen zijn:

Onderwerp	Toelichting	Verschil	
Sociaal Domein	Het nadeel op het sociaal domein 2017 bedraagt € 1.026.265,= nadelig. Hieronder zullen de verschillen op onderdelen weergegeven worden.		
Participatie Senzer	De debiteurenpositie is overgedragen aan Senzer. Van de terugontvangsten op leningen hoeft minder aan het Rijk worden terug betaald dan gedacht. Hierdoor ontstaat een voordeel.	46.757	Voordeel
Participatie lokaal	Voordeel op lokale taken participatie.	27.728	Voordeel
Lokaal gebiedsteam	Hogere kosten voor opvoedondersteuners. Doordat relatief veel jongeren gebruik maken van jeugdhulp zijn extra opvoedondersteuners nodig.	- 157.082	Nadeel
Wmo: huishoudelijke ondersteuning (HO)	Voordeel op HO omdat het budget begroot is met de ontvangst van het Rijk als basis. De werkelijke uitgaven HO zijn iets hoger dan vorig jaar.	158.615	Voordeel
Wmo: voorzieningen	Nadeel op rolstoelen en woning-aanpassingen.	-100.040	Nadeel

Eigen bijdrage Wmo	Er is minder aan eigen bijdragen ontvangen door maximering van de eigen bijdrage.	-58.182	Nadeel
Wmo begeleiding	Hogere kosten met name door toename van aantal cliënten en indexering van tarieven.	-114.050	Nadeel
Lokale taken Wmo	Minder uitgaven voor lokale taken Wmo vooral aan mantelzorgcompliment.	53.722	Voordeel
Jeugdhulp	Hogere kosten voor Jeugdhulp dan begroot. De uitgaven Jeugdhulp blijven redelijk stabiel. Echter de budgetten die de gemeente hiervoor van het Rijk ontvangt dalen vanwege kortingen.	- 1.035.398	Nadeel
Jeugdhulp lokaal	Minder uitgaven op budget transformatie en uitvoeringskosten lokaal.	115.528	Voordeel
Centrum Jeugd en Gezin	Minder uitgaven CJG dan begroot.	18.454	Voordeel
Bijzondere Bijstand, Minima en Schulddienstverlening (BMS)	Iets hogere uitgaven op BMS dan begroot. De uitgaven liggen ongeveer op hetzelfde niveau als in 2016.	-12.513	Nadeel
BMS lokaal	Budget armoede bestrijding Jeugd is in 2017 nog niet benut. Daarnaast zijn er een paar kleine voordelen op lokale taken BMS.	86.630	Voordeel
Uitvoeringskosten Peelgemeenten	Hogere uitvoeringskosten Peelgemeenten dan begroot. Bij de tussentijdse rapportage is aangegeven dat deze kosten binnen het sociaal domein gedekt moeten worden.	- 56.200	Nadeel
Onttrekking reserve sociaal domein	Ter afdekking van het nadeel sociaal domein is een reserve sociaal domein beschikbaar. Het restant van deze reserve is ingezet om het tekort te dekken.	178.220	Voordeel
Lokaal onderwijsbeleid	Minder uitgaven lokaal onderwijs beleid dan begroot.	27.458	Voordeel
Apparaatskosten	Voordeel op salariskosten.	15.900	Voordeel

Het verschil op **programma 3** bedraagt € 55.101 (nadelig)

De belangrijkste verschillen zijn:

Onderwerp	Toelichting	Verskil	
Veiligheidsregio (VRBZO)	Restitutie gemeentelijke bijdrage 2016.	50.149	Voordeel
Openbaar groen	De kosten voor het openbaar groen zijn lager dan begroot.	18.995	Voordeel
Afval	Er is een nadeel op afval door hogere kosten Blink en lagere opbrengsten door minder ledigingen. In de voorziening is onvoldoende saldo om dit nadeel te dekken, daarom heeft afval een nadelig effect op het resultaat.	-105.739	Nadeel
Riolering	Riolering wordt budgettair neutraal verwerkt. Er zijn minder kosten op	-42.261	Nadeel

	riolering, maar er is ook minder opbrengst door minder rioolaansluitingen dan begroot.		
Omgevingsdienst Zuid-Oost Brabant	De kosten voor de ODZOB zijn hoger in verband met het wegwerken van achterstanden uit 2016 en het uitvoeren van extra controles in 2017.	-31.687	Nadeel
Apparaatskosten	Voordeel op salariskosten.	62.822	Voordeel

Het verschil op **programma 4** bedraagt € 210.409 (nadelig)
De belangrijkste verschillen zijn:

Onderwerp	Toelichting	Verskil	
Doorgaande wegen	De werkelijke uitgaven op doorgaande wegen zijn lager dan begroot.	21.651	Voordeel
Openbare verlichting	Minder uitgaven door o.a. het niet uitvoeren van remplace op de openbare verlichting in 2017.	35.323	Voordeel
Gronden	Er zijn meer reststroken verkocht dan begroot.	18.209	Voordeel
Leges omgevingsvergunningen	Er zijn minder leges omgevingsvergunningen ontvangen dan begroot.	-156.183	Nadeel
Grondbedrijf	Minder kostentoerekening aan het grondbedrijf dan begroot.	-162.730	Nadeel
Apparaatskosten	Voordeel op salariskosten.	52.781	Voordeel

Het verschil op **programma 5** bedraagt € 170.401 (nadelig)
De belangrijkste verschillen zijn:

Onderwerp	Toelichting	Verskil	
Algemene uitkering	Lagere algemene uitkering dan begroot, door een lagere accres in september en decembercirculaire 2017.	-150.854	Nadeel
Onderuitputting kapitaallasten	Bij de begroting is een bedrag geraamd voor onderuitputting kapitaallasten (rente en afschrijving). Kapitaallasten zijn soms lager omdat projecten onder handen zijn. Hierdoor zijn de kapitaallasten bij de jaarrekening vaak lager dan begroot. De voordelen ontstaan bij de verschillende programma's. Het nadeel staat op dit programma.	-50.000	Nadeel
Belastingen	In verband met de overgang naar de Belasting Samenwerking Oost-Brabant zijn er meer inhuurkosten gemaakt dan begroot.	-59.230	Nadeel
Toeristenbelasting	Er zijn minder overnachtingen in 2017 dan begroot.	-54.637	Nadeel
Apparaatskosten	Voordeel op salariskosten.	109.016	Voordeel

Het totale verschil in apparaatskosten over alle programma's bedraagt € 239.777,= voordelig. Dit incidenteel voordeel wordt voornamelijk veroorzaakt doordat vacatures langer openstonden dan geraamd en lagere opleidingskosten.

Overzicht financiële positie

Inzicht in de financiële positie is van belang met het oog op de continuïteit van de gemeente. Dit gebeurt door de ontwikkelingen op de reserves en voorzieningen te schetsen.

Verloop van de reserves en voorzieningen

Reserves en voorzieningen lijken ogenschijnlijk op elkaar, het zijn beide spaarpotten voor toekomstige uitgaven. Er is wel een wezenlijk verschil. Reserves zijn eigen vermogen. Voorzieningen zijn verplichtingen waar de raad niet onderuit kan, vreemd vermogen dus.

Een *reserve* is een bedrag dat apart is gezet door de raad, maar waar geen verplichting voor bestaat. Dat geld kan de gemeente vrij aanwenden. Wanneer een reserve wordt ingezet ter dekking van de kapitaallasten van een investering (reserve kapitaallasten) dan is een reserve niet vrij aanwendbaar (bijvoorbeeld reserve renovatie De Schop). De reserves worden onderscheiden in de algemene reserve en de bestemmingsreserves.

Een *voorziening* is een apart gezet bedrag voor onvermijdelijke toekomstige uitgaven waarvan tijdstip en omvang niet exact bekend zijn (bijvoorbeeld onderhoud wegen). Afhankelijk van allerlei omstandigheden zal dat vroeg of laat aan de orde zijn. De voorzieningen worden onderscheiden in onderhoudsvoorzieningen en voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's. De hoogte van de voorzieningen is gebaseerd op onderhoudsplanningen voor de komende tien jaar of op actuele berekeningen van de verplichting, het verlies of het risico.

RESERVES		
Omschrijving	Vermeerdering	Vermindering
Saldo reserves 1-1-2017	34.720.894	
<u>Algemene reserve</u>		
mutaties algemene reserves	0	0
<u>Algemene reserve grondbedrijf</u>		
mutaties algemene reserve grondbedrijf	66.590	90.834
<u>Reserve eenmalige bestedingen</u>		
mutaties reserve eenmalige bestedingen	-1.345.154	1.394.878
<u>Bestemmingsreserves</u>		
mutaties reserve afdekking kapitaallasten	3.314.077	0
mutaties reserve personeelskosten	0	0
mutaties reserve kunstgrasveld Olympia Boys	4.735	0
mutaties reserve renovatie De Schop	0	282.251
mutaties reserve sociaal domein	135.201	255.369
mutaties reserve centrumvisie	0	62.058
mutaties reserve klimaatproject scholen	0	2.790
mutaties reserves accommodaties ONDO/DOS en NWC	0	28.775
mutaties reserve kunstgrasveld ONDO	4.420	0
mutaties reserve museum	9.400	22.184
mutaties reserve groenfonds	0	0
mutaties reserve VCP	0	0
mutaties reserve HNG	0	55.904
mutaties reserves I&A	15.000	234.217

saldo jaarrekening 2016		1.206.935
saldo jaarrekening 2017		1.094.645
Totaal vermeerderingen en verminderingen	2.204.269	4.730.840
Saldo reserves per 31-12-2017	32.194.323	
Saldo mutaties reserves (exclusief saldo jaarrekening 2017)	-1.431.926	

VOORZIENINGEN		
Omschrijving	Vermeerdering	Vermindering
Saldo voorzieningen 1-1-2017	9.967.551	
toevoegingen voorzieningen	1.240.826	
overige toevoegingen voorzieningen	524.744	
onttrekkingen voorzieningen		107.247
besteding voorzieningen		1.475.636
Totaal vermeerderingen en verminderingen	1.765.569	1.582.883
Saldo voorzieningen per 31-12-2017	10.150.238	

Berekening EMU-saldo

De landen van de Europese Unie hebben in het verdrag van Maastricht afspraken gemaakt over het verschil tussen de inkomsten en uitgaven van de collectieve sector (Rijk, mede overheden en sociale fondsen), dit verschil wordt uitgedrukt in het EMU-saldo.

In het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen (Bofv) is afgesproken om de EMU-tekortnorm voor 2017 vast te stellen op -0,3% van het bruto binnenlands product (bbp).

Het EMU-tekort van alle decentrale overheden tezamen wordt door het Rijk getoetst aan de norm.

Jaar	EMU-saldo Gemeente Asten (x € 1.000)
Begroting 2017	3.754
Rekening 2017	-4.621
Verschil	8.375

Het verschil in het EMU saldo tussen de begroting en jaarrekening wordt voornamelijk veroorzaakt door de bouwgrondexploitatie. In 2017 is Loverbosch fase 2 in exploitatie genomen en zijn investeringen gedaan waarmee bij de samenstelling van de begroting 2017 geen rekening was gehouden. Daarnaast was er bij de begroting 2017 een inschatting gemaakt van de grondopbrengsten Florapark, die worden pas geëffectueerd in 2018. Het EMU saldo 2018 zal hierdoor weer positiever worden.

Begrippenlijst

Activa: bezittingen (kas- en banktegoeden, kapitaalgoederen, uitstaande leningen, grond, gebouwen etc.), dus wat op de linker kant van de balans staat.

Activeren: het op de balans zetten van uitgaven die meerjarig nut hebben en dus niet in eenmaal ten laste van de exploitatie brengen.

Afschrijven: het op methodische wijze ten laste van de exploitatie brengen van (een) kapitaalgoed(eren).

Afschrijving: het bedrag van waardevermindering in de boekhouding van (een) kapitaalgoed(eren).

Algemene reserve: een deel van het vermogen waarvoor geen bijzondere bestemming is aangegeven. De rente van de algemene reserve (niet vrij aanwendbaar) wordt ingezet als structureel dekkingsmiddel.

Algemene uitkering: rijksuitkering aan de gemeenten uit het gemeentefonds.

AMvB: Algemene Maatregel van Bestuur.

Anterieure overeenkomst: overeenkomst die wordt gesloten voordat er een bestemmingsplan, met exploitatieplan, is vastgesteld.

Apparaatskosten: kosten gemaakt om de gemeentelijke organisatie in stand te houden en te laten functioneren (bijvoorbeeld salariskosten, kosten voor huisvesting en automatisering).

Baten: opbrengsten.

Bedrijfsvoering: de activiteiten om beleid te kunnen ontwikkelen en uitvoeren; vaak deelt men ze in naar: personeel, informatie, automatisering, communicatie, organisatie, financieel beheer en facilitaire diensten.

Begroting: vertaling van de beleidsvoornemens in een raming van baten en lasten.

Begroting na wijziging: de begroting inclusief de (financiële) vertaling van gedurende het jaar genomen raadsbesluiten.

BTW-compensatiefonds (BCF): rijksfonds waar de gemeenten een bepaald deel van de door hen betaalde BTW kunnen terugvorderen.

Doelmatigheid: (de mate waarin de) werkzaamheden met een afgesproken kwaliteit zo goedkoop mogelijk worden uitgevoerd. Ook efficiëntie genoemd.

Doeltreffendheid: (de mate waarin de) geformuleerde doelen zijn gerealiseerd. Ook effectiviteit genoemd.

Eigen vermogen: bezittingen minus de schulden.

Egalisatiereserve: vermogensbestanddelen die worden opgenomen om in de toekomst fluctuaties in de (exploitatie) kosten op te vangen.

Financiële positie: de algemene financiële toestand van de gemeente.

Financieel toezicht: zie provinciaal toezicht.

Financiering: het aantrekken van vreemd vermogen (kort en lang).

Gemeentefonds: fonds gevuld door het rijk waaruit de gemeenten het grootste deel van hun financiële middelen ontvangen.

Gemeentegarantie: door de gemeente aan een bank gegeven waarborg.

Grondbedrijf: organisatieonderdeel belast met de exploitatie van bouwgronden binnen de gemeente.

Grondexploitatie

1. Datgene dat het grondbedrijf doet.
2. Een plan van het grondbedrijf voor een bepaald gebied.

Incidentele baten en lasten: baten en lasten die eenmalig zijn.

Indexeren: aanpassing van bedragen vanwege waardevermindering door inflatie.

Jaarrekening: het jaarlijkse sluitstuk van de financiële administratie. De jaarrekening bestaat uit een balans, een winst- en verliesrekening en een toelichting daarop.

Kapitaalgoederen: goederen die meerdere jaren nut geven; denk aan wegen, gebouwen, riolen.

Kapitaallasten: rente- en afschrijvingslasten van kapitaalgoed(eren).

Krediet: eenmalig beschikbaar gesteld budget voor een specifiek doel.

Kwarttarief: een kwarttarief van de rioolheffing eigenarendeel is van toepassing indien het een ongebouwde onroerende zaak betreft of indien er sprake is van een bebouwde onroerende zaak met een bruto vloeroppervlak van minder dan 40 m²,

Lasten: kosten.

Liquiditeiten: kasgeld en bank- en girosaldi.

Lokale heffingen: belastingen en rechten die een gemeente kan heffen.

Lokale lastendruk: kosten die gemiddeld per huishouden betaald moeten worden voor afvalstoffenheffing, rioolheffing en OZB.

Marktwaaarde: waarde van een zaak (bouwgrond, gebouwen e.d.) in het economische verkeer.

Niet-woningen: een roerende of onroerende zaak die niet in hoofdzaak tot woning dient.

Nominale waarde: waarde zoals die staat aangegeven op een waardepapier zoals een bankbiljet, een munt, een aandeel of een obligatie. De nominale waarde kan afwijken van de beurswaarde.

Onbenutte belastingcapaciteit: het verschil tussen het maximum dat geheven kan worden en de feitelijke belastingopbrengst.

Onderhoudsplannen: planning van het onderhoud van kapitaalgoederen met aandacht voor tijd, kwaliteit en geld.

Onderuitputting: achterblijven van de feitelijke lasten bij de in de begroting opgenomen bedragen.

Overhead onder overhead wordt verstaan het geheel van functies gericht op de ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Planning en control cyclus: voorbereiden, vaststellen en uitvoeren van de begroting en verantwoording erover in tussentijdse rapportages en jaarrekening.

Planschade: schade voor particulieren bij de uitvoering van overheidsplannen.

P.m.: Pro memorie, ter herinnering. Wordt gebruikt bij begrotingen of kostenramingen als (nog) geen uitsluitel bestaat over de kosten.

Rechtmatigheid: hiervan is sprake als in de bedrijfsvoering wordt voldaan aan de wettelijke eisen en interne regelgeving.

Reserve: een bedrag dat voor een bepaald doel apart is gezet (gereserveerd) door de raad, maar waar geen verplichting voor bestaat. Het betreft dus eigen vermogen, waarvan het doel door de raad gewijzigd kan worden.

Resultaat: het saldo van de begroting of jaarrekening.

Resultaat na bestemming: dit is het resultaat vóór bestemming plus de mutaties in de reserves.

Resultaat voor bestemming: saldo van baten en lasten vóór mutaties in de reserves.

Saldo financieringsfunctie: de rentebaten en rentelasten vormen het saldo van de financieringsfunctie.

Stelposten: begrotingsposten waarvan de besteding nog moet worden uitgewerkt.

Structurele baten en lasten: baten en lasten die bij ongewijzigd beleid en omstandigheden voor meerdere jaren vaststaan.

Treasury: Engelse term voor het vakgebied rond in- en uitgaande geldstromen, en hun kosten, opbrengsten en risico's.

Vervangingsinvesteringen: investeringen ter vervanging van kapitaalgoederen.

Voorziening: een bedrag dat apart is gezet voor een onvermijdelijke toekomstige uitgave waarvan tijdstip en omvang niet exact bekend zijn (bijvoorbeeld onderhoud wegen). Een voorziening is vreemd vermogen.

Weerstandscapaciteit: het vermogen dat kan worden ingezet om tegenvallers (risico's) op te vangen.

Weerstandsvermogen: de verhouding tussen de weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen.

Wet Fido: wet regelt de voorwaarden waaronder een gemeente geld kan lenen en mag uitlenen.

WOZ-waarde: de waardetaxatie van een woning of niet-woning gebaseerd op de Wet Waardering Onroerende Zaken.

Bijlagen

Bijlage taakvelden

			Rekening Lasten 2017	Rekening Baten 2017	Rekening Saldo 2017
Taakveld	0.	Bestuur en ondersteuning	12.047.703	30.489.500	18.441.797
Product	0.1	Bestuur	880.762	10.409	-870.353
Product	0.10	Mutaties reserves	2.071.604	3.503.530	1.431.926
Product	0.11	Resultaat rekening van baten en lasten	0	1.094.645	1.094.645
Product	0.2	Burgerzaken	423.047	396.872	-26.174
Product	0.4	Ondersteuning organisatie	7.840.694	1.561.405	-6.279.288
Product	0.5	Treasury	0	21.320	21.320
Product	0.61	OZB Woningen	193.737	2.141.769	1.948.032
Product	0.62	OZB niet woningen	24.996	1.352.639	1.327.643
Product	0.64	Belastingen overig	15.210	111.513	96.303
Product	0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringe	31.092	20.261.818	20.230.726
Product	0.8	Overige baten en lasten	430.962	33.579	-397.383
Product	0.9	Vennootschapsbelasting (vpb)	135.600	0	-135.600
Taakveld	1.	Veiligheid	1.251.926	84.178	-1.167.748
Product	1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	873.628	53.740	-819.888
Product	1.2	Openbare orde en Veiligheid	378.298	30.438	-347.861
Taakveld	2.	Verkeer en vervoer	1.995.403	206.710	-1.788.694
Product	2.1	Verkeer en vervoer	1.855.753	206.710	-1.649.043
Product	2.2	Parkeren	1.200	0	-1.200
Product	2.4	Economische havens en waterwegen	138.450	0	-138.450
Taakveld	3.	Economie	478.292	622.168	143.877
Product	3.1	Economische ontwikkeling	6.398	0	-6.398
Product	3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	143.365	39.592	-103.773
Product	3.3	Bedrijfsloket- en regelingen	203.472	142.229	-61.244
Product	3.4	Economische promotie	125.057	440.348	315.291
Taakveld	4.	Onderwijs	1.614.078	261.194	-1.352.884
Product	4.1	Openbaar basisonderwijs	132.052	0	-132.052
Product	4.2	Onderwijshuisvesting	813.169	62.737	-750.432
Product	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	668.857	198.458	-470.400

Taakveld	5.	Sport, cultuur en recreatie	2.897.890	742.288	-2.155.603
Product	5.1	Sportbeleid en activering	92.797	960	-91.837
Product	5.2	Sportaccommodaties	1.281.296	644.757	-636.539
Product	5.3	Cultuurpresentatie,-productie,-participa	186.084	0	-186.084
Product	5.4	Musea	327.740	30.000	-297.740
Product	5.5	Cultureel erfgoed	5.717	0	-5.717
Product	5.6	Media	228.938	0	-228.938
Product	5.7	Openbaar groen en (openlucht)recreatie	775.318	66.571	-708.748
Taakveld	6.	Sociaal domein	14.624.229	3.075.724	-11.548.504
Product	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.237.837	74.607	-1.163.230
Product	6.2	Wijkteams	1.480.135	685	-1.479.451
Product	6.3	Inkomensregelingen	4.099.206	2.805.417	-1.293.789
Product	6.4	Begeleide participatie	2.025.403	0	-2.025.403
Product	6.5	Arbeidsparticipatie	243.950	51.459	-192.491
Product	6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	254.782	2.385	-252.397
Product	6.7	Maatwerkdienstverlening 18+	2.109.476	139.166	-1.970.311
Product	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	2.878.496	2.006	-2.876.490
Product	6.81	Geëscaleerde zorg 18+	33.204	0	-33.204
Product	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	261.739	0	-261.739
Taakveld	7.	Volksgesondheid en milieu	2.578.920	2.505.705	-73.214
Product	7.1	Volksgesondheid	518.785	0	-518.785
Product	7.2	Riolering	971.758	1.482.493	510.735
Product	7.3	Afval	892.254	1.016.041	123.787
Product	7.4	Milieubeheer	193.912	5.000	-188.912
Product	7.5	Begraafplaatsen	2.211	2.172	-39
Taakveld	8.	VHROSV	6.832.464	6.333.437	-499.027
Product	8.1	Ruimtelijke Ordening	636.437	195.079	-441.358
Product	8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerr)	5.205.031	5.760.997	555.966
Product	8.3	Wonen en bouwen	990.996	377.361	-613.635
Totaal alle taakvelden			44.320.904	44.320.904	0

Bijlage verdeling programma taakveld

In deze bijlage wordt aangegeven hoe de taakvelden verwerkt zijn in de programma's.

2017			
Prog nr	Programma	TV nr	Taakveld
1	Bestuur en dienstverlening	0.1	Bestuur
1	Bestuur en dienstverlening	0.10	Mutaties reserves
1	Bestuur en dienstverlening	0.2	Burgerzaken
1	Bestuur en dienstverlening	0.4	Ondersteuning organisatie
1	Bestuur en dienstverlening	0.8	Overige baten en lasten
2	Sociaal Domein	0.10	Mutaties reserves
2	Sociaal Domein	0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringe
2	Sociaal Domein	4.1	Openbaar basisonderwijs
2	Sociaal Domein	4.2	Onderwijshuisvesting
2	Sociaal Domein	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken
2	Sociaal Domein	5.1	Sportbeleid en activering
2	Sociaal Domein	5.2	Sportaccommodaties
2	Sociaal Domein	5.3	Cultuurpresentatie,-productie,-participa
2	Sociaal Domein	5.4	Musea
2	Sociaal Domein	5.5	Cultureel erfgoed
2	Sociaal Domein	5.6	Media
2	Sociaal Domein	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie
2	Sociaal Domein	6.2	Wijkteams
2	Sociaal Domein	6.3	Inkomensregelingen
2	Sociaal Domein	6.4	Begeleide participatie
2	Sociaal Domein	6.5	Arbeidsparticipatie
2	Sociaal Domein	6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)
2	Sociaal Domein	6.7	Maatwerkdienstverlening 18+
2	Sociaal Domein	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-
2	Sociaal Domein	6.81	Geëscaleerde zorg 18+
2	Sociaal Domein	6.82	Geëscaleerde zorg 18-
2	Sociaal Domein	7.1	Volksgezondheid
2	Sociaal Domein	8.3	Wonen en bouwen
3	Veilig en Schoon	0.10	Mutaties reserves
3	Veilig en Schoon	1.1	Crisisbeheersing en Brandweer
3	Veilig en Schoon	1.2	Openbare orde en Veiligheid
3	Veilig en Schoon	2.4	Economische havens en waterwegen

3	Veilig en Schoon	5.7	Openbaar groen en (openlucht)recreatie
3	Veilig en Schoon	7.2	Riolering
3	Veilig en Schoon	7.3	Afval
3	Veilig en Schoon	7.4	Milieubeheer
3	Veilig en Schoon	7.5	Begraafplaatsen
3	Veilig en Schoon	8.3	Wonen en bouwen
4	Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	0.10	Mutaties reserves
4	Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	0.64	Belastingen overig
4	Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	0.9	Vennootschapsbelasting (vpb)
4	Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	2.1	Verkeer en vervoer
4	Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	2.2	Parkeren
4	Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	3.1	Economische ontwikkeling
4	Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur
4	Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	3.3	Bedrijfsloket- en regelingen
4	Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	3.4	Economische promotie
4	Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	5.7	Openbaar groen en (openlucht)recreatie
4	Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	8.1	Ruimtelijke Ordening
4	Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerr)
4	Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	8.3	Wonen en bouwen
5	Financiën	0.10	Mutaties reserves
5	Financiën	0.11	Resultaat rekening van baten en lasten
5	Financiën	0.5	Treasury
5	Financiën	0.61	OZB Woningen
5	Financiën	0.62	OZB niet woningen
5	Financiën	0.64	Belastingen overig
5	Financiën	0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringe
5	Financiën	0.8	Overige baten en lasten
5	Financiën	3.4	Economische promotie
5	Financiën	6.3	Inkomensregelingen

Bijlage beleidsindicatoren

Besluit Begroting en Verantwoording

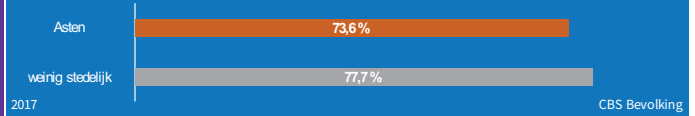
Indicator	eenheid	periode	regio	waarde	bron	omschrijving
Woonlasten éénpersoonshuishouden	euro	2017	Asten	614	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
		2017	weinig stedelijk	663		
Woonlasten meerpersoonshuishouden	euro	2017	Asten	733	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
		2017	weinig stedelijk	754		
WOZ-waarde woningen	dzd euro	2013	Asten	288	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
		2013	weinig stedelijk	240		
WOZ-waarde woningen	dzd euro	2014	Asten	275	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
		2014	weinig stedelijk	227		
WOZ-waarde woningen	dzd euro	2015	Asten	260	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
		2015	weinig stedelijk	221		
WOZ-waarde woningen	dzd euro	2016	Asten	261	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
		2016	weinig stedelijk	221		
WOZ-waarde woningen	dzd euro	2017	Asten	267	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
		2017	weinig stedelijk	225		
Nieuwbouw woningen	aantal per 1.000 woningen	2015	Asten	3,9	ABF - Systeem Woningvoorraad	Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.
		2015	weinig stedelijk	6,2		
Fijn huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2013	Asten	89	CBS - Statistiek Huishoudelijk afval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.
		2013	weinig stedelijk	171		
Hernieuwbare elektriciteit	%	2016	Asten	0,7	Rijkswaterstaat Klimaatmonitor	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa
		2016	weinig stedelijk	53,1		
Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2017	Misdrijven Asten	Niet beschikbaar	CBS - Diefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
		2017	weinig stedelijk	Niet beschikbaar		
Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2017	Asten	Niet beschikbaar	CBS - Diefstallen	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.
		2017	weinig stedelijk	Niet beschikbaar		
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2017	Asten	3,6	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners.
		2017	weinig stedelijk	3,3		Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.)
Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2017	Asten	4,2	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.
		2017	weinig stedelijk	3,7		
Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar	aantal per 10.000 inw 12-17jr	2016	Asten	193	Bureau Halt	Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar
		2016	weinig stedelijk	110		
Hardekern jongeren	per 10.000 inw 12-14jr	2014	Asten	0	Korps Landelijke Politiediensten (KLPD)	Het aantal hardekern jongeren, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-24 jaar
		2014	weinig stedelijk	0,6		
Jongeren met delict voor rechter	%	2015	Asten	1,57	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.
		2015	weinig stedelijk	0,95		
Ziekenhuisopname nav verkeersongeval met motorvoertuig	%	2015	Asten	10	VeiligheidNL	als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen.
		2015	weinig stedelijk	7		
Ziekenhuisopname nav vervoersongeval met fietser	%	2015	Asten	15	VeiligheidNL	als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen.
		2015	weinig stedelijk	10		
Demografische druk	%	2017	Asten	73,6	CBS - Bevolkingsstatistiek	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar
		2017	weinig stedelijk	77,7		
% Niet-sporters	%	2016	Asten	47,5	Gezondheidsmonitor volwassenen, GGD'en, CBS en RIVM	Het percentage niet-wekelijks sporters t.o.v. bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet
		2016	weinig stedelijk	49,8		
Banen	per 1.000 inw 15-64jr	2017	Asten	721,3	USA	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar
		2017	weinig stedelijk	667,9		
Vestigingen	per 1.000 inw 15-64jr	2017	Asten	168,3	USA	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
		2017	weinig stedelijk	143,2		
Netto arbeidsparticipatie	%	2016	Asten	67,7	CBS - Arbeidsdeelname	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.
		2016	weinig stedelijk	66,5		
Funcziemenging	%	2017	Asten	53,1	USA	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken).
		2017	weinig stedelijk	49,3		Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
Bijstandsuitkeringen	per 1.000 inw 18jr eo	eerste half jaar 2017	Asten	19,3	CBS - Participatiewet	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 1.000 inwoners.
		eerste half jaar 2017	weinig stedelijk	24,8		
Aantal re-integratievoorzieningen	per 1.000 inw 15-65jr	eerste half jaar 2017	Asten	4,7	CBS - Participatiewet	Het aantal reïntegratievoorzieningen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar
		eerste half jaar 2017	weinig stedelijk	?		
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	per 1.000 inw	eerste half jaar 2017	Asten	29	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO	Aantal per 1.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo.
		eerste half jaar 2017	weinig stedelijk	45		Voor de Wmo gegevens geldt dat een referentiegemiddelde gebaseerd is op aantal deelnemende gemeenten.
Achterstand onder jeugd						
% Kinderen in armoede	%	2015	Asten	3,89	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
		2015	weinig stedelijk	3,81		
% Jeugdwerkloosheid	%	2015	Asten	2,18	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar).
		2015	weinig stedelijk	1,18		
Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %	%	2016	Asten	1,2	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat
		2016	weinig stedelijk	-		
Absoluut verzuim	per 1.000 inw. 5-18 jr	2016	Asten	0,39	Ingrado	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 inwoners lft. 5-18 jaar.
		2016	weinig stedelijk	9,07		
Relatief verzuim	per 1.000 inw. 5-18 jr	2016	Asten	9,07	Ingrado	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 inwoners lft. 5-18 jaar
		2016	weinig stedelijk	-		
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	eerste half jaar 2017	Asten	7,6	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.
		eerste half jaar 2017	weinig stedelijk	8,2		
Jongeren met jeugdclassering	%	eerste half jaar 2017	Asten	0,4	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar)
		eerste half jaar 2017	weinig stedelijk	0,3		
Jongeren met jeugdbescherming	%	tweede half jaar 2016	Asten	0,3	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.
		tweede half jaar 2016	weinig stedelijk	1		

Besluit Begroting en Verantwoording

Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Gemeenten nemen een basisset beleidsindicatoren op in de begroting en het jaarverslag. Zo kunnen raadsleden en anderen een helder beeld vormen over de beleidsresultaten van de gemeente en gemeenten onderling vergelijken. De cijfers op deze tegels worden continue geactualiseerd.

Demografische druk

Woonlasten éénpersoonshuishouden

614 Asten
663 weinig stedelijk

2017 COELO

Woonlasten meerpersoonshuishouden

733 Asten
754 weinig stedelijk

2017 COELO

% Niet-sporters

Asten 47,5%
weinig stedelijk 49,8%

2016 Gezondheidsmonitor volwassenen, GGD'en, CBS en RI...

Banen

721,3 Asten
667,9 weinig stedelijk

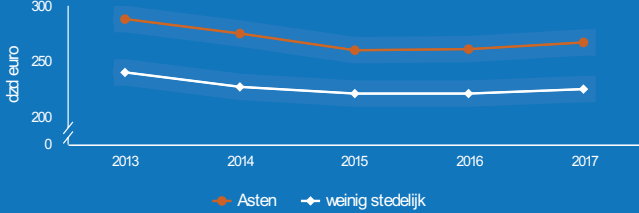
2017 LISA

Vestigingen

168,3 Asten
143,2 weinig stedelijk

2017 LISA

WOZ-waarde woningen

2013 - 2017 CBS WOZ

Netto arbeidsparticipatie

Asten 67,7%
weinig stedelijk 66,5%

2016 CBS Arb.deelname

Funciemenging

Asten 53,1%
weinig stedelijk 49,3%

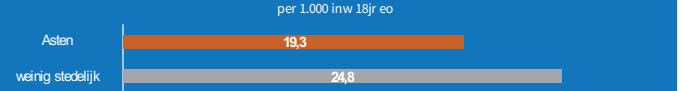
2017 LISA

Nieuwbouw woningen

3,9 Asten
6,2 weinig stedelijk

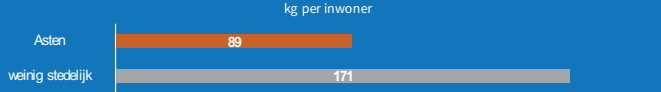
2015 ABF

Bijstandsuitkeringen

eerste half jaar 2017 CBS Participatiewet

Fijn huishoudelijk restafval

2013 CBS Huishoudelijk afval

Aantal re-integratievoorzieningen

Asten 4,7
weinig stedelijk ?

eerste half jaar 2017 CBS Participatiewet

Hernieuwbare elektriciteit

Asten 0,7%
weinig stedelijk 53,1%

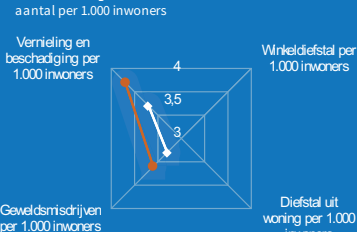
2016 RWS Kmo

Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement

Asten 29
weinig stedelijk 45

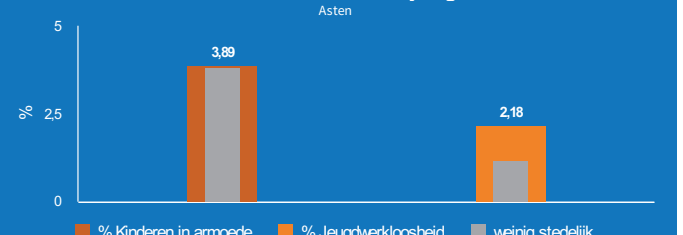
eerste half jaar 2017 per 1.000 inw CBS MSD WMO

Misdrijven

2017 Bron: meerdere

Achterstand onder jeugd

2015 VJI

Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar

193 Asten
110 weinig stedelijk

2016 Halt

Hardekern jongeren

0,0 Asten
0,6 weinig stedelijk

2014 KLPD

Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %

Asten 1,2%
weinig stedelijk -%

2016 DUO

Absoluut verzuim

0,39 Asten
- weinig stedelijk

2016 Ingrado

Relatief verzuim

9,07 Asten
- weinig stedelijk

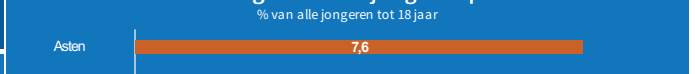
2016 Ingrado

Jongeren met delict voor rechter

Asten 1,57%
weinig stedelijk 0,95%

2015 VJI

Jongeren met jeugdhulp

eerste half jaar 2017 CBS Jeugd

Ziekenhuisopname nav verkeersongeval met motorvoertuig

2015 VNL

Jongeren met jeugdreclassering

0,4% Asten
0,3% weinig stedelijk

eerste half jaar 2017 CBS Jeugd

Jongeren met jeugdbescherming

0,3% Asten
1,0% weinig stedelijk

tweede half jaar 2016 CBS Jeugd

Ziekenhuisopname nav vervoersongeval met fietser

Asten 15%
weinig stedelijk 10%

2015 VNL

